

Jaarstukken 2017 v 29-05-2018

INHOUD

Jaarverslag:

INLEIDING	4
PROGRAMMA 1. Een sociale en vitale gemeente	8
1A. Inwoners en bestuur	8
1B. Samen leven	11
1C. Kerngericht en ondersteunend	19
1D. Een veilige gemeente	21
PROGRAMMA 2. Een aantrekkelijke gemeente	25
2A. Cultuur, recreatie en toerisme	25
2B. Economische vitaliteit	27
2C. Een bereikbare gemeente	29
PROGRAMMA 3. Een leefbare gemeente	32
3A. Wonen en leefomgeving	32
3B. Duurzaamheid en milieu	37
3C. Beheer en onderhoud	40
PROGRAMMA 4. Een financieel gezonde gemeente	45
4A. Een financieel gezonde gemeente	45
Paragraaf A: Lokale heffingen	49
Paragraaf B: Weerstandsvermogen & risicomanagement	52
Paragraaf C: Onderhoud kapitaalgoederen	57
Paragraaf D: Financiering	60
Paragraaf E: Bedrijfsvoering	63
Paragraaf F: Verbonden partijen	64
Paragraaf G: Grondbeleid	86

A Overzicht Baten en Lasten	91
B Toelichting op overzicht van baten en lasten	93
Overzicht Incidentele Baten en Lasten	96

Jaarrekening

C Balans per 31 december 2017	98
D Toelichting op balans per 31 december 2017	100
E Grondslagen voor waarde en resultaatsbepaling.....	119
SISA bijlage 125	
Berekening EMU-Saldo	126
Wet normering topinkomens (WNT) gegevens.....	127
Controleverklaring accountant	129
gerealiseerde baten en lasten per taakveld	130

INLEIDING

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2017. In de jaarstukken legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid.

Jaarverslag:

In het jaarverslag gaan we aan de hand van de 3W-vragen (Wat hebben we bereikt?, Wat hebben we daarvoor gedaan? en Wat heeft het gekost?) in op hetgeen is bereikt en tegen welke kosten. Technisch gezien vormen deze stukken het sluitstuk van de Planning & Controlcyclus van het verslagjaar 2017.

De ambities en de realisaties in 2017 worden per programmaonderdeel toegelicht en verantwoord. Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft voor dat het jaarverslag qua indeling moet aansluiten op de begroting om een goed inzicht te kunnen geven of het voorgenomen beleid is gerealiseerd. Het jaarverslag is dan ook de 'spiegel' van de programmabegroting, waarbij de vraag centraal staat: wat waren onze doelstellingen en wat hebben we gerealiseerd?

Bij de verantwoording is gebruik gemaakt van een verkeerslichten-model. De volgende kleuren zijn toegepast om inzicht te geven in de realisatie van de doelstellingen:

- Groen volledig gerealiseerd;
- Geel nog niet geheel gerealiseerd, wel werkzaamheden verricht;
- Rood niet gerealiseerd, geen werkzaamheden verricht.

Dit is als samenvatting opgenomen voorafgaand aan de programmaonderdelen. Bij de programmaonderdelen is per doelstelling een toelichting opgenomen.

Hierdoor wordt antwoord gegeven op de vragen:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat zouden we daarvoor doen?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?

Jaarrekening:

De gemeenteraad krijgt met de programmarekening en de balans inzicht in de financiële positie van de gemeente en de gerealiseerde baten en lasten. Met dit document wordt vervolg gegeven aan de uitgangspunten zoals deze vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en overige regelgeving aan de verslaglegging en verantwoording aan de gemeente worden opgelegd.

De jaarrekeningcijfers worden steeds vergeleken met de laatst vastgestelde begroting.

Korte terugblik

Het jaar 2017 was het laatste volledige jaar van de raadsperiode 2014-2018. Er is in 2017 hard gewerkt om de doelstellingen en opdrachten uit het coalitieakkoord 'De gemeente zijn wij samen!' af te ronden. Ook is werk gemaakt van het afronden van besluitvorming van onderwerpen uit de bestuurlijke agenda. Hierbij zijn slagen gemaakt, maar nog niet alle onderwerpen zijn afgerond. Dat laten de leden van het college over aan de opvolgers die zoals het er nu naar uitziet op 31 mei 2018 worden benoemd.

In 2017 is ook de Werkorganisatie BUCH van start gegaan. De overgang heeft veel gevraagd van de medewerkers vooral bij het op peil houden van de dienstverlening aan de inwoners. .. Er is geconstateerd dat de ambities uit het bedrijfsplan zich niet verhouden tot de mogelijkheden die de organisatie op dit moment heeft. De organisatie heeft ook te maken gehad met ontwikkelingen

van buitenaf, met problemen als gevolg van de harmonisaties en met een groeiend werkaanbod. Dit alles heeft geleid tot een door het bestuur van de werkorganisatie BUCH opgesteld verbeterplan dat in het eerste kwartaal van 2018 voor een zienswijze aan de raden van de deelnemende gemeenten is aangeboden.

Financiën

De Rekening 2017 sluit met een voordelig resultaat van afgerond € 1.856.000,- (V). Hiervan is € 1.683.000,- (V) toe te schrijven aan de uitvoering van de 3D's; nieuwe Wmo, jeugdhulp en participatie en € 173.000,- (V) uit de overige bedrijfsvoering. Voor een overzicht van de grootste verschillen verwijzen wij u naar de verantwoording per programmaonderdeel.

De financiële toelichting bij 'Wat heeft het gekost' in ieder programmaonderdeel geeft de afwijkingen van € 50.000,- en groter weer. Alle kleinere afwijkingen zijn samengevat onder de 'niet nader verklaarde verschillen'.

Bestemming jaarrekeningresultaat:

Voor de in 2017 gehuisveste nieuwkomers (statushouders) is extra geld beschikbaar gesteld in de algemene uitkering van 2017. Hiervan is € 125.000,- niet besteed in 2017. Omdat de kosten doorlopen in 2018 wordt voorgesteld dit bedrag via resultaatbestemming beschikbaar te stellen in 2018. Het overige resultaat ad € 1.731.000,- wordt aan de algemene reserve toegevoegd.

Bergen, 29 mei 2018

Het college van Bergen,
de secretaris,
mr. M.N. Schroor

de burgemeester,
drs. H. Hafkamp

1. Jaarverslag: Programmaverantwoording

Programma 1
Een sociale en vitale gemeente

PROGRAMMA 1. EEN SOCIALE EN VITALE GEMEENTE

1A. INWONERS EN BESTUUR

Beleidsverantwoording:

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
1 A Inwoners en Bestuur						
Sterke regionale partner	Versterken regionale inzet					Bestuurlijke samenwerking conform afspraken in de regio's en conform afspraken deelname van collegeleden in besturen samenwerkingsverbanden, BUCH-afstemming portefeuillehouders geïntensiveerd; Ambtelijke samenwerking op diverse niveaus en in diverse regio's geïntensiveerd; Speelveld Samenwerking tussen gemeentesecretarissen regio Alkmaar en NHN is geïntensiveerd. Speelveld en ambtelijke ondersteuning zijn op hoofdlijnen in beeld gebracht. De adviseurs werken aan het leggen en versterken van interne en externe verbindingen intern en extern en adviseren strategische positionering in de regio door contacten binnen regio Alkmaar, regio Noord-Holland Noord en Metropoolregio Amsterdam en met de provincie NH ;Het proces van de jaarstukken 2016 en begrotingen 2018 van de gemeenschappelijke regelingen is doorlopen en heeft geleid tot zienswijzen van de raad aan de GR. In regionaal verband (NHN) is een voorstel ontwikkeld om raden meer grip op gemeenschappelijke regelingen te geven. Dit voorstel is in het 3e kwartaal van 2017 aangeboden aan alle griffiers en wordt via de presidia doorgeleid naar de raden. Binnen de werkorganisatie BUCH is het doorlopen proces geëvalueerd, verbeteragenda is in de maak en wordt uitgevoerd. Een onderzoek naar gemeentelijke samenwerkingsverbanden van de BUCH is uitgevoerd en eind 2017 opgeleverd aan het bestuur van de werkorganisatie BUCH.
Invoering Ambtelijke Fusie	Verbeteren ondersteuning bestuurders	Opzetten systeem van BUCH portefeuillehouders overleggen				Zie sterke regionale partner/versterken regionale inzet.
Dienstverlening dichtbij	Klanttevredenheid	Invoering (digitale) dienstverlening				Wij willen onze inwoners, ondernemers en bezoekers een fijne woon-, werk- en leefomgeving bieden. Om dat te realiseren willen wij een Top Dienstverlener zijn en is het programma Dienstverlening in 2017 gestart. Het programma heeft als motto <i>Digitaal waar het kan, persoonlijk waar het moet</i> . De stand van zaken van het programma is 24 mei 2017 gepresenteerd aan de Klankbordgroep, incl de 4 thema's: a) 24/7 (service, bereikbaar, digitaal), b) Ondernemers (verbeteren relatie met ondernemers), c) Ontregelen (minder regels) en d) Inleven & Beleven (houding & gedrag). Samenspel is overgedragen aan het Programma Van Buiten Naar Binnen. In 2017 is de ingebruikname van het centrale callcenter voorbereid. In februari 2018 wordt het geopend. In 2017 is het Kwaliteitshandvest (servicenormen) opgesteld dat in januari 2018 van kracht is. In 2017 is onder alle Frontoffice medewerkers een nulmeting gehouden en is het Hostmanship-ontwikkeltraject in voorbereiding.

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
1 A Inwoners en Bestuur						
Digitalisering overheid	Uitvoering informatiebeleidsplan BUCH	Vergroten aanbod digitale producten				De digitalisering van de BUCH-dienstverlening volgt de Digitale Agenda van de VNG/KING, met daarin mijnoverheid.nl, de verhuissapp, digitale overlijdensaangifte en e-herkenning voor ondernemers. In 2017 is de Nieuwskamer geopend. Verder is er hard gewerkt aan de voorbereidingen van de vergroting van het aanbod van digitale producten. Vanaf 2017 kunnen alle Meldingen Openbare Ruimte digitaal ingediend worden. De aanbesteding van de nieuwe website is in 2017 opgestart; ingebruikname 2018. In 2017 zijn de voorbereidingen getroffen voor 1 DMS voor de BUCH dat in 2018 in gebruik wordt genomen, incl centrale scanstraat en e-mail- en postprotocol. Eind 2018 vervanging voor de hele BUCH zodat volledig digitaal kan worden gewerkt. Het Kwaliteitssysteem voor de informatiehuishouding is in 2017 afgerond en wordt in januari 2018 in gebruik genomen. Hiermee wordt de kwaliteit van het beheer van de informatie binnen de BUCH gemeten wat input kan zijn voor verbeteringen. In het kader van het thema Ontregelen is de APV van Bergen in 2017 gedereguleerd.
Werkwijze van de sociale teams is doorontwikkeld	De teams maken optimaal gebruik van het netwerk zowel van de inwoner als van het professionele netwerk	Scholing van teams				De werkwijze van de sociaal teams is verder ontwikkeld. Leden van de teams zijn getraind in het gebruik van Mens Centraal, het regiesysteem. Daarnaast zijn zij door middel van intervisie getraind in het inzetten van het professionele en persoonlijke netwerk. Dit is ter aanvulling op trainingen die in het verleden gevolgd zijn.
Preventie	Inwoners weten de weg te vinden naast vrij toegankelijke hulp	Communicatie gericht op preventie				Om inwoners beter de weg te laten vinden naar ondersteuning is de sociale kaart ontwikkeld. De sociale kaart gaat op 15 januari 2018 online. Om deze kaart onder de aandacht te brengen van inwoners en organisaties worden verschillende acties ondernomen.

Wat heeft het gekost?

Programma onderdeel	Begroting 2017		Begroting na wijziging		Werkelijk 2017		Verschillen 2017				
1a Inwoners en bestuur	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten		Lasten		Saldo
Resultaat voor bestemmen	882	3.328	880	3.432	927	3.324	47	V	108	V	155 V
Reserve mutaties			217		217		0	V	0	V	0 V
Resultaat na bestemmen	882	3.328	1.097	3.432	1.144	3.324	47	V	108	V	155 V

Financiële toelichting:

Het saldo van dit programma is na resultaatbestemming afgerond € 102.000,- voordeliger dan geraamd na de laatste wijziging. Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen groter dan € 50.000,-:

Programmaonderdeel 1A (lasten)	
Rekenkamer € 47.000,- (N) De griffie van gemeente Bergen heeft alle rekeningen betaald van de Rekenkamer BUCH inclusief het deel van de overige gemeenten waardoor de begrote uitgaven zijn overschreden. Echter de overige gemeenten hebben deze kosten weer vergoed aan de gemeente Bergen waardoor hier tegenover ook hetzelfde bedrag als niet begrote inkomsten staat. Zie inkomsten.	
Regionale samenwerking € 78.000,- (V) In 2017 is door de ambtelijke fusie beperkt gebruik gemaakt van het budget voor regionale samenwerking.	
Niet nader verklaarde verschillen € 77.000,- (V)	108 V
Programmaonderdeel 1A (baten)	
Rekenkamer € 48.000,- (V) Zie verklaring onder lasten.	
Niet nader verklaarde verschillen € 1.000,- (N)	47 V
Subtotaal resultaat voor bestemming	155 V
Toelichting op mutaties reserves (lasten)	
Niet van toepassing.	-
Toelichting op mutaties reserves (baten)	
Niet van toepassing.	-
Subtotaal mutaties reserves	-
Resultaat na bestemming	155 V

1B. SAMEN LEVEN

Beleidsverantwoording:

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
1 B Samenleven						
Maatwerk	De ondersteuning wordt gebaseerd op basis van een afwegingskader	Ontwikkeling en implementatie van een afwegingskader				Ontwikkeling van het afwegingskader is gereed. De implementatie volgt in 2018.
Stimuleren burgerinitiatieven.	Stimuleren van initiatieven vanuit de bevolking	Implementatie werkwijze omgaan met burgerinitiatieven door een faciliterende en stimulerende rol te nemen				Het opstellen van het actieplan wordt opgepakt in 2018.
Uitvoeringsagenda	Ontwikkelen van een uitvoeringsagenda per kern	Uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda				De raad heeft de uitvoeringsagenda 2017-2018 vastgesteld. Daarbij is gekozen voor één uitvoeringsagenda voor de hele gemeente. Uitwerking wordt afgestemd op de verschillende kernen.
Gemeenten zijn, in ieder geval per 1-1-2020, zelf verantwoordelijk voor beschermd wonen. Nu is dit nog de centrumgemeente Alkmaar. We willen vanuit een regionale visie stappen zetten om beschermd wonen zelfstandig en meer resultaatgericht uit te kunnen voeren.	We ontwikkelen een regionale visie op beschermd wonen om de overgang van centrumgemeente naar regiogemeenten van beschermd wonen goed vorm te kunnen geven. De visie wordt in 2017 opgeleverd. Vanuit de visie volgt een actieplan. Dit actieplan gaan we uitvoeren om de overgang per 1-1-2020, of mogelijk eerder, te kunnen realiseren.	Vaststellen regionale visie				De visie wordt begin 2018 aan de colleges aangeboden door middel van een 'transitieplan'. Daarna worden ook de raden geïnformeerd.
Actieplannen gekoppeld aan het integraal beleidskader zijn vastgesteld	Aantal experimenten en maatschappelijke initiatieven	Uitvoering geven aan de actieplannen informele inzet, nieuwkomers en langer zelfstandig thuis wonen.				Voor de informele inzet is de voortgang verantwoord aan het bestuurlijk team. De uitvoering loopt op schema. Voor vergunninghouders is in de regio Alkmaar een programma reïntegratie en participatie vergunninghouders ontwikkeld. Dit programma wordt uitgevoerd door Vluchtelingenwerk Nederland en de drie integratiebedrijven (THOBS, FITH en de Werkmeester). Voor langer zelfstandig wonen is in 2017 met SWB invulling gegeven aan het oplossen van de eigen woning.
Een dekkend aanbod aan algemene en voorliggende voorzieningen	Maatschappelijke doelen en effecten zijn vastgesteld	Sturing geven aan subsidiepartners op grond van maatschappelijke doelen en effecten				De gemeenteraad heeft door middel van de aansturingstructuur sociaal/ maatschappelijk domein een aantal maatschappelijke doelen en effecten vastgesteld voor subsidiepartners. In juni 2017 is de 0-meting gepresenteerd aan de gemeenteraad. In de eerste helft van 2018 volgt de 1-meting. Samen met de informatie uit de verschillende subsidieverantwoordingen van 2017 worden vervolgens beleidsaanbevelingen gedaan voor toekomstige subsidieverlening.

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
1 B Samenleven						
Er zijn (Nieuwe) ondersteuningsarrangementen ontwikkeld	De activiteiten die nodig zijn voor het aanbieden van (nieuwe) ondersteuningsbehoeften van onze inwoners zijn vastgesteld en kunnen worden uitgevoerd.	Op basis van ondersteuningsbehoeften van onze inwoners worden (nieuw) ondersteuningsarrangementen ontwikkeld.				Er zijn in 2017 diverse zorgarrangementen ontwikkeld, zoals bewegen werkt! en de inloop GGZ. Daarnaast zijn de consultants van het sociaal team getraind in het arrangeren van maatwerk. Daar waar een behoefte is die niet helemaal aansluit bij de (standaard) producten die wij tot onze beschikking hebben wordt maatwerk geleverd.
Inkoop Wmo 2017 volgens resultaatsturing	Ondertekende contracten op grond van resultaatsturing	Monitoring van ondersteuning op grond van resultaatsturing				De resultaatsturing in de Wmo is ingegaan per 1 januari 2017. Consultants van de sociaal teams houden regiesprekken en monitoren daarmee de tevredenheid en de resultaten van cliënten. De eerste regiesprekken zijn door consultants gevoerd. In het tweede kwartaal van 2018 volgt hiervan een totaalanalyse. Door regionaal inkoop- en contractmanagement wordt managementinformatie verzameld. Er is een eerste evaluatie gedaan naar de invoering van resultaatsturing. De eerste resultaten van deze evaluatie zijn eind 2017 gepresenteerd. In 2018 wordt bekeken op welke onderdelen aanpassingen of aanscherpingen gedaan gaan worden.
Besluit over risicovereeniging voor 2017 en verder	Verminderen financiële risico's	Onderzoek mogelijkheden risicovereeniging voor langere termijn binnen BUCH.				Voor 2017 is afgesproken de risicovereeniging voort te zetten. Voor de daarop volgende jaren is nog geen besluit genomen.
Er is een integrale aanpak tussen Samenwerkingsverbanden Onderwijs en implementatie nieuwe jeugdstelsel.	Samenhang en ondersteuningsbehoefte wordt efficiënter en effectiever gerealiseerd zowel in onderwijs als binnen gemeentelijk domein.	Uitvoering transformatie agenda PO/ DJ. Daarnaast zijn er lokaal jeugdconsultanten op de scholen aanwezig.				Met alle basisscholen in de gemeente zijn afspraken gemaakt die passen bij de behoefte van de school.
Inzetten op preventie om de instroom naar (dure) jeugdzorg te verminderen.	Er is een preventief jeugdbeleid opgesteld met daarin de doelstellingen en verwachte uitkomsten.	We onderzoeken hoe we preventie zo optimaal mogelijk kunnen inzetten en monitoren de uitvoering				Uitvoering is in overeenstemming met het actieplan preventief jeugdbeleid. Er wordt gewerkt aan samenhang en afstemming met andere beleidsterreinen. In het eerste kwartaal van 2018 volgt er een rapportage en evaluatiemoment.
Transformatie jeugdstelsel	Verminderen instroom dure jeugdhulp.	Uitvoering 9 deelprojecten van de transformatieagenda				De uitvoering van de projecten van de transformatieagenda zijn en worden volgens planning uitgevoerd. Lokaal wordt hier met name uitvoering aan gegeven door de doorontwikkeling van de sociaal teams en de experts en door het experiment intensieve casusregie.
Actieplannen gekoppeld aan het integraal beleidskader zijn vastgesteld.	Aantal experimenten en maatschappelijke initiatieven.	Uitvoering geven aan het actieplan Participatie (incl. beschut werken)				Het Actieplan participatie (inclusief beschut werk) is in juli 2017 door de colleges vastgesteld. Implementatie fase is gestart.
Actieplannen gekoppeld aan het integraal beleidskader zijn vastgesteld.	Aantal experimenten en maatschappelijke initiatieven.	Uitvoering geven aan de actieplannen minimabeleid en financiële zelfredzaamheid				Het Actieplan minimabeleid en financiële zelfredzaamheid wordt naar verwachting in de eerste helft 2018 door het college vastgesteld. Hierna vindt implementatie plaats. Het actieplan ligt nu ter advisering bij de adviesraden sociaal domein.

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
1 B Samenleven						
Lokale werkgeversdienstverlening is effectief en sluit aan bij de aanpak in de regio.	Lokale werkgevers melden hun vacatures en weten waar ze terecht kunnen met vragen ten aanzien van het in dienst nemen van mensen in het kader van de Pwet.	Er wordt een plan van aanpak opgesteld op basis van evaluatie resultaten in BCH 2016 en deze aanpak wordt geïmplementeerd.				In 2017 is gestart met een gezamenlijke werkgeversbenadering voor de BCH gemeenten. Naast aansluiting op de regionale aanpak is in 2017 contact gelegd met de lokale werkgevers. In het eerste kwartaal 2018 wordt gestart met een regionale pilot werkgeversdienstverlening.
We nemen actief deel aan het werkgeversservicepunt NHN.	Het werkgeversservicepunt NHN realiseert matches op de vacaturemarkt voor werkzoekenden en werkgevers uit Bergen.	Samenwerkingsafspraken tussen de BUCH organisatie en het werkgeversservicepunt NHN worden geëvalueerd, verbeterd en verder geïmplementeerd.				Om informatie tussen werkzoekenden en beschikbare vacatures beter op elkaar aan te laten sluiten is het programma Stekker 4 geïmplementeerd. Werkzoekenden die vallen onder de banenafpraak en in het doelgroepenregister staan zijn opgenomen in dit matchingsysteem. Er zijn voorbereidingen getroffen om in het eerste kwartaal van 2018 te starten met een pilot gezamenlijke werkgeversdienstverlening met UWV, gemeenten regio Alkmaar en WNK in het WSP regio Alkmaar.
We nemen actief deel aan het regionaal Werkbedrijf.	Het realiseren van garantiebannen in de regio ligt op schema. Instrumentarium werkgevers is in regionaal afgestemd.	Actieve deelname aan en inzet voor het realiseren van de gemaakt afspraken binnen het Werkbedrijf.				Er is een jaarplan regionaal Werkbedrijf opgesteld en de acties uit dit plan worden uitgevoerd en gemonitord. Zowel op managers-, als op beleidsniveau wordt het werkgeversinstrumentarium periodiek geëvalueerd en bijgesteld. In het eerste kwartaal van 2018 vindt de eerste evaluatie beschut werk voor de arbeidsmarktregio plaats. Het realiseren van de garantiebannen ligt in totaliteit op schema.
Afspraken UWV zijn effectief en duidelijk.	UWV voert op een juiste en efficiënte manier zijn wettelijke taken in het kader van de Participatiewet uit.	Vastleggen en communiceren van taken van en samenwerkingsafspraken met UWV.				Zowel op managers-, als op beleidsniveau participeert UWV in de overlegstructuren en worden er samenwerkingsafspraken gemaakt tussen gemeenten en UWV over de gezamenlijke aanpak van klanten. UWV geeft maandelijks inzicht in aantallen afgegeven indicaties beschut werk, beoordeling arbeidsvermogen etc. In januari start een pilot met UWV voor klanten die de maximale WW periode bereiken om instroom in de bijstand te voorkomen.
WNK zorgt voor zoveel mogelijk uitstroom, indien nodig met loonkostensubsidie, van de doelgroep met loonwaarde tussen 30-80% in ons bestand.	WNK komt gemaakte resultaatafspraken na en verantwoordt over eventuele afwijkingen.	Op basis van evaluatie: Heldere en effectieve resultaat- en samenwerkingsafspraken maken met WNK. Indien nodig tussentijds bijsturen/aanpassen.				WNK Personeelsdiensten voert de werkzaamheden overeenkomstig de met de gemeente Bergen gesloten samenwerkingsovereenkomst uit. Twee keer per jaar vindt een voortgangsgesprek plaats. Maandelijks levert WNK resultaatgegevens aan. Deze dienstverlening wordt in 2018 voortgezet. Omdat het aantal aanmeldingen achterbleef is rond de zomer van 2017 een aanjaagteam ingesteld om meer aanmeldingen te realiseren. Ook zijn andere opdrachten verstrekt. Desondanks is het vooraf afgesproken aantal trajecten niet gerealiseerd.
Voorzieningen-, activiteiten- en accommodatiebeleid	Actieplannen zijn vastgesteld	Implementatie uitgangspunten en kaders				Implementatie van uitgangspunten en kaders wordt opgepakt samen met gebiedsregisseurs en medewerkers accommodatiebeleid RO. In september heeft een informatiebijeenkomst met de raad plaatsgevonden over de eerste onderzoeksresultaten voor de kern Bergen. Onderzoeksresultaten voor de kernen Egmond en Schoorl staan gepland in het eerste kwartaal 2018.

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
1 B Samenleven						
Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs gemeente Bergen	Overeenstemming met schoolbesturen	Ontwikkelen IHP Onderwijs				Op 15 december 2017 heeft de eerste werksessie met de schoolbesturen plaatsgevonden.
Beleid gezondheid, sport en bewegen	Actieplan gezondheid vastgesteld.	Ontwikkelen actieplan gezondheid, sport en bewegen.				Het lokaal gezondheidsbeleid met daarin accenten op bewegen en sport staat gepland voor het vierde kwartaal 2018.
Demografische ontwikkeling	Vernieuwde prognose	Uitvoeren onderzoek				Onderzoek naar demografische ontwikkeling en ontwikkeling huishoudens is eind 2017 gestart. Resultaten worden in het eerste kwartaal 2018 verwacht.

Wat heeft het gekost?

Programma onderdeel	Begroting 2017		Begroting na wijziging		Werkelijk 2017		Verschillen 2017				
1b Samen leven	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten		Lasten		Saldo
Resultaat voor bestemmen	5.298	26.470	5.668	30.019	5.702	27.617	34	V	2.402	V	2.436 V
Reserve mutaties	142	156	1.622	4.368	1.322	1.583	-300	N	2.785	V	2.485 V
Resultaat na bestemmen	5.440	26.626	7.290	34.387	7.024	29.499	-266	N	5.187	V	4.921 V

Financiële toelichting:

Het saldo van dit programma is na resultaatbestemming afgerond € 4.921.000,- voordeliger dan geraamd na de laatste wijziging. Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen groter dan € 50.000,-:

Programmaonderdeel 1B (lasten)

Kosten onderwijshuisvesting € 59.000,- (V)

In 2017 is gestart met het inzichtelijk maken van de lasten en baten per schoolgebouw. Er is minder uitgegeven dan begroot maar ook minder ontvangen dan begroot.

Onderwijsbeleid en leerling zaken, Onderwijs achterstandenbeleid, peuterspeelzalen, kinderopvang € 107.000,- (V).

De specifiek uitkering OAB vanuit het rijk van € 48.000,- (V) is niet uitgegeven, dit wordt nu op balans gezet zodat dit bedrag in 2018 weer beschikbaar is. Over uitgaven ten laste van de specifieke uitkering OAB moet verantwoording worden afgelegd. Als dat niet gebeurt dan moet de specifieke uitkering worden terugbetaald. Verder is van het gemeentelijk budget van € 128.000,- circa € 59.000,- (V) niet uitgegeven.

De Beeck extra kosten in verband met brand € 111.000,- (N)

In verband met de brandstichting in de Beeck worden er extra kosten gemaakt zoals busvervoer voor gym et cetera.

Aankoop gronden en opstallen Fusie voetbal Egmond € 300.000,- (V)

Als dekking voor de aankoop van de gronden en opstallen stonden hier de inkomsten vanuit de algemene reserve voor het hele bedrag begroot. Echter volgens aangepaste BBV regels horen woningen/gronden die zijn gekocht, maar waarvan bekend is dat deze weer worden verkocht, niet onder de vaste activa, maar op de balans onder voorraden te worden opgenomen. Hierdoor wordt de uitname uit de algemene reserve als dekking voor de aankoop met € 300.000,- verlaagd en staat de kavel nu voor € 300.000,- op de balans.

Vluchtelingenwerk € 125.000,- (V)

Per saldo is er in 2017 € 125.000,- minder uitgegeven dan ontvangen aan bijdragen voor nieuwe statushouders. De uitgaven lopen door in 2018 vandaar dat bij de resultaatbestemming bij deze jaarrekening gevraagd wordt om € 125.000,- te bestemmen naar 2018 Participatiebudget inburgering 6640100/438000.

Wet Werk Bijstand inkomensdeel jonger 65 jr € 131.000,- (V)

Betreft de BUIG, dit is een open einde regeling en er is minder uitgegeven dan begroot.

Bijzondere bijstand € 64.000,- (V)

Open einde regeling, minder uitgaven dan begroot, ondanks nieuwe maatregelen en extra Kleinsmagelden. In komende jaren wordt het beleid verder ontwikkeld en is het aannemelijk dat de uitgaven stijgen.

Maatwerk voorziening Wmo onderst/waard mantelzorg € 88.000,- (V)

Minder uitgegeven dan begroot.

Algemene voorzieningen Wmo en jeugd € 82.000,- (V)

Minder uitgegeven dan begroot

Voorzieningen Wmo € 398.000,- (N) Meer uitgegeven dan begroot. Huishoudelijke hulp € 147.000,- (V) Minder uitgegeven dan begroot, zorg in natura (zin) € 134.000,- (V) en persoonsgebonden budget (PGB) € 13.000,- (V). Jeugdgezondheidszorg € 95.000,- (V) Er staat een te hoog bedrag begroot. Voor onderstaande 3D budgetten geldt dat de inkomsten vanuit het rijk ook begroot zijn als uitgaven. Onderstaande uitkomsten zijn op basis van de voorlopige afrekeningen met de zorgaanbieders. Participatiebudget re-integratie (3D) € 82.000,- (V) Het participatiebudget van het rijk is niet volledig uitgegeven, omdat met inzet van jobhunters/WSP plaatsingen in eigen beheer zijn gedaan. Eerstelijnsloket Wmo en jeugd (3D) € 201.000,- (N) Meer uitgegeven dan begroot. Wmo (3D) € 1.179.000,- (V) Minder uitgegeven dan begroot, zorg in natura (zin) € 1.001.000,- (V) en persoonsgebonden budget (PGB) € 178.000,- (V). Jeugdhulp (3D) € 623.000,- (V) Minder uitgegeven dan begroot, zorg in natura (zin) € 333.000,- (V) en persoonsgebonden budget (PGB) € 290.000,- (V). Niet nader verklaarde verschillen € 30.000,- (V)	2.402 (V)
Programmaonderdeel 1B (baten) Kosten onderwijshuisvesting € 41.000,- (N) Zie verklaring onder lasten. Onderwijsbeleid en leerling zaken, specifiek uitkering Onderwijs achterstandenbeleid € 48.000,- (N) Betreft de specifieke uitkering van het rijk voor onderwijs achterstandenbeleid. Dit is in 2017 niet uitgegeven en moet nu naar de balans zodat het voor 2018 kan worden gebruikt. De gelden moeten binnen 2 jaar zijn gebruikt met verantwoording anders moet het alsnog worden terugbetaald aan het rijk tenzij zij de termijn verlengen.	

Inkomsten de Beeck € 19.000,- (V) Vanwege de brand in de Beeck zijn de inkomsten uit verhuur lager € 89.000,- (N) daar tegenover staat een onbegrote inkomst van € 108.000,- (V) aan ontvangen uitkering van de verzekering in verband met de extra kosten.	
Vluchtelingenwerk € 88.000,- (V) Betreft ontvangen COA gelden die niet waren begroot.	
Wet Werk Bijstand inkomensdeel jonger 65 jr. € 190.000,- (V) Betreft de inkomsten BUIG, dit is een open einde regeling. Er is meer ontvangen dan begroot.	34 (V)
Niet nader verklaarde verschillen € 174.000,- (N)	
Subtotaal resultaat voor bestemming	2.436 (V)
Toelichting op mutaties reserves (lasten)	
Vertraging ontwikkeling Watertorenterrein, sporthal Egmond € 2.785.000,- (V) Door vertraging worden de begrote lasten voor het instellen van de reserve kapitaallasten van € 2.675.000,- en de storting in algemene reserve van € 100.000,- doorgeschoven van 2017 naar 2019.	
Niet nader verklaarde verschillen € 0,-.	2.785 (V)
Toelichting op mutaties reserves (baten)	
Aankoop gronden en opstallen Fusie voetbal Egmond € 300.000,- (N) Volgens aangepast BBV regels horen woningen/gronden die zijn gekocht, maar waarvan bekend is dat deze weer worden verkocht, niet onder vaste activa, maar op de balans onder voorraden te worden opgenomen. Hierdoor wordt de uitname uit de algemene reserve als dekking voor de aankoop met € 300.000,- verlaagd.	
Niet nader verklaarde verschillen € 0,-.	300 (N)
Subtotaal mutaties reserves	2.485 (V)
Resultaat na bestemming	4.921 (V)

Beleidsindicatoren:

PO	nr	Overzicht verplichte indicatoren	B score	U score	C score	H score	NL score	jaar	eenheid	bron
1b	1,00	Absoluut verzuim	0,00	0,45	0,19	0,28	1,82	2017	per 1.000 inw. 5-18 jr	Ingrado
1b	2,00	Relatief verzuim	29,52	23,27	30,02	30,50	26,58	2017	per 1.000 inw. 5-18 jr	Ingrado
1b	3,00	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	1,00	1,00	1,20	0,70	1,70	2016	%	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs
1b	4,00	% Niet-sporters	46,10	39,20	41,40	39,80	48,70	2016	%	Gezondheidsmonitor volwassenen, GGD'en, CBS en RIVM
1b	5,00	Banen	617,10	418,50	468,00	498,50	758,20	2017	per 1.000 inw 15-64jr	LISA
1b	6,00	Jongeren met delict voor rechter	0,85	1,20	1,01	0,55	1,45	2015	%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
1b	7,00	Netto arbeidsparticipatie	62,00	71,60	68,20	67,00	65,80	2016	%	CBS - Arbeidsdeelname
1b	9,00	% Kinderen in armoede	2,50	2,67	2,69	2,24	6,58	2015	%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
1b	10,00	% Jeugdwerkloosheid	0,41	0,43	0,66	0,57	1,52	2015	%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
1b	11,00	Bijstandsuitkeringen	16,50	18,10	15,40	19,00	41,90	eerste half jaar 2017	per 1.000 inw 18jr eo	CBS - Participatiewet
1b	12,00	Aantal re-integratievoorzieningen	10,10	3,40	10,20	17,30	27,10	eerste half jaar 2017	per 1.000 inw 15-65jr	CBS - Participatiewet
1b	13,00	Jongeren met jeugdhulp	6,70	5,80	5,70	7,40	8,80	eerste half jaar 2017	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
1b	14,00	Jongeren met jeugdbescherming	0,70	0,30	0,50	0,80	1,00	tweede half jaar 2016	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
1b	15,00	Jongeren met jeugdreclassering	0,20	-	-	-	0,40	tweede half jaar 2015	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
1b	16,00	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	53,00	34,00	43,00	33,00	54,00	eerste half jaar 2017	per 1.000 inw	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO

1C. KERNGERICHT EN ONDERSTEUNEND

Beleidsverantwoording:

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
1 C Kerngericht en ondersteunend						
Inwoners, ondernemers en gemeente als gelijkwaardige partners	Implementatie en doorwerking ondersteunende overheid	Kerngerichte invulling faciliterende overheid				De pilot in Egmond-Binnen is afgerond. De dorpsvisie Egmond-Binnen is hiervan een van de tastbare resultaten. Deze is door inwoners eind september aangeboden. Samen met de gebiedsregisseurs wordt lokaal naar verdere invulling gekeken.

Wat heeft het gekost?

Programma onderdeel	Begroting 2017		Begroting na wijziging		Werkelijk 2017		Verschillen 2017					
1c Kerngericht en ondersteunend	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten		Lasten		Saldo	
Resultaat voor bestemmen		102		73		54	0	V	19	V	19	V
Reserve mutaties							0	V	0	V	0	V
Resultaat na bestemmen	0	102	0	73	0	54	0	V	19	V	19	V

Financiële toelichting:

Het saldo van dit programma is na resultaatbestemming afgerond € 19.000,- voordeliger dan geraamd na de laatste wijziging.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen groter dan € 50.000,-:

Er zijn geen te verklaren verschillen groter dan € 50.000,-.

Programmaonderdeel 1C (lasten)	
Niet nader verklaarde verschillen € 19.000,- (V)	19 (V)
Programmaonderdeel 1C (baten)	
Niet van toepassing.	-
Subtotaal resultaat voor bestemming	19 (V)
Toelichting op mutaties reserves (lasten)	
Niet van toepassing.	-
Toelichting op mutaties reserves (baten)	
Niet van toepassing.	-
Subtotaal mutaties reserves	-
Resultaat na bestemming	19 (V)

1D. EEN VEILIGE GEMEENTE

Beleidsverantwoording:

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
1 D Een veilige gemeente						
Een continue inzet op het tegengaan van woningbraken	Politiemonitor	Inzet diverse preventiemiddelen. Activering WhatsApp-groepen				Reductie woninginbraken met 15% is gerealiseerd.
De bevordering van de zelfredzaamheid van inwoners op het veiligheidsterrein en het bieden van handelingsperspectief bij calamiteiten	Toename aantal deelnemers aan burgerinitiatieven.	Het geven van voorlichting over risico's.				Het aantal deelnemers aan WhatsApp-groepen is toegenomen. Burgernet is stabiel. Project Voorlichting aan minder zelfredzamen is gestart.
De aanpak van verwarde personen	Politiemonitor.	Samenwerking met partners professionaliseren. Afspraken maken over vervoeren opvang.				Het plan van aanpak personen met een verward gedrag wordt samen met het sociaal domein gemaakt. Wij sluiten met Castricum en Heiloo aan bij het project dat in Alkmaar gestart is. Het project moet uiterlijk 1 oktober 2018 gereed zijn. Tot nu toe is nog steeds niet duidelijk of vanuit Veiligheid, met name voor de opvang van verwarde personen, hiervoor ook budget beschikbaar gesteld moet worden.
Het terugdringen van alcohol- en drugsgebruik.	Emovoonderzoek GGD. Politiemonitor.	Preventieactiviteiten aanbieden aan scholen, jongerenwerk en sportverenigingen. Het organiseren van toezicht en handhaving tijdens het uitgaan en evenementen. Het toepassen van bestuurlijke maatregelen.				ism Samenleven. De scholen en jongerenwerk maken goed gebruik van het aanbod dat het project In Control of alcohol en drugs biedt. In 2017 is toezicht georganiseerd rond het gebruik van alcohol en drugs door 18-minners. Ook is een bestuurlijke maatregel opgelegd.
Zorgen voor een veilig verloop van de evenementen.	Evaluatie aandachts- en risicoevenementen.	Multidisciplinaire voorbereiding vergunningverlening. Deskundigheidsbevordering medewerkers.				ism Vergunningen Apv. In Bergen zijn geen risico evenementen. De aandachtsevenementen worden multidisciplinair voorbereid en met de hulpverleningsdiensten. Waar nodig treffen de partners extra maatregelen. De aandachtsevenementen zijn in 2017 goed verlopen.
Verbetering van het brandveiligheidsniveau		Bevorderen veilig gedrag. Inzet preventiemiddelen. Opkomsttijden brandweer verbeteren.				ism Veiligheidsregio NHN. De raad is geïnformeerd over de verbetermaatregelen. Er moet meer ingezet worden op preventiemaatregelen.

Wat heeft het gekost?

Programma onderdeel	Begroting 2017		Begroting na wijziging		Werkelijk 2017		Verschillen 2017				
1d Een veilige gemeente	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten		Lasten		Saldo
Resultaat voor bestemmen	0	3.484		3.514	20	3.542	20	V	-28	N	-8 N
Reserve mutaties			260		233	233	-27	N	-233	N	-260 N
Resultaat na bestemmen	0	3.484	260	3.514	253	3.775	-7	N	-261	N	-268 N

Financiële toelichting:

Het saldo van dit programma is na resultaatbestemming afgerond € 268.000,- nadeliger dan geraamd na de laatste wijziging.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen groter dan € 50.000,-:

Programmaonderdeel 1D (lasten)	
Niet nader verklaarde verschillen € 28.000,- (N)	28 (N)
Programmaonderdeel 1D (baten)	
Niet nader verklaarde verschillen € 20.000,- (V)	20 (V)
Subtotaal resultaat voor bestemming	8 (N)
Toelichting op mutaties reserves (lasten)	
Opheffen reserve niet gesprongen explosieven € 233.000,- (N) Dit stond abusievelijk geboekt onder programmaonderdeel 4. Dit valt weg tegen het voordeel van € 233.000,- (V) dat hierdoor ontstaat onder toelichting op reserves lasten programmaonderdeel 4 lasten.	233 (N)
Toelichting op mutaties reserves (baten)	
Opheffen reserve niet gesprongen explosieven € 27.000,- (N) Eerder was het bedrag dat in de reserve stond abusievelijk € 27.000,- te hoog begroot.	27 (N)
Subtotaal mutaties reserves	260 (N)
Resultaat na bestemming	268 (N)

Beleidsindicatoren:

PO	nr	Overzicht verplichte indicatoren	B score	U score	C score	H score	NL score	jaar	eenheid	bron
1d	17,00	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	75,00	54,00	86,00	66,00	137,00	2016	aantal per 10.000 inw 12-17jr	Bureau Halt
1d	18,00	Hardekern jongeren	0,85	1,20	1,01	0,55	1,45	2015	per 10.000 inw 12-14jr	Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)
1d	19,00	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	0,30	0,40	0,70	0,90	2,30	2016	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen
1d	20,00	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2,50	2,60	2,70	3,30	5,00	2017	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen
1d	21,00	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	2,70	2,20	1,90	5,10	3,30	2016	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen
1d	22,00	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	4,20	3,70	4,60	5,50	4,80	2017	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen

Verbonden partijen P1 per programmaonderdeel:

Voor verdere informatie zie paragraaf E Verbonden partijen.

PO	Verbonden partij
1a	Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)
1b	Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)
1b	Werkvoorzieningsschap Noord Kennemerland (WNK)
1b	Gemeenschappelijk orgaan Intergemeentelijk Stichting Openbaar Basisonderwijs (ISOB-raad)
1b	Intergemeentelijke Stichting Openbaar Basisonderwijs (ISOB)
1b	Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland Noord (SOVON)
1d	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN)

Programma 2
Een aantrekkelijke gemeente

PROGRAMMA 2. EEN AANTREKKELIJKE GEMEENTE

2A. CULTUUR, RECREATIE EN TOERISME

Beleidsverantwoording:

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
2 A Cultuur, recreatie en toerisme						
Onders teunende rol gemeente invullen.	Vervulling rol door hulp bieden en door subsidiering.	Uitvoerings programma nota Kunst en Cultuur.				De nieuwe subsidieeregels zijn opgesteld en worden toegepast. Vernieuwende initiatieven zijn in aanmerking gekomen voor een incidentele subsidie. Ook het Toerisme en Innovatiefonds heeft een cultureel-toeristische vernieuwingen gefinancierd.
Inzet op 3 speerpunten.	Vernieuwing in aanbod, ontstaan van broedplaatsen, aandacht voor regionale evenementen.	Uitvoerings programma nota Kunst en Cultuur.				Broedplaatsen: oude Oosterkim school School, brandweerkazerne en oude BSV-kantine functioneren. Vernieuwing aanbod: realisatie van kunst in openbare ruimte van Camperduin. Moeder van het Zand. Besluit college om kunst een prominente rol te geven bij de herinrichting van de openbare ruimte van Bergen Centrum. Regionale evenementen: er was aandacht en regionale afstemming rond de Karavaan en de operaproductie Queen Arthur.
Verbinding leggen met het veld toerisme & recreatie, economische zaken.	Functionerend Platform. Financieel en inhoudelijke afstemming bij aanvragen	Uitvoerings programma nota Kunst en Cultuur.				Cultuurplatform is steeds beter gaan functioneren en daarbij helpt de hulp van de cultuuroördinator, die eind 2017 is aangesloten. De Kunstcommissie heeft de gemeente geadviseerd over de incidentele aanvragen en ook over de verplaatsing van een kunstwerk in Egmond aan Zee.
Aantrekkelijk strand Camperduin	Invoering strand Camperduin.	Overleg betrokken partijen.				Met de ondernemers is overleg geweest hoe verder invulling te geven aan de evaluatie van het strand van Camperduin. Daarnaast is gesproken over uitbreiding van de horecavoorziening en de toekomst van de lagune. Voor de uitbreiding van de horeca wordt advies afgewacht van Koninklijke Horeca Nederland bedrijfsadvies. Dit advies wordt in het eerste kwartaal van 2018 verwacht. Over de toekomst van de lagune is afgesproken dat eerst overlegd wordt Rijks waters taat, Staats Bos beheer en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier omdat zij de beheerder en eigenaar zijn. Rijks waters taat onderhoud de lagune tot na het zomerseizoen van 2020. De ondernemers uit het gebied zijn van harte bereid mee te denken over het behoud van de lagune na 2020. De situatie op het strand van Camperduin is afgelopen winter erg verslechterd. Zodat er gevaar voor het behoud van het paviljoen Luctor et Emergo ontstond. Hierover is veelvuldig overleg geweest met Rijks waters taat. Dit overleg heeft er toe geleid dat er tussen half maart en half april 2018 strandsuppletie wordt uitgevoerd.
Evaluatie strand Camperduin.	Behoud aantrekkelijkheid strand.	Jaarlijkse evaluatie.				Evaluatie heeft plaats gevonden en de speerpunten hieruit worden opgepakt. De gemeenteraad is hierover, door middel van de Nieuwsbrief van december 2017, geïnformeerd.
Uitbreiding toeristische potentieel.	Overnachten strand.	Uitvoering beleid.				In de economische visie 2016-2030 is opgenomen dat aan 'Slapen op het strand' in de vorm van extra en meer overnachtingaccommodaties op het strand, al dan niet nabij strandpaviljoens, door de gemeente geen medewerking wordt verleend

Wat heeft het gekost?

Programma onderdeel	Begroting 2017		Begroting na wijziging		Werkelijk 2017		Verschillen 2017					
2a Cultuur, recreatie en toerisme	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten		Lasten		Saldo	
Resultaat voor bestemmen	667	1.954	748	1.983	771	2.043	23	V	-60	N	-37	N
Reserve mutaties		32	15	32	10	32	-5	N	0	V	-5	N
Resultaat na bestemmen	667	1.986	763	2.015	781	2.075	18	V	-60	N	-42	N

Financiële toelichting:

Het saldo van dit programma is na resultaatbestemming afgerond € 42.000,- nadeliger dan geraamd na de laatste wijziging.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen groter dan € 50.000,-:

Programmaonderdeel 2A (lasten)	
Toerisme en innovatiefonds € 57.000,- (N)	
Er is € 57.000,- aan extra uitgaven gedaan zonder dat er een uitname uit het T&I fonds is aangevraagd via het college.	
Niet nader verklaarde verschillen € 3.000,- (N)	60 (N)
Programmaonderdeel 2A (baten)	
Niet nader verklaarde verschillen € 23.000,- (V)	
Subtotaal resultaat voor bestemming	37 (N)
Toelichting op mutaties reserves (lasten)	
Niet van toepassing.	
Toelichting op mutaties reserves (baten)	
Niet nader verklaarde verschillen € 5.000,- (N)	5 (N)
Subtotaal mutaties reserves	5 (N)
Resultaat na bestemming	42 (N)

2B. ECONOMISCHE VITALITEIT

Beleidsverantwoording:

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
2 B Economische vitaliteit						
Door middel van regiomarketing en lokaal gerichte activiteiten Bergen en de regio op de kaart zetten	Meer toeristen, bezoekers, meer bestedingen, langer verblijf, vaker bezoek.	Destinatiemarketing op basis van economische en toeristische visie.				Eind 2017 is besloten om de destiniatiemarketingorganisatie voor de komende 4 jaar onder te brengen bij het Ontwikkelingsbedrijf NHN. De destiniatiemarketingorganisatie Holland boven Amsterdam is opgericht en bezig met de promotie en marketing van het gebied Noord-Holland Noord, waarin verbanden tussen gemeenten en evenementen worden gelegd om de bezoeker te verleiden terug te komen, meer te besteden en langer te verblijven. Voor 2018-2021 is een marketingprogramma vastgesteld waarmee de doelstelling behaald moet worden (bezoeker te verleiden terug te komen, meer te besteden en langer te verblijven). In 2017 heeft HbA de promotie voor het gebied gedaan (via verschillende kanalen) en heeft succesvolle persreizen georganiseerd. Ook is extra inzet gepleegd op gastheerschap. Via het eigen T&I fonds zijn waardevolle initiatieven ontstaan waarmee de gemeente zeer positief in de kijker is gespeeld. Voorbeelden zijn Sail in Hargen en de slag bij Bergen.
Met de markt kijken naar samenwerkingsmogelijkheden tussen gemeente en ondernemers	Verbeterde relatie gemeente-ondernemers informatievoorziening voor ondernemers verbeterd	Ondernemers worden betrokken bij opstellen visies				De samenwerking binnen Egmond aan Zee lijkt te gaan slagen. De ondernemersvereniging kijkt naar de mogelijkheden voor het starten van een BIZ in 2019 om de samenwerking vorm te geven. Verder is in 2017 een start gemaakt met het opzetten van een regionale visie verblijfsrecreatie. De visie is opgezet in samenspraak met recreatieve ondernemers en overkoepelnde (belangen)organisaties. De visie zal in 2018 door college en raad vastgesteld worden. Op verzoek van de RECRON is in 2017 gestart met het schrijven van een voorstel om het onttrekken van woningen (met bestemming wonen) aan de woningvoorraad voor recreatieve verhuur te onderzoeken. Het college heeft hier eind december mee ingestemd. Tot slot is dit jaar intensief samen gewerkt met provincie, ondernemers, natuurorganisaties en vele andere betrokken partijen aan de Toekomst Visie Kust Noord-Holland. Deze visie zal naar verwachting in 2018 afgerond worden.
Voorkomen leegstand, invulling detailhandel	Versterken vestigingsklimaat, tegengaan leegstand	Uitvoeren economische visie en regionale detailhandelsvisie				De regionale detailhandelsvisie is vastgesteld.

Wat heeft het gekost?

Programma onderdeel	Begroting 2017		Begroting na wijziging		Werkelijk 2017		Verschillen 2017					
2b Economische vitaliteit	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten		Lasten		Saldo	
Resultaat voor bestemmen	221	250	221	254	204	257	17	N	-3	N	20	N
Reserve mutaties							0	V	0	V	0	V
Resultaat na bestemmen	221	250	221	254	204	257	17	N	-3	N	20	N

Financiële toelichting:

Het saldo van dit programma is na resultaatbestemming afgerond € 20.000,- nadeliger dan geraamd na de laatste wijziging.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen groter dan € 50.000,-:

Programmaonderdeel 2B (lasten)	
Niet nader verklaarde verschillen € 3.000,- (N)	3 (N)
Programmaonderdeel 2B (baten)	
Niet nader verklaarde verschillen € 17.000,- (N)	17 (N)
Subtotaal resultaat voor bestemming	20 (N)
Toelichting op mutaties reserves (lasten)	
Niet van toepassing.	-
Toelichting op mutaties reserves (baten)	
Niet van toepassing.	-
Subtotaal mutaties reserves	-
Resultaat na bestemming	20 (N)

Beleidsindicatoren:

PO	nr	Overzicht verplichte indicatoren	B score	U score	C score	H score	NL score	jaar	eenheid	bron
2b	23,00	Funcitiemenging	41,00	39,70	39,10	39,00	52,40	2017	%	LISA
2b	25,00	Vestigingen	188,90	103,20	132,00	143,60	139,70	2017	per 1.000 inw 15-64jr	LISA

2C. EEN BEREIKBARE GEMEENTE

Beleidsverantwoording:

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
2 C Een bereikbare gemeente						
Uitbreiding fietsknooppuntennetwerk	Er is een aantal nieuwe routes aan het fietsnetwerk toegevoegd	Recreatieschap Westfriesland realiseert uitbreiding				Er is een route door het nieuwe duingebied tussen Petten en Camperduin aan het knooppunten fietsnetwerk toegevoegd, met een aantakking op het knooppuntennetwerk in het poldergebied. Het netwerk is daardoor weer aantrekkelijker gemaakt. We zijn verder aangesloten bij de lobby met Recreatieschap Westfriesland om het knooppunten fietsnetwerk fijnmaziger te krijgen. Project is nu afgerond.
Overleg met PWN over verbreden fietspad tussen Elzenlaan en Baan van Ravenhorst te Bergen aan Zee	Een concrete afspraak over verbreding van het fietspad					Er heeft overleg plaatsgevonden met PWN. Zij wil meer informatie, waaronder intensiteiten en rijrichtingen van fietsverkeer, alvorens een verbreding te overwegen. Deze gegevens hebben wij op dit moment nog niet inzichtelijk. Zodra wij hierin meer inzicht hebben pakken wij het gesprek met PWN weer op (naar verwachting Q2). PWN heeft verder toegezegd in 2018 extra aandacht te besteden aan de onderhoudsstaat van dit deel van het fietspad.
Verbeteren fietsvoorziening langs Kogendijk	Het fietspad langs de Kogendijk is verbreed	Voorbereiding en verbreding fietspad.				Het verbreden van fietspad langs de Kogendijk wilden wij koppelen aan een nog goed te keuren project 'tunnel Kogendijk /N9'. Laatstgenoemd project gaat moeizaam en daarom zijn beide projecten losgekoppeld. Het verbreden van het fietspad is thans in voorbereiding en wordt naar verwachting in september/oktober van 2018 (voor de Kunst10Daagse) gerealiseerd.
		Aanleg fietspad Eeuwigelaan				De Raad heeft op 14 december 2017 het besluit genomen een fietspad aan de zuidzijde van de Eeuwigelaan aan te leggen en het benodigde krediet beschikbaar gesteld. Voorbereiding in 2018, uitvoering start naar verwachting 2019.

Wat heeft het gekost?

Programma onderdeel	Begroting 2017		Begroting na wijziging		Werkelijk 2017		Verschillen 2017				
2c Een bereikbare gemeente	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten		Lasten		Saldo
Resultaat voor bestemmen	25	1.040	25	544	-16	521	-41	N	23	V	-18 N
Reserve mutaties							0	V	0	V	0 V
Resultaat na bestemmen	25	1.040	25	544	-16	521	-41	N	23	V	-18 N

Financiële toelichting:

Het saldo van dit programma is na resultaatbestemming afgerond € 18.000,- nadeliger dan geraamd na de laatste wijziging. Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen groter dan € 50.000,-:

Programmaonderdeel 2C (lasten)	
Niet nader verklaarde verschillen € 23.000,- (V)	23 (V)
Programmaonderdeel 2C (baten)	
Niet nader verklaarde verschillen € 41.000,- (N)	41 (N)
Subtotaal resultaat voor bestemming	18 (N)
Toelichting op mutaties reserves (lasten)	
Niet van toepassing.	-
Toelichting op mutaties reserves (baten)	
Niet van toepassing.	-
Subtotaal mutaties reserves	-
Resultaat na bestemming	18 (N)

Beleidsindicatoren:

PO	nr	Overzicht verplichte indicatoren	B score	U score	C score	H score	NL score	jaar	eenheid	bron
2c	26,00	Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met motorvoertuig	11,00	9,00	9,00	10,00	8,00	2015	%	VeiligheidNL
2c	27,00	Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met fietser	11,00	15,00	13,00	15,00	9,00	2015	%	VeiligheidNL

Verbonden partijen P2 per programmaonderdeel:

Voor verdere informatie zie paragraaf F Verbonden partijen.

PO	Verbonden partij
2a	Recreatieschap Geestmerambacht
2b	Ontwikkelingsbedrijf NHN NV (ONHN)

Programma 3 Een leefbare gemeente

PROGRAMMA 3. EEN LEEFBARE GEMEENTE

3A. WONEN EN LEEFOMGEVING

Beleidsverantwoording:

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
3 A Wonen en leefomgeving						
Prestatieafspraken sociale voorraad huur	Monitor prestatieafspraken	Monitoren prestatieafspraken 2016-2020				Het jaarplan 2018 is aangeboden door Kennemer Wonen. In februari 2018 wordt het jaarplan aangeboden aan het college en vervolgens ter kennisname aangeboden aan de raad.
Aanvullen woningvoorraad cat 3	Vergroten van de voorraad	Realiseren voorraad				In diverse woningbouwplannen wordt dit segment expliciet opgenomen. Bijvoorbeeld de BSV locatie 33% vrije sector huur en Delversduin 10%.
CPO	Uitvoeren pilotproject	Locatie onderzoek Watertorenterrein voor CPO				Maakt onderdeel uit van de planvorming van het totale Watertorenterrein. Vaststelling bestemmingsplan in raad 8 maart 2018. In dit raadsvoorstel zijn extra plankosten gevraagd voor 2018. Het college heeft hierover op 19 decembe 2017 besloten.
Toevoegen sociale huurvoorraad per nieuwbouwplan 40%	Woningproductieoverzicht	Bijhouden woningrealisatie				In alle nieuwe woningbouwplannen wordt de bouw van sociale huurwoningen opgenomen. Op locaties waar de gemeente een grondpositie heeft wordt een extra inspanning geleverd om een groter aandeel sociale huur te realiseren. Bijvoorbeeld de locatie Verspyckweg (100%) of het plan op het BSV terrein: 32 sociale huurappartementen 12 grondgebonden sociale huurwoningen 15 grondgebonden goedkope koopwoningen 29 vrije sector huurappartementen (maximale huur € 1.000,- per maand). In totaal 88 woningen, waarvan 44 (50%) in het sociale huursegment en 15 goedkope koopwoningen. Het verkavelingsplan wordt op 1 februari 2018 aan uw raad aangeboden.
Huisvesting statushouders	Taakstelling	Taakstelling uitvoeren				Bergen heeft de taakstelling voor 2017 ruim gehaald (+5).
Thuiswonen met zorgvraag	Inwoners blijven langer thuiswonen	Uitvoering geven aan beleidsregels oplossen en beleidsregels mantelzorgwonen.				In 2017 hebben 30 inwoners gebruik gemaakt van de opplusregeling. Zij hebben met een bijdrage van de gemeente een aanpassing laten verrichten aan hun eigen woning. De beleidsregel oplossen liep tot en met 31 december 2017. ons college heeft op 30 januari 2018 besloten de regeling nog minimaal één jaar te continueren. In 2017 is uitgezocht wie de uitvoering doet van beleidsregels mantelzorgwonen (sociaal team; aanvragen en informatie, afdeling vergunningen; beoordelen of de unit vergunningsvrij kan worden geplaatst. Er is wel informatie gevraagd, maar er zijn geen aanvragen geweest.
Bergen	Opstellen bestemmingsplannen	Vaststellen bestemmingsplannen				Bestemmingsplannen worden volgens planning opgesteld en ter vaststelling aan de raad aangeboden. Dit betreft een continu proces.

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
3 A Wonen en leefomgeving						
		Van der Wijckplein en Rode Plein				In 2017 is een intern ambtelijk onderzoek gestart naar de mogelijkheden van de inrichting van beide pleinen. Het college is hierover in januari 2018 gerapporteerd. Uitvoering van de visie is onder meer afhankelijk van de bouw van het naastgelegen nieuwbouwproject hotel Nassau. In 2018 wordt de stedenbouwkundige visie door de raad vastgesteld.
Schoorl	Opstellen visie	Opstellen projectvoorstellen : Buitenduin				Wordt gewerkt aan de uitwerking van de visie Buiten (o.a. de verplaatsing van de jeu de boulebaan en aanleg parkeerplaatsen). Plan wordt februari 2018 aan de raad voorgelegd.
		Opstellen projectvoorstellen : Schoorl Centrum				In Dorpshart van Schoorl is met de voorbereiding van de herinrichting gestart. In de nieuwsbrief aan de raad van augustus heeft u alles kunnen lezen over de Herinrichting van het centrum van Schoorl. In nieuwsbrief van december is aangegeven dat na een zorgvuldige voorbereiding met burgerparticipatie de plannen aan de nieuwe raad zullen worden voorgelegd.
Egmond	Impuls leefomgeving	CPO onderzoek				CPO op het Watertorenterrein is een pilot. Dit wordt eerst geëvalueerd voordat andere projecten worden opgestart.
	Impuls leefomgeving	Onderzoek herbestemming Slotkwartier				De initiatiefgroep vanuit de raad heeft een initiatiefvoorstel voor de toekomstige ontwikkeling van het Slotkwartier opgesteld. Het college heeft hierop in december 2017 een zienswijze geformuleerd. De initiatiefgroep heeft hierop in januari 2018 gereageerd. Het voorstel is in de raadsvergadering van 1 februari 2018 vastgesteld.
	Impuls leefomgeving	Locatiebesluit fusie voetbalclubs				De raad heeft op 14 december 2017 het bestemmingsplan vastgesteld. Tegelijkertijd is besloten tot extra plankosten voor 2018
	Impuls leefomgeving	Structuurvisie Egmond aan den Hoef				De structuurvisie is in december 2016 vastgesteld.
	Impuls leefomgeving	Delversduin				Er is een stedenbouwkundig plan gemaakt voor 162 woningen. Het voorontwerp bestemmingsplan heeft vanaf november 2017 ter inzage gelegen. De verwachting is dat het ontwerp bestemmingsplan medio februari ter visie gaat.
Oude Hof	Vastgesteld bestemmingsplan	Opstellen bestemmingsplan in 2018. Raad heeft inrichtingsplan en uitgangspunten in dec 2017 vastgesteld				Gemeenteraad heeft in december 2017 het inrichtingsplan en de uitgangspunten voor een nieuw bestemmingsplan vastgesteld
Mooi Bergen 2.0, projecten dorpsplein en Harmonie	Vastgestelde bestemmingsplannen	Opstellen bestemmingsplan				Bestemmingsplan plan 7 dorpelingen is vastgesteld op 9 november 2017. Plandeel Dorpsplein is nog in voorbereiding.
Postzegelplannen	Vastgestelde plannen	Opstellen postzegelplannen				Diverse plannen. Is een doorlopend proces.
Actueel groenbeleid	Nieuw groenbeleid	Groenbeleidsplan opstellen				Deel 1 groenbeleid (beleidsmatige deel) is in concept klaar. Deel 2 (uitvoeringsdeel) zal in 2018 worden uitgewerkt. Deel 1 en 2 zullen gelijktijdig aan de nieuwe raad worden voorgelegd. Raad is hierover geïnformeerd in de nieuwsbrief van december.
Oude Hof	Start uitvoering werkzaamheden	Uitvoeren renovatie en beheerplan				De gemeenteraad heeft in de vergadering van december 2017 ingestemd met de begrotingswijziging behorend bij zowel de toekomstige inrichting van het landgoed als bij de uitvoering van het beheerplan.

Wat heeft het gekost?

Programma onderdeel	Begroting 2017		Begroting na wijziging		Werkelijk 2017		Verschillen 2017					
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten		Lasten		Saldo	
3a Wonen en leefomgeving												
Resultaat voor bestemmen	1.969	4.395	1.073	3.080	1.595	3.339	522	V	-259	N	263	V
Reserve mutaties	88	20	101	61	260	359	159	V	-298	N	-139	N
Resultaat na bestemmen	2.057	4.415	1.174	3.141	1.855	3.698	681	V	-557	N	124	V

Financiële toelichting:

Het saldo van dit programma is na resultaatbestemming afgerond € 124.000,- voordeliger dan geraamd na de laatste wijziging.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen groter dan € 50.000,-:

Programmaonderdeel 3A (lasten)	
Aankoop in het kader van de grex € 295.000,- (N) In 2017 heeft een aankoop in het kader van de grondexploitatie (grex) plaatsgevonden van € 295.000,- (N). Dit is budgetneutraal aangezien de kosten vanuit de grex worden gedekt zie € 295.000,- (V) onder baten.	
Niet nader verklaarde verschillen € 36.000,-(V)	259 (N)
Programmaonderdeel 3A (baten)	
Aankoop in het kader van de grex € 295.000,- (V) In 2017 heeft een aankoop in het kader van de grex plaatsgevonden van € 295.000,- (V). Dit wordt gedekt vanuit de grondexploitatie.	
Leges omgevingsvergunningen € 187.000,- (V) Hogere inkomsten door de economische groei en twee grote projecten.	
Niet nader verklaarde verschillen € 40.000,- (V)	522 (V)
Subtotaal resultaat voor bestemming	263 (V)
Toelichting op mutaties reserves (lasten)	
Verschil € 339.000,- (N) Betreft extra toevoeging aan de algemene reserve in verband met verlaging van de risicoreserve Mooi Bergen van € 200.000,- (N) en toevoeging van extra opbrengsten van verkoop snippergroen (gronden en panden) aan de algemene reserve van € 139.000,- (N).	
Niet nader verklaarde verschillen € 41.000,-	298 (N)
Toelichting op mutaties reserves (baten)	
Handhaving permanente bewoning recreatie woningen € 41.0000,- (N) Lagere uitname uit de reserve handhaving recreatiewoningen van 41.000 aangezien eerst de reguliere middelen zijn ingezet.	
Vrijval risicoreserve i.v.m. herijking grex € 200.000,- (V). Dit is saldo neutraal door de toevoeging aan de algemene reserve van € 200.000,- zie onder lasten.	159 (V)
Subtotaal mutaties reserves	139 (N)
Resultaat na bestemming	124 (V)

Beleidsindicatoren:

PO	nr	Overzicht verplichte indicatoren	B score	U score	C score	H score	NL score	jaar	eenheid	bron
3a	28,00	WOZ-waarde woningen	369,00	253,00	277,00	309,00	223,00	2013	dzd euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
3a	28,00	WOZ-waarde woningen	349,00	242,00	258,00	288,00	223,00	2014	dzd euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
3a	28,00	WOZ-waarde woningen	346,00	237,00	251,00	278,00	223,00	2015	dzd euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
3a	28,00	WOZ-waarde woningen	347,00	240,00	255,00	281,00	223,00	2016	dzd euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
3a	28,00	WOZ-waarde woningen	355,00	247,00	267,00	292,00	223,00	2017	dzd euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
3a	29,00	Nieuwbouw woningen	4,90	3,80	8,90	2,40	6,40	2015	aantal per 1.000 woningen	ABF - Systeem Woningvoorraad
3a	30,00	Demografische druk	98,60	70,90	83,60	92,40	69,00	2017	%	CBS - Bevolkingsstatistiek

3B. DUURZAAMHEID EN MILIEU

Beleidsverantwoording:

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
3 B Duurzaamheid en milieu						
Actualiseren Duurzaamheidsbeleid 2017-2020	Vastgesteld duurzaamheidsbeleid 2017-2020	Uitvoeren duurzaamheidsbeleid 2017-2020				Het Duurzaamheidsbeleid is geactualiseerd en door de raad vastgesteld voor de periode 2017-2020. Uitvoering vindt plaats conform de jaarlijks door het college vast te stellen uitvoeringsagenda.
Duurzaamheidsagenda 2017	Uitvoeren agenda 2017	Opstellen en uitvoeren agenda 2017				De uitvoeringsagenda 2017 is in belangrijke mate uitgevoerd. In de kernen Egmond-Binnen, Egmond aan den Hoef en Bergen zijn succesvolle wijkgerichte aanpakken voor verduurzaming van bestaande woningen uitgevoerd. Mede hierdoor is het volledige budget voor na-isolatie van bestaande woningen volledig benut. In het kader van Eerlijk Winkelen en Fairtrade is een fietsroute langs duurzame hotspots georganiseerd op de landelijke dag van de duurzaamheid. Twee scholen doen in schooljaar 2017-2018 mee aan de Energy Challenge. Het totaal aan toegekende subsidie voor nieuwbouwwoningen is lager dan verwacht. Het budget voor verduurzaming van corporatiewoningen is niet aangewend vanwege vertraging in de verwachte ontwikkeling. Voorgesteld wordt om de resterende budgetten in 2018 alsnog te benutten middels een resultaatbestemming.

Wat heeft het gekost?

Programma onderdeel	Begroting 2017		Begroting na wijziging		Werkelijk 2017		Verschillen 2017				
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten		Lasten		Saldo
3b Duurzaamheid en milieu											
Resultaat voor bestemmen	10.496	8.471	10.506	8.571	10.531	8.688	25	V	-117	N	-92 N
Reserve mutaties							0	V	0	V	0 V
Resultaat na bestemmen	10.496	8.471	10.506	8.571	10.531	8.688	25	V	-117	N	-92 N

Financiële toelichting:

Het saldo van dit programma is na resultaatbestemming afgerond € 92.000,- nadeliger dan geraamd na de laatste wijziging. Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen groter dan € 50.000,-:

Programmaonderdeel 3B (lasten) Riolering advieskosten € 115.000,- (V) In verband met de transitie naar de werkorganisatie BUCH heeft de focus gelegen op de kerntaken van beheer en onderhoud. Extra onderzoeken, advisering door derden zijn niet gestart, waardoor deze kosten lager uitvallen. Bijdrage aan voorziening Riool € 368.000,- (N) Vanwege de lagere onderhoudskosten en lagere BTW doorbelasting en de hoge opbrengsten zijn de kosten lager dan de opbrengsten. Het verschil wordt extra aan de egalisatievoorziening toegevoegd. Milieubeheer € 53.000,- (V) Er is minder subsidie aangevraagd en verstrekt dan verwacht: € 30.000,- minder voor verduurzamen woningbouwprojecten door vertraging in de ontwikkeling, € 15.500,- minder aan energie-neutrale woningen en € 7.500 minder aan elektrische laadpalen aangezien die betaald zijn via een provinciale subsidie. Niet nader verklaarde verschillen € 83.000 (V)	117 (N)
Programmaonderdeel 3B (baten) Riolering Subsidie sanering riool-overstort Egmond aan Zee € 67.000,- (N) Betreft de boeking van de provinciale subsidie voor de sanering van de riool-overstort in Egmond aan Zee. Voor deze subsidie was een reservering voor nog te ontvangen bedragen voor 2017 gemaakt terwijl de subsidie alsnog in 2016 is ontvangen en geboekt. Baten Rioolheffing € 115.000,- (V) € 72.000,- (V) aan inkomsten oude jaren en € 43.000,- (V) aan minder kwijtscheldingen. Huishoudelijk afval € 101.000,- (N) Door een betere afvalscheiding was de vergoeding voor de overige afvalstromen zoals papier/kunststof hoger € 27.000,- (V). Bij de afrekening van de voorziening blijkt dat er minder onttrokken hoeft te worden dan begroot € 128.000,- (N). Baten afvalstoffenheffing € 84.000,- (V) Inkomsten uit eerdere jaren € 58.000,- (V) en € 26.000,- (V) aan extra inkomsten 2017 door minder kwijtscheldingen. Niet nader verklaarde verschillen € 6.000,- (N)	25 (V)
Subtotaal resultaat voor bestemming	92 (N)
Toelichting op mutaties reserves (lasten) Niet van toepassing.	-
Toelichting op mutaties reserves (baten) Niet van toepassing.	-
Subtotaal mutaties reserves	-
Resultaat na bestemming	92 (N)

Beleidsindicatoren:

PO	nr	Overzicht verplichte indicatoren	B score	U score	C score	H score	NL score	jaar	eenheid	bron
3b	31,00	Fijn huishoudelijk restafval	210,00	204,00	202,00	180,00	187,00	2016	kg per inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval
3b	32,00	Hernieuwbare elektriciteit	0,10	1,70	2,40	1,30	12,60	2016	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor

3C. BEHEER EN ONDERHOUD

Beleidsverantwoording:

Prestatiedoelstelling / speerpunt	Prestatie indicator	Werkzaamheden 2017	Score doel	Score tijd	Score geld	Resultaten/Stand van zaken jaar 2017
3 C Beheer en onderhoud						
Aantrekkelijke en functionele openbare ruimte	Voldoen aan kwaliteitsnormen uit Wegenbeleidsplan	Realisatie uitvoeringsjaar 2017				Projecten 2017 zijn voor overgrote deel uitgevoerd volgens planning (financieel en in tijd). Veranderingen in planning zijn bij de begroting 2018 in aangepaste meerjareninvesteringsplanning aangegeven.
Onderhoud- en beheersvraagstukken voorleggen aan wijkbewoners. Inzetten op het planmatig onderhouden van de openbare ruimte.	Wijkbewoners actief betrekken bij het wijkbeheer (inloopbijeenkomsten).	Bestaande wijkbeheerplannen tot uitvoering brengen, zowel CWV als WBH				Bij werkzaamheden zijn bewoners betrokken. Ook hebben wijkshouwen plaatsgevonden. Vanuit deze wijkshouwen zijn werkzaamheden verricht.
	De nieuwe wijkindeling van de afdeling wijkbeheer (mens, materiaal en machines).					Vanaf 1 januari 2017 werken we teamoverstijgend intensief samen binnen het domein wijkbeheer. Inzet van mens, materiaal en machines levert efficiency op in het werken binnen de BUCH. Dit blijven we continueren.
Optimalisatie afvalscheiding	Hoger schedingspercentage afval	Evalueren vigerend afvalbeleidsplan				Evaluatie is in december 2017 afgerond. De evaluatie van het afvalbeleidsplan 2011-2015 is door het college vastgesteld en is via de nieuwsbrief ter kennisgeving aan de raad aangeboden.
		Opstellen nieuw afvalbeleidsplan				Er is in december 2017 een BUCH breed Portefuillehouders overleg geweest waarin is afgesproken vóór de verkiezingen in maart 2018, geen nieuw afvalbeleidsplan vast te laten stellen. In december 2017 zijn de wethouders van de BUCH gemeenten overeengekomen om het afvalbeleidsplan na de verkiezingen ter vaststelling aan de raad aan te bieden.
Overdracht stedelijk water	Inventarisatie gereed. Overdracht gereed	Inventarisatiefase				Overdracht stedelijk water voor Castricum en Heiloo heeft plaatsgevonden. Voor Bergen is inventarisatie gestart en zal overdracht naar verwachting in 2018 plaatsvinden.
Het uitvoeren van een impactanalyse en het bepalen van de ambitie voor de invoering van de Omgevingswet.						Het college heeft op 4 april 2017 een bestuursopdracht en startnotitie Onderweg naar de Omgevingswet vastgesteld. Hierin is de aanpak voor de invoering van de Omgevingswet beschreven. 2017 stond in het teken van bewustwording en verkenning. De omvang van de opgave brengen we in kaart door middel van een impactanalyse. De impactanalyse biedt de basis voor het bepalen van de ambitie. Bij het vaststellen van de bestuursopdracht was de planning om in het vierde kwartaal van 2017 het ambitedocument ter vaststelling aan te bieden aan de vier gemeenteraden. Het uitvoeren van de impactanalyse vergt echter meer tijd dan verwacht. In oktober 2017 is de gemeenteraad door middel van een raadsinformatiebrief geïnformeerd dat de planning is aangepast. Dat betekent dat de ambitie na de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 wordt bepaald.

Wat heeft het gekost?

Programma onderdeel	Begroting 2017		Begroting na wijziging		Werkelijk 2017		Verschillen 2017					
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten		Lasten		Saldo	
3c Beheer en onderhoud												
Resultaat voor bestemmen	786	7.317	3.937	8.523	778	8.714	-3.159	N	-191	N	-3.350	N
Reserve mutaties		256		256			0	V	256	V	256	V
Resultaat na bestemmen	786	7.573	3.937	8.779	778	8.714	-3.159	N	65	V	-3.094	N

Financiële toelichting:

Het saldo van dit programma is na resultaatbestemming afgerond € 3.094.000 (N) dan geraamd na de laatste wijziging.
 Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen groter dan € 50.000,-:

Programmaonderdeel 3C (lasten)	
Wegen straten en pleinen € 111.000,- (N) Het tekort binnen Wegen straten en pleinen wordt vooral veroorzaakt doordat de reconstructie van een aantal verkeersdrempels in Groet is gecombineerd met het groot onderhoud van de deklaag (asfalt), dit was vooraf niet begroot € 163.000,- (N).	
Afwatering en waterkering € 81.000 (N) De overschrijding is het gevolg van areaaluitbreiding en veranderingen ten opzichte van het maaibeleid. Het maaisel moet nu worden afgevoerd en hiervoor moet betaald worden. In het verleden werd dit gecompenseerd.	
Niet nader verklaarde verschillen € 1.000,- (V)	191 (N)
Programmaonderdeel 3C (baten)	
Uitstel grondverkoop Watertorenterrein en extra inkomsten verkoop snippergroen van € 3.087.000,- (N) Door vertraging in de ontwikkeling is de verkoop van de gronden van het Watertorenterrein aan de ontwikkelaar en de CPO-groep totaal € 3.227.000,- (N) uitgesteld naar 2019. Verder is er € 140.000,- (V) aan extra inkomsten verkoop gemeentelijke gronden en panden.	
Subsidie oversteekplaats niet ontvangen € 100.000,- (N) In 2017 was € 100.000,- aan opbrengsten subsidie geraamd. Dit had te maken met subsidie voor een oversteekplaats. Dit werk is niet uitgevoerd waardoor de subsidie uiteindelijk niet is aangevraagd en niet is ontvangen.	
Niet nader verklaarde verschillen € 28.000,- (V)	3.159 (N)
Subtotaal resultaat voor bestemming	3.350 (N)
Toelichting op mutaties reserves (lasten)	
Opbrengst CPO terrein minus kosten toevoegen aan algemene reserve € 256.000 (V) Dit betreft de begrote opbrengst van CPO op het Watertorenterrein minus kosten is € 267.000,- minus € 11.250,- = € 255.750,-. Deze storting vindt niet nu plaats, maar pas in 2020 De ontvangsten schuiven door naar 2020.	256 (V)
Toelichting op mutaties reserves (baten)	
Niet van toepassing.	-
Subtotaal mutaties reserves	256 (V)
Resultaat na bestemming	3.094 (N)

Verbonden partijen P3 per programmaonderdeel

Voor verdere informatie zie paragraaf F Verbonden partijen.

PO	Verbonden partij
3b	Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD)
3b	Vuilverbrandingsinstallatie e.o. (VVI)
3b	Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar (DECRA)

Programma 4
Een financieel gezonde gemeente

PROGRAMMA 4. EEN FINANCIËEL GEZONDE GEMEENTE

4A. EEN FINANCIËEL GEZONDE GEMEENTE

Beleidsverantwoording:

Niet van toepassing. Er zijn geen doelstellingen geformuleerd.

Wat heeft het gekost?

Programma onderdeel	Begroting 2017		Begroting na wijziging		Werkelijk 2017		Verschillen 2017					
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten		Lasten		Saldo	
4 Een financieel gezonde gemeente												
Resultaat voor bestemmen	48.600	11.146	52.617	13.386	53.331	12.922	714	V	464	V	1.178	V
Reserve mutaties	395	577	4.687	5.353	4.292	5.093	-395	N	260	V	-135	N
Resultaat na bestemmen	48.995	11.723	57.304	18.739	57.534	18.015	319	V	724	V	1.043	V

Financiële toelichting:

Het saldo van dit programma is na resultaatbestemming afgerond € 1.043.000,- (V) voordeliger dan geraamd na de laatste wijziging. Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen groter dan € 50.000,-:

Programmaonderdeel 4 (lasten) Overige financieringsmiddelen € 395.000,- (V) Betreft een technische boekingsgang die budgetneutraal wegvalt tegenover het nadeel onder de baten reserves van dit programmaonderdeel. Bestuursondersteuning college van B&W € 84.000,- (V) Niet uitgegeven advieskosten € 41.000,- (V), gerechts en proceskosten € 26.000,- (V), niet geplande onderzoeken € 76.000,- (V) en op de verkeerde plaats geboekte kosten WKR (raad en college) € 53.000,- (N) overige € 6.000,- (N). Niet nader verklaarde verschillen € 15.000,- (N).	464 (V)
Programmaonderdeel 4 (baten) Beleggingen € 54.000,- (N) Het dividend van Alliander over 2016 is niet uitgekeerd door de GKNH in verband met de problematiek met vennootschapsbelasting. Inmiddels zijn de aandelen overgedragen aan de gemeenten en is de GKNH opgeheven. Parkeernaheffingen € 171.000,- (N) Dit verschil is ontstaan door: in 2017 meer is ingezet op mulderfeiten (foutparkeren et cetera waarvan de inkomsten naar het rijk gaan en niet naar de gemeente) in plaats van parkeren zonder te betalen, toename belparkeren, eerst uitdelen van waarschuwingen in plaats van direct beboeten en de brand in de Beeck waardoor apparatuur tijdelijk niet beschikbaar was. Algemene baten en lasten € 259.000,- (V) Betreft twee posten die ten onrechte nog op de balans stonden als vooruit ontvangen van € 91.000,- (V), de aanpassing van de voorziening algemene dubieuze debiteuren van € 88.000,- (V), extra ontvangen garantstellingsprovisie HVC van € 7.000,- (V) aanpassing voorziening dubieuze debiteuren welzijn € 73.000,- (V). Forensenbelasting € 106.000,- (V) Meer inkomsten door minder bezwaren dan verwacht. Toeristenbelasting € 391.000,- (V) Betreft met name een voordeel uit eerdere jaren 2015-2016 € 416.000,- (V) en 2017 € 25.000,- (N) in verband met extra areaal. Niet nader verklaarde verschillen € 183.000,- (V).	714 (V)
Subtotaal resultaat voor bestemming	1.178 (V)
Toelichting op mutaties reserves (lasten) Opheffen reserve niet gesprongen explosieven € 260.000,- (V) Dit stond abusievelijk geboekt onder programmaonderdeel 4 . Dit valt weg tegen het nadeel van € 233.000,- (N) dat hierdoor ontstaat onder de toelichting op de reserves lasten programmaonderdeel 1d. Verder was eerder € 27.000,- (N) teveel als uitname begroot.	260 (V)

Toelichting op mutaties reserves (baten)		
Afwijking inkomsten ad € 395.000,- (N)		
Betreft technische boekingsgang die budgetneutraal wegvalt tegenover het voordeel onder de lasten van dit programmaonderdeel.		395 (N)
Subtotaal mutaties reserves		135 (N)
Resultaat na bestemming		1.043 (V)

Beleidsindicatoren:

PO	nr	Overzicht verplichte indicatoren	B score	U score	C score	H score	NL score	jaar	eenheid	bron
4a	33,00	Woonlasten éénpersoonshuishouden	975,00	657,00	674,00	591,00	644,00	2017	euro	COELO, Groningen
4a	34,00	Woonlasten meerpersoonshuishouden	1061,00	737,00	740,00	708,00	723,00	2017	euro	COELO, Groningen
4a	35,00	Formatie / Fte per 1.000 inwoners							aantal per 1.000 inw.	Gemeente
4a	36,00	Bezetting / Fte per 1.000 inwoners							aantal per 1.000 inw.	Gemeente
4a	37,00	Apparaatskosten / Kosten per inwoner							euro	Gemeente
4a		Externe inhuur / Kosten als % van totale								
	38,00	loonsom + totale kosten inhuur externen							%	Gemeente
4a	39,00	Overhead in % van totale lasten							%	Gemeente

Verbonden partijen P4 per programmaonderdeel:

Voor verdere informatie zie paragraaf F Verbonden partijen.

PO	Verbonden partij
4a	Cocensus
4a	Werkorganisatie BUCH (BUCH)
4a	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
4a	N.V. Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop Noord-Holland (GKNH)

Paragraaf A Weerstandsvermogen

PARAGRAAF A: LOKALE HEFFINGEN

Inleiding

De gemeentelijke inkomsten bestaan grofweg uit vier stromen:

1. Algemene Uitkering Gemeentefonds + Integratie uitkering Sociaal Domein
2. Lokale belastingen en heffingen
3. Specifieke uitkeringen
4. Overige inkomsten

Van de lokale heffingen is de opbrengst van de onroerende zaak belasting de grootste post die tot de algemene dekkingsmiddelen wordt gerekend. De andere lokale heffingen hebben meestal een specifieke bestemming (zoals afvalstoffenheffing, rioolrecht, grafrechten en hondenbelasting). Voor de afval- en riool-heffing wordt de kostendekkendheid geregeld door middel van een egalisatievoorziening. Voor de andere belastingen geldt dit niet en is er slechts sprake van een bestedingsdoel.

Overzicht lokale belastingen en heffingen en algemene dekkingsmiddelen

In de tabel wordt een overzicht gegeven van de algemene dekkingsmiddelen en de belangrijkste lokale heffingen. Tevens zijn per belastingsoort de gerealiseerde versus de geraamde belastingopbrengsten in 2017 opgenomen. Bij een aantal belastingen zijn in de gerealiseerde opbrengsten ook ontvangsten cq. terugbetalingen over voorgaande jaren verwerkt. Onder de tabel worden de onderdelen kort toegelicht.

grootboeknr.	Progr. Ond.	Belastingsoort	Begroting 2017	Werkelijk 2017
6630150	1b	Kwijtscheldingen	-285.000	-
6330100	2b	Marktgelden	18.000	15.000
6730100	3b	Afvalstoffenheffing	4.471.000	4.555.000
6720100	3b	Rioolheffing	5.704.000	5.819.000
6750100	3c	Lijkbezorgingsrechten	446.000	409.000
6063100 / 837003	4	Parkeergelden	3.617.000	3.640.000
6063100 / 837008	4	Parkeernaheffingsaanslagen	276.000	105.000
6063100 / 838000	4	Rechten parkeervergunningen	516.000	539.000
6061100	4	OZB woningen	5.866.000	5.888.000
6062100	4	OZB bedrijven	2.356.000	2.358.000
6340100	4	Forensenbelasting	1.000.000	1.106.000
6340200	4	Toeristenbelasting	2.819.000	3.210.000
6064200	4	Precariobelasting	2.180.000	2.178.000

Onroerende Zaak Belastingen

De begrote OZB-opbrengst wordt berekend door de opbrengst op basis van een raadsbesluit aan te passen aan die van het voorgaande jaar. Op basis van de begrote opbrengst en de verwachte marktwaarde-ontwikkeling van woningen en niet-woningen (WOZ) zijn eind 2016 de nieuwe tarieven berekend en vastgesteld in de verordening.

De tarieven worden vanaf 2011 uitgedrukt in een percentage van de totale WOZ-waarde. De wijzigingen van de tarieven voor 2017 waren:

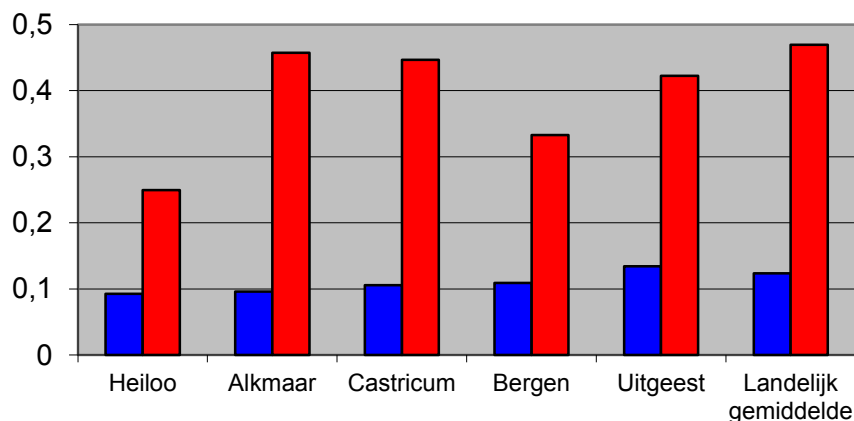
Eigenaren woningen van 0,113% naar 0,109%

Eigenaren niet-woningen van 0,168% naar 0,170%

Gebruikers niet-woningen van 0,138% naar 0,163%

Het OZB-tarief bedraagt dus voor een woning 0,109% en voor een niet-woning in totaal 0,333% van de WOZ-waarde.

Vergelijking OZB tarieven 2017 in de regio. Bron: Coelo

De maximering van de tarieven van de OZB is per 1 januari 2008 door het Rijk geschrapt. Daarvoor in de plaats is een macronorm voor de OZB-tarieven ingesteld. De wettelijk vastgestelde macronorm voor 2017 is 1,97 %. Concreet houdt de macro norm in dat de stijging van de OZB opbrengsten van alle gemeenten tezamen de norm niet mag overschrijden.

Uitgangspunten tariefbeleid

Er is voor de heffing van de OZB het volgende uitgangspunt geformuleerd:

Bij de tariefstelling voor de OZB moet rekening worden gehouden met de waardeontwikkeling van 1 januari 2015 tot 1 januari 2016 en de macronorm voor de OZB-tarieven van 1,97%.

Het werkelijk op aanslag gebrachte totaal aan OZB is nagenoeg gelijk aan de begrote opbrengst.

Afvalstoffenheffing

Uitgangspunt voor de berekening van de tarieven is maximaal 100% dekking van de kosten voor inzameling huishoudelijk afval. De werkelijke lasten en baten kunnen ertoe leiden dat een overschot of tekort op de exploitatie ontstaat. Dit tekort of overschot wordt via de voorziening vereffend. In 2017 zijn de werkelijke lasten lager dan begroot en daarbij vallen de opbrengsten per saldo hoger uit. Dit betekent dat per saldo sprake is van een onttrekking van € 54.000,- in plaats van een onttrekking van € 182.000,- zoals begroot. De voorziening bedraagt hierdoor ultimo 2017 € 424.000,-.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	2017
Kosten taakveld afval, incl. (omslag)rente	3.558.000
Inkomsten, excl. heffingen	157.000
Netto kosten	3.401.000
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
Overhead incl. (omslag)rente	33.000
30% aandeel straatreiniging	315.000
BTW	732.000
A Totale kosten	4.481.000
Opbrengst heffingen	4.555.000
Kwijtschelding	128.000
B Totale opbrengsten	4.427.000
B-A opbrengsten minus kosten	-54.000
Onttrekking voorziening	-54.000
Dekkingspercentage (B/A)	99%

Rioolheffing

Het uitgangspunt is dat de rioolheffing kostendekkend is. Op basis van de geplande investeringen zijn meerjarig de kostendekkende tarieven berekend. Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid.

Aangezien bij riolering sprake is van een zogeheten 'gesloten financiering' wordt het nadeel of voordeel op de exploitatie via de voorziening rioolheffing afgewikkeld. Per saldo wordt er € 511.000,- gedoteerd aan de voorziening in 2017 in plaats van de begrote € 185.000,-. Daarmee bedraagt de voorziening ultimo 2017 € 523.447,-.

Met de rioolheffing worden onderhoud en investeringen in het rioolstelsel bekostigd.

Kostendekkendheid rioolheffing	2017
Kosten taakveld riolering, incl. (omslag)rente	4.349.000
Inkomsten, excl. heffingen	-54.000
Netto kosten taakveld	4.403.000
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
30% aandeel straatreiniging	201.000
Overhead	410.000
BTW	206.000
Totale kosten	5.220.000
Opbrengst heffingen	5.819.000
Kwijtschelding	148.000
Totale opbrengsten	5.671.000
Verschil	451.000
Extra storting voorziening	60.000
Storting voorziening	511.000
Dekkingspercentage	108,64%

Forensenbelasting

De opbrengsten forensenbelasting zijn in 2015 structureel verlaagd. Hierbij was de verwachting dat er door nieuwe jurisprudentie minder aanslagen opgelegd kunnen worden. De aanslagen 2017 worden in 2018 opgelegd. Voor 2017 was € 1.000.000,- begroot op basis van inkomsten uit de jaren 2015 en 2016 waarbij het effect van de af te handelen bezwaarschriften is ingeschat. Het ingecalculeerde nadeel blijkt vooralsnog, gelet op de resultaten over 2015 en 2016 minder groot.

Toeristenbelasting

De aanslagen toeristenbelasting worden altijd na afloop van het belastingjaar opgelegd. Op basis van een eerdere prognose werd een opbrengst verwacht voor in 2017 opgelegde aanslagen 2015 en 2016. De uiteindelijke realisatie is hoger gebleken. Dit zorgt voor een meeropbrengst van €391.000.

Genoemd voordeel wordt veroorzaakt door een hoger dan verwacht aantal overnachtingen. Daarnaast worden er vanaf 2016 gerichte controles uitgevoerd. Bij de berekening van de tarieven in relatie tot de begroting wordt altijd uitgegaan van een gemiddeld aantal overnachtingen van de drie voorgaande afgesloten belastingjaren.

Hondenbelasting

In verband met de afschaffing van de hondenbelasting vanaf 2017 zijn er geen opbrengsten gerealiseerd.

Kwijtschelding lokale lasten

Er wordt voldaan aan de wettelijke voorschriften door de invoering van het kwijtscheldingsbeleid lokale lasten. Bij toewijzing van een verzoek om kwijtschelding wordt de aanslag gemeentelijke heffingen formeel kwijtgescholden. In totaal is in 2017 € 276.000,- aan belastingen kwijtgescholden.

PARAGRAAF B: WEERSTANDSVERMOGEN & RISICOMANAGEMENT

1. Aanleiding en achtergrond

Wij hebben de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's wordt de gemeente in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is ook het weerstandsvermogen berekend.

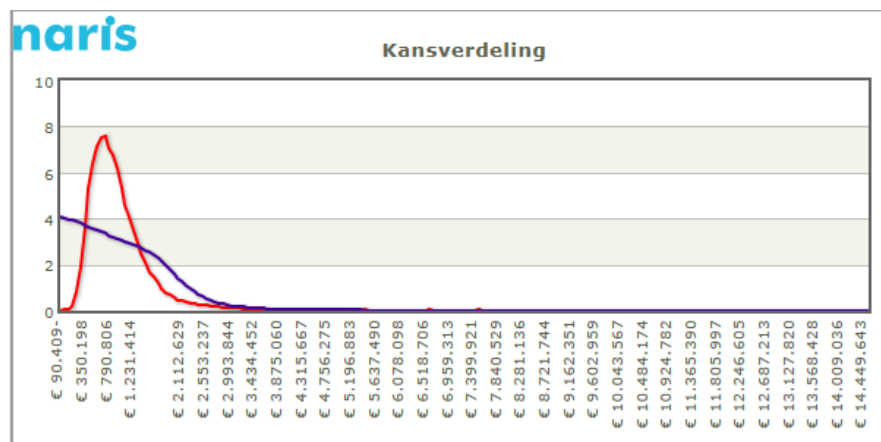
In 2012 zijn wij gestart met het in kaart brengen van de risico's en het vastleggen van de bijbehorende beheersmaatregelen volgens het systeem van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR).

2. Risicoprofiel

Om de risico's van onze gemeente in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de afdelingen in totaal 53 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht worden de 5 risico's gepresenteerd met de meeste invloed op de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel 1: Belangrijkste financiële risico's					
nr	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R313	(Milieu)vergunningaanvraag voor de brengdepots wordt afgekeurd of gestelde eisen worden zwaarder.	Financieel - Vertraging van (uitvoering van project) en daarbij verhoging van inrichtingskosten. Extra kosten voor voorbereiding van aanpassingen werven of depots	30%	max.€ 500.000	6.94%
R327	De door een onbezoldigd bestuur geleide instellingen waaraan de gemeente leningen heeft verstrekt kunnen niet meer aan hun betalingsverplichting voldoen (dorpshuizen en Stichting Kranenbrugh)	Financieel - De leningen moeten worden afgewaardeerd	15%	max.€ 933.000	6.56%
R394	Vernietiging opgelegde aanslag precariobelasting kabels en leidingen.	Financieel - De opgelegde aanslag kan niet als inkomsten worden gezien.	5%	max.€ 2.045.000	4.87%
R395	Invoering nieuwe bekostiging jeugd	Financieel - extra kosten jeugdhulp	50%	max.€ 200.000	4.76%
R329	Stijging van de lange- en kortlopende rente	Financieel - Hogere rentelasten dan opgenomen in onze begroting	25%	max.€ 400.000	4.73%

Totaal grote risico's :€ 4.078.000
 Overige risico's :€ 40.868.000
 Totaal alle risico's :€ 44.946.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie (ook wel Monte Carlo simulatie genoemd) uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 44.946.000 zie hierboven) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Figuur 1 toont de resultaten van de risicosimulatie. De horizontale as bevat schattingen van de totale schadelast van alle risico's, de verticale as geeft weer hoe groot de kans is dat de op de horizontale as vermelde bedragen voorkomen (het gaat hier om percentages).

Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages	
Percentage	Bedrag
5%	€ 315.781
10%	€ 398.353
15%	€ 459.905
20%	€ 515.244
25%	€ 566.939
30%	€ 615.547
35%	€ 664.207
40%	€ 713.643
45%	€ 764.073
50%	€ 815.391
55%	€ 871.897
60%	€ 932.747
65%	€ 998.915
70%	€ 1.073.183
75%	€ 1.162.917
80%	€ 1.274.218
85%	€ 1.428.292
90%	€ 1.678.569
95%	€ 2.375.073

Uit bovenstaande tabel is af te lezen dat het 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 1.678.569 (benodigde weerstandscapaciteit). Wij hebben de risico's ook beoordeeld op de middellange termijn.

Op basis van de huidige ingevulde risico's volstaat ook dan een weerstandscapaciteit van rond de € 1,7 miljoen.

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- I. Reserves
- II. Onbenutte belastingcapaciteit
- III. Post onvoorzien

Ad. I Reserves

De reserves zijn in twee typen onder te verdelen: de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Algemene reserve

Van de reserves vormt de algemene reserve het deel dat kan worden aangewend ter financiering van opgetreden risico's.

Bestemmingsreserves

Van de bestemmingsreserves worden de bestemmingsreserve grote projecten en de bestemmingsreserve afschrijvingslasten sporthal niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Grote projecten niet omdat daar een aparte risicoberekening van is en afschrijvingslasten sporthal niet omdat die effect op de exploitatie heeft door de jaarlijkse uitname.

Ad. II Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de mate waarin de belastingen maximaal verhoogd kunnen worden. Dit betreft dan met name het OZB-tarief. Landelijk is afgesproken dat de macro-opbrengst van de OZB (dus de opbrengst in alle gemeenten samen) niet meer mag stijgen dan de zogenaamde macronorm. Voor de OZB wordt geen opbrengstenstijging geraamd.

De macronorm OZB voor 2018 is 3,1% (bron meicirculaire 2017). In de begroting 2018 is voorgesteld om het OZB tarief niet te laten stijgen. Dit betekent een onbenutte belastingcapaciteit van 3,1% over een totale opbrengst OZB van € 8.305.000,- = € 257.000,-.

Als zich tegenvallers voordoen, kan de onbenutte belastingcapaciteit niet zonder slag of stoot worden ingezet, maar dit is wel één van de mogelijkheden.

Per 2017 is de doorbelasting van strandreiniging (30%) en afvalstoffenheffing (€ 110.000,-) vervallen. Daarnaast is voorgesteld om de doorbelasting van baggeren (50%) in de rioolheffing af te schaffen. De laatste betreft een 2-jaarlijkse cyclus en komt op een gemiddeld jaarbedrag van € 200.000,-. Per 2018 is de doorbelasting van straatreiniging gehalveerd van 30% naar 15% (circa € 300.000,- per jaar). Deze drie mutaties samen leveren een onbenutte belastingcapaciteit op van circa € 610.000,-.

Uiteraard zijn er andere belastingen, zoals bijvoorbeeld de toeristenbelasting en de parkeerbelasting, die door verhoging van de tarieven tot een meeropbrengst en verbetering van de weerstandscapaciteit kunnen leiden. Hiervoor bestaat geen wettelijk maximum, waardoor wij geen indicatie kunnen geven van de maximale omvang van deze ruimte.

Ad. III Post onvoorzien

Conform de financiële verordening van Bergen is een post van € 10.000,- opgenomen. Deze post kan via een raads- of college begrotingswijziging incidenteel worden ingezet als dekking.

Het totaal per 1 januari 2018 van de hiervoor genoemde, in te zetten opties ter afdekking van incidentele risico's blijkt uit de volgende tabel:

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit	
Weerstand	Startcapaciteit in €
Algemene reserve	23.828.844
Bestemmingsreserves excl. risicoreserve grote projecten en Afschrijving sporthal	2.935.543
Onbenutte belastingcapaciteit	867.000
Post onvoorzien	10.000
Totale weerstandscapaciteit	27.641.387

4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscap.}}{\text{Benodigde weerstandscap.}} = \frac{€ 27,6 \text{ mln.}}{€ 1,7 \text{ mln.}} = 16,2.$$

De onderstaande normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	voldoende
D	0,8-1,0	matig
E	0,6-0,8	onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

Het ratio valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen. Deze kwalificatie moet in samenhang worden beoordeeld met de kengetallen hieronder.

5. Kengetallen

Doelstelling van deze kengetallen en bijbehorende beoordeling is om op eenvoudige wijze inzicht geven over de financiële positie van de gemeente. Het gaat om de volgende kengetallen:

1. Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen.
2. Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.
3. Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een gemeente in staat om (structurele) tegenvallers op te vangen.
4. Grondexploitatie
In dit kengetal wordt de waarde van de bouwgrond gerelateerd aan de totale baten.
5. Belastingcapaciteit
Deze indicator geeft aan hoe de belastingdruk zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde.

De provincie als financieel toezichthouder heeft zogenaamde signaleringswaarden gedefinieerd. Deze signaleringswaarden moeten worden gezien als een hulpmiddel om het risico per kengetal in te schatten en is hiermee geen norm. De provincie onderscheidt drie categorieën: A: minst risicovol, B: gemiddeld risico en C: meest risicovol.

In de onderstaande tabel worden de kengetallen met signaleringswaarden getoond:

Signaleringswaarde		A	B	C
1a.	Netto schuldquote	< 90%	100 - 130%	> 130%
1b.	Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen.	< 90%	100 - 130%	> 130%
2.	Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3.	Structurele exploitatie.	> 0%	0%	< 0%
4.	Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
5.	Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Hieronder worden de uitkomsten van de verschillende kengetallen gepresenteerd:

KENGETALLEN:	Rek. 2016	Begr. 2017	Rek. 2017
netto schuldquote	98,0%	120,0%	100,3%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	82,0%	105,0%	85,2%
solvabiliteitsratio	21,0%	19,0%	23,0%
structurele exploitatieruimte	5,9%	0,6%	-0,9%
grondexploitatie	3,9%	6,5%	1,1%
belastingcapaciteit	141,0%	139,0%	146,7%

6. Ontwikkelingen

Oordeel Provincie betreffende begroting 2018:

De provincie heeft geconstateerd dat de (meerjaren)begroting structureel en reëel in evenwicht is.

Hierdoor zien zij evenals voorgaande jaren geen aanleiding om ons voor 2018 onder het preventieve toezicht te plaatsen.

Grote projecten

Voor de risico's rondom de grote projecten is een aparte risicoreserve opgenomen op basis van een hercalculatie begin 2018. Dit bedrag is ook gebaseerd op een risicosimulatie welke jaarlijks opnieuw plaatsvindt.

7. Conclusie

We hebben berekend dat bij een weerstandscapaciteit van ca € 1,7 mln. het 90% zeker is dat alle eigen gemeentelijke risico's kunnen worden afgedekt. Ten opzichte van de beschikbare weerstandscapaciteit van € 28,5 mln. levert dat een uitstekende ratio op.

Echter, hieruit kan niet worden geconcludeerd dat het eigen vermogen van de gemeente aan de hoge kant is. Het eigen vermogen van de gemeente Bergen bestaat immers niet uit geld op een bankrekening, maar zit vast in de bezittingen als wegen, riolering en gebouwen. Voor een compleet beeld van de financiële positie moet ook naar de nieuwe kengetallen worden gekeken.

De netto schuldquote (voor correctie doorleningen) en het solvabiliteitsratio geven aan dat de schuld van de gemeente relatief hoog is. Doordat er nog grote investeringen aankomen zoals bijvoorbeeld sporthal Egmond, fusie voetbal Egmond en de ontwikkelingen in Schoorl en Bergen wordt een verdere stijging van de schuldquote voorzien. Het aandeel en risico op de grondexploitatie is in verhouding tot de totale inkomsten gering en de woonlasten blijven boven het landelijk gemiddelde liggen.

PARAGRAAF C: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

In onze gemeente maken de inrichting en het beheer van de openbare ruimte met alles wat daarin en daarop ligt, ook wel de kapitaalgoederen genoemd, een belangrijk onderdeel uit van onze taken. Dit legt dan ook een aanzienlijk beslag op de financiële middelen. Deze paragraaf geeft inzicht in het (beleid met betrekking tot het) onderhoud van de kapitaalgoederen van de gemeente.

a. Wegen en kunstwerken

Het beheer en onderhoud en de reconstructies worden uitgevoerd conform het Wegenbeleidsplan 2016 - 2020. Reconstructies van wegen vinden zoveel mogelijk gelijktijdig plaats met rioolvervanging en verkeersreconstructies. Het gewenste onderhoudsniveau is basisniveau (in de kernen A-niveau). In de afgelopen jaren is een inhaalslag gemaakt. In 2015 bleek uit de wegeninspectie nog een achterstand in onderhoud van tien procent. Het Beleidsplan Wegen 2016 – 2020 is er op geënt om deze achterstand weg te werken. Volgens de landelijke CROW norm is het acceptabel als dit percentage tussen vier en negen procent is. Anno 2017 voldoen wij hieraan.

Het beheer en onderhoud van bruggen en kunstwerken valt binnen de context van het Beleidsplan Wegen 2016 – 2020.

b. Riolering

Het onderhoud en vervanging van de riolering voeren we uit conform het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016 – 2020. Naast de zorg voor de opvang en afvoer van afvalwater leggen we tevens drainage aan voor afvoer van grondwater en maken we meer ruimte voor hemelwater, door vijvers en sloten te verbreden (indien mogelijk in combinatie met natuurvriendelijke oevers) of door aanleg van bijvoorbeeld wadi's.

Binnen de kaders van het GRP wordt tevens aandacht besteed aan belangrijke nieuwe beleidsontwikkelingen zoals klimaatadaptatie, de invoering van de omgevingswet en de overstap naar risico gestuurd beheer.

Naast het reguliere rioolbeheer zijn we met de andere waterkwaliteit- en kwantiteitbeheerders (regiogemeenten en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier) op zoek naar financiële en technische optimalisatie van het rioolbeheer en daaraan rakende beleidsvelden zoals water. Dit doen we door gemeenschappelijke studies binnen het samenwerkingsverband.

c. Water

In 2012 is het Regionaal Waterplan Bergen, Castricum en Heiloo vastgesteld. Iedere gemeente heeft daarin zijn eigen uitvoeringsplan. De hoofdthema's waar het waterplan zich op richt zijn: veiligheid; Kaderrichtlijn Water (KRW), Waterbeheer 21e eeuw (WB21); grondwaterbeheer; herinrichting en uitbreiding stedelijk gebied; recreatie, duurzaamheid en verbetering van de belevingswaarde van water. Het Waterplan vormt een beleidsmatig kader voor diverse onderliggende plannen zoals het Baggerplan en het Gemeentelijk Rioleringsplan en bevat een pakket aan maatregelen dat meestal in goede samenwerking met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier worden uitgevoerd. We inventariseren momenteel de gevolgen van het overdragen van het beheer en onderhoud van ons stedelijk watersysteem naar het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

d. Groen en spelen

Het Groenbeleidsplan 2019 – 2028 wordt in 2018 vastgesteld. Het Bomenbeleidsplan uit 2016 wordt als bijlage toegevoegd aan dit

Groenbeleidsplan. Hoofdthema's zijn groenstructuur, onderhoudskwaliteit, biodiversiteit en bewonersparticipatie. Een fenomeen waar we de komende jaren nadrukkelijk rekening mee moeten houden is klimaatverandering (klimaatadaptatie): extreme wateroverlast en droogte, maar ook hittestress en de toename van fijnstof. Daarbij speelt een groene inrichting een belangrijke rol.

Het speelbeleid wordt uitgevoerd conform het Speelbeleidsplan 2012 – 2022. In 2018 wordt een tussentijdse evaluatie van het speelbeleid uitgevoerd.

e. Accommodaties

In de Nota Vastgoed Portefeuille Management heeft uw raad het onderhoudsniveau van het gemeentelijk vastgoed vastgesteld. Hieruit voortvloeiend wordt in een meerjarenonderhoudsplan inzicht gegeven in de te verwachten onderhoudsuitgaven. Voor een groot deel van de portefeuille wordt gewerkt met een egalisatievoorziening. Niet alle gebouwen worden hierin meegenomen. De Watertoren, De Beeck, Jan Ligthartstraat 4 en strategische verwervingen binnen het project "Mooi Bergen" worden gezien als aparte producten.

Beleidskader

Eind 2013 heeft de raad de nota Vastgoed Portefeuille Management vastgesteld waarin onder andere wordt voorgesteld om de samenstelling en het onderhoudsniveau van de vastgoedportefeuille te herijken. Het gewenste onderhoudsniveau wordt conform de NEN 2767 standaard begroot. Hierin onderscheiden we de volgende onderhoudsniveaus:

1. Het object dient in nieuwstaat te worden gehouden;
2. Het object dient in goede conditie te worden gehouden;
3. Het object dient in een redelijke conditie te worden gehouden;
4. Het object dient in matige conditie te worden gehouden;

5. Er wordt alleen onderhoud uitgevoerd als er problemen zijn;

6. Er is opdracht gegeven voor sloop.

Voor de meeste operationele objecten van de gemeente is het onderhoudsniveau 3 of 4 van toepassing. Bij niveau 3 mag enige veroudering wordt geaccepteerd, dit mag echter nooit het gebruik beperken.

Meerjarenplanning en Financiën

Meerjarenonderhoudsplanningen worden op basis van 2-jaarlijkse inspecties geactualiseerd.

Jaarlijks wordt een bedrag toegevoegd aan de voorziening 'onderhoud gemeentelijke gebouwen en woningen'. Het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed dat is opgenomen in de egalisatievoorziening wordt conform planning uitgevoerd.

Jaarlijks worden de volgende onderhoudswerkzaamheden aan de gemeentelijke gebouwen gepland:

- het buitenschilderwerk;
- de vervanging van technische installaties;
- bouwtechnische werkzaamheden
- het preventief onderhoud;
- klachtenafhandeling.

De schoolgebouwen vallen direct onder beheer en onderhoud van de diverse schoolbesturen (is verder opgenomen in de paragraaf 1B Samenleven / onderwijshuisvesting).

f. Openbare verlichting

Het beleid openbare verlichting is in 2017 geactualiseerd. In 2018 wordt op basis van dit beleidsplan openbare verlichting een nieuw beheerplan voor de komende planperiode opgesteld. In dit beheerplan wordt aan de hand van de beheergegevens (kwaliteit, levensduur etc.) aangegeven welke gebieden in aanmerking komen voor onderhoud/vervanging in de komende planperiode.

In onderstaande tabel onderhoud Kapitaalgoederen staat een overzicht van alle beleidsvelden en belangrijkste aandachtspunten.

Categorie*	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Financiële consequenties conform plannen	Ramingen t.l.v. exploitatie / voorzieningen**	Ramingen volledig en reëel in begroting?**	Is sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?***	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?***
Wegen (incl. kunstwerken en verlichting)	Wegenbeleidsplan 2016 - 2020	basis (in de kernen A-niveau)	tot 2020	ja	exploitatie en voorziening	ja	nee	n.v.t.
	Kunstwerken (zit in het wegenbeleid)	basis	tot 2020	ja	exploitatie en voorziening	ja	nee	n.v.t.
	Beleidsplan openbare verlichting 2018 - 2027	basis	2018 - 2027	ja	exploitatie en voorziening	ja	ja (dit wordt in 10 jaar ingelopen)	ja
Riolering	GRP 2016 - 2020	volledig ingevulde verbrede zorgplicht	2016 - 2020	ja	exploitatie en voorziening	ja	nee	n.v.t.
Water	Regionaal Waterplan Bergen, Castricum en Heiloo	basis (C-niveau)	2012-2017	ja	exploitatie en voorziening	ja	nee	n.v.t.
Groen en bomen	Groenbeleidsplan 2019 - 2028 (nog niet vastgesteld, waarschijnlijk 3 kw 2018)	basis (C-niveau)	2018-2027	ja	exploitatie en voorziening	ja	nee	n.v.t.
	Speelruimtebeleidsplan 2012 - 2022 (tussentijdse evaluatie in 2018)	basis (C-niveau)	2012 - 2022	ja	exploitatie en voorziening	ja	nee	n.v.t.
Gebouwen (excl. onderwijs)	Ja conform NEN 2767	Onderhouds-niveau 3 (redelijke conditie)	Meerjarenplanning, 2 jaarlijks actualisatie	ja	t.l.v. Exploitatie-budget	ja	nee	n.v.t.

* De genoemde categorieën zijn de kapitaalgoederen welke conform artikel 12 lid 1 van de Besluit begroting en verantwoording (BBV) minimaal dienen te worden opgenomen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. De gemeente kan naar haar eigen inzicht / wens een verdere onderverdeling maken naar meerdere categorieën.

** Indien de ramingen in de exploitatie conform plannen zijn en volledig en reëel zijn opgenomen in de begroting, is het voldoende om onder het algemene deel van de paragraaf dit in één zin te vermelden. Deze twee kolommen kunnen dan achterwege blijven.

*** Wanneer sprake is van achterstallig onderhoud, dient dit in de paragraaf vermeld te worden (inclusief in hoeverre er toereikende voorzieningen / reserves aanwezig zijn om deze achterstand weg te werken). Als er geen achterstallig onderhoud is, kunnen de laatste twee kolommen ook achterwege blijven.

PARAGRAAF D: FINANCIERING

1. Inleiding

In deze paragraaf staat de gemeentelijke financieringsfunctie centraal en de beheersing van bijbehorende risico's. De gemeentelijke treasuryfunctie voert financiële taken uit binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (fido) en het gemeentelijk treasurystatuut. Allereerst wordt in deze paragraaf ingegaan op de financieringsbehoefte. Daarna worden de verschillende risico's en de beheersing hiervan behandeld.

2. Financieringspositie

Omvang leningenportefeuille

Bedragen x € 1.000	Rek 15	Rek 16	Rek 17
Stand per 01-01	78.956,00	79.552,00	81.945,00
Nieuwe leningen	9.000,00	11.000,00	0,00
Regulieren aflossingen	8.404,00	8.607,00	8.242,00
Vervroegde aflossingen	0,00	0,00	0,00
Stand per 31-12	79.552,00	81.945,00	73.703,00
Rentekosten	3.056,00	2.777,00	2.590,00

In 2017 zijn geen nieuwe leningen aangetrokken.

Liquiditeitsontwikkeling

Het tekort op de rekening courant is opgelopen van € 930.000,- in januari 2017 tot en met € 6.960.000,- in december 2017. Hierdoor is eind 2017 een kasgeldlening aangetrokken van € 5,- mln.

In begin 2018 is een lening aangetrokken van €15,- mln.

3. Risicobeheer

Renterisico vlottende schuld (kasgeldlimiet)

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. Teneinde een grens te stellen aan de korte financiering (rentetypische looptijd tot één jaar) is in de Wet fido de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,5%) van het totaal van de begroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. In de volgende tabel wordt de ontwikkeling van de kasgeldlimiet per kwartaal weergegeven:

Kwartalen	Kasgeldlimiet	Gemidd netto saldo	Niet benutte ruimte
1	7.093	-4.441	2.652
2	7.093	1.896	8.989
3	7.093	20	7.113
4	7.093	303	7.396

Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat we alle kwartalen binnen de norm zijn gebleven. De schuld in rekening-courant geeft echter de gemiddelden aan.

Renterisico vaste schuld (renterisiconorm)

De renterisiconorm is ingesteld om de rentegevoeligheid van de leningportefeuille met een rentetypische looptijd van langer dan een jaar te beperken. De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal. Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de herfinancieringen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden.

In de volgende tabel wordt de renterisiconorm vergeleken met het renterisico:

Bepaling rente risiconorm	2017
Rente risiconorm	16.690
Afgeloste leningen en renteherziening	8.242
Ruimte onder rente risiconorm	8.448

Er zijn afgelopen jaar geen renteherzieningen geweest. Het totaal aan aflossingen blijft ruim binnen de renterisiconorm.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat de tegenpartij niet aan haar contractuele verplichtingen kan voldoen en dus aan de gemeente zijn verstrekte lening niet terugbetaalt. In de volgende tabel worden de bedragen van de verstrekte leningen weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Rek 15	Rek 16	Rek 17
<u>Verstrekte geldleningen</u>			
Stand per 01-01	19.936	15.695	12.265
Investerings			
Desinvesterings			
Aflossingen/ afschrijvingen	4.241	3.430	2.219
Stand per 31-12	15.695	12.265	10.046
Rentekosten	840	625	555

Garanties

Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	% borgstelling	stand rek15	stand rek 16	stand rek 17
A Geldleningen instellingen / verenigingen	6.289	100%	3.813	3.340	3.186
B WSW leningen	63.899	50%	59.304	60.580	67.239
B WSW leningen	11.050	100%	10.166	10.064	14.958
D HVC	9.767	100%	9.719	9.719	9.700
E MCA	11.345	100%	1.533	1.490	1.361
F Overige verbonden partijen	20.404	100%	10.105	9.746	9.249
Totaal	122.754		94.640	94.939	105.693

Als het misgaat met een woningcorporatie (bijvoorbeeld rente en aflossing worden niet meer betaald en de borg dreigt te worden aangesproken), zijn er verschillende vangnetten en buffers in het garantiestelsel:

- Primaire zekerheid: De financiële middelen van de corporatie
- Secundaire zekerheid: de borgstellingsreserve van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
- Tertiaire zekerheid: de achtervangpositie van Rijk en gemeenten. Alleen indien voorgaande zekerheden ontoereikend zijn, moeten Rijk en gemeenten op verzoek van WSW renteloze leningen aan WSW verstrekken

De kans dat onze gemeente als achtervang wordt aangesproken is bijzonder klein.

Rentetoerekening

Wij hanteren het systeem van integrale financiering. Dat wil zeggen dat er niet noodzakelijk een direct verband bestaat tussen individuele investeringen en de financiering van deze investeringen.

Renteschema conform Notitie Rente (bedragen x € 1.000)			
a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		2.590
b	De externe rentebaten (idem)	-/-	555
	Saldo rentelasten en rentebaten		2.035
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	89
c2	De rente van project-financiering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	0
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering)	+ 0	
		-/-	89
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		1.946
d1	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over voorzieningen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		1.946
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	2.836
f	Renteresultaat op het taakveld Treasury		-890

Wij hanteren een omslagrente (rekenrente) van 3,0% op de investeringen. Hieruit volgt een hoger bedrag dan de werkelijk betaalde rente. Dit verschil is het (fictieve) renteresultaat op het taakveld treasury en heeft geen gevolgen voor het rekeningresultaat.

Wel maakt dit duidelijk dat de omslagrente voor 2018 en verder omlaag gebracht moet worden naar circa 2 a 2,5%.

PARAGRAAF E: BEDRIJFSVOERING

Werkorganisatie BUCH is per 1 januari 2017 in werking getreden. De BUCH is een bestuursrechtelijke rechtspersoon op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De Wgr stelt dat bij de regeling waaraan uitsluitend colleges van burgemeesters en wethouders deelnemen, een bedrijfsvoeringorganisatie kan worden ingesteld in het geval de regeling uitsluitend wordt getroffen ter behartiging van de sturing en beheersing van ondersteunende processen en van uitvoeringstaken van de deelnemers. De BUCH is de bedrijfsvoeringorganisatie van de gemeenten Bergen NH, Uitgeest, Castricum en Heiloo. Aangezien bedrijfsvoering de enige taak is waarvoor de gemeenschappelijke regeling is opgericht, kent de gemeenschappelijke regeling derhalve ook maar één programma, namelijk het programma bedrijfsvoering. Voor de verantwoording over het programma bedrijfsvoering in 2017 verwijzen wij u naar de jaarrekening 2017 van De BUCH.

Wat heeft het programma gekost?

Programma onderdeel	Begroting 2017		Begroting 2017 na wijziging		Werkelijk 2017		Verschillen 2017			
Progr. 1 Bedrijfsvoering	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	
Personele en personeelsgerelateerde kosten	€ -	€ 48.974	€ -	€ 50.139	€ 559	€ 50.876	€ 559	€ -737	€ -178	
Transitiekosten	€ -	€ -	€ 325	€ 325	€ 353	€ 353	€ 28	€ -28	€ -	
Overige kosten	€ -	€ 7.833	€ -	€ 7.557		€ 7.201	€ -	€ 356	€ 356	
Bijdrage deelnemende gemeenten	€ 56.807	€ -	€ 57.696	€ -	€ 57.518	€ -	€ -178	€ -	€ -178	
Resultaat voor bestemmen	€ 56.807	€ 56.807	€ 58.021	€ 58.021	€ 58.430	€ 58.430	€ 409	V € -409	N € -	V
Reserve mutaties	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	V € -	V € -	V
Resultaat na bestemmen	€ 56.807	€ 56.807	€ 58.021	€ 58.021	€ 58.430	€ 58.430	€ 409	V € -409	N € -	V

Overzicht eindafrekening GR Werkorganisatie De BUCH 2017

	Begroot na 2e rap. BUCH	Werkelijk 2017	verschil
	€ 57.696.000	€ 57.517.129	€ 178.871
32,44% Bergen	€ 18.718.086	€ 18.660.056	€ -58.030
11,67% Uitgeest	€ 6.731.863	€ 6.710.992	€ -20.870
34,32% Castricum	€ 19.803.015	€ 19.741.621	€ -61.394
21,57% Heiloo	€ 12.443.036	€ 12.404.459	€ -38.576
totaal	€ 57.696.000	€ 57.517.129	€ -178.871

PARAGRAAF F: VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen

Een gemeente kan zelf bepalen hoe een bepaalde gemeentelijke taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan kiezen om de uitvoering zelf te doen of de uitvoering gezamenlijk te regelen met een aantal regiogemeenten. Indien de gemeente ervoor kiest om de taken in gezamenlijkheid uit te voeren, worden deze taken vaak weggezet in een verbonden partij.

In deze paragraaf wordt conform artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) inzicht verschaft in, en informatie verstrekt over, alle partijen waar de gemeente bestuurlijke en financiële banden mee onderhoudt en de ontwikkelingen die gaande zijn.

Definitie verbonden partij?

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Als de verbonden partij een publiekrechtelijke rechtsvorm heeft, wordt gesproken over een gemeenschappelijke regeling. De gemeente heeft een bestuurlijk belang als ze zeggenschap heeft, middels vertegenwoordiging in het bestuur of middels stemrecht. De gemeente heeft een financieel belang als aan een verbonden partij een bedrag ter beschikking wordt gesteld, wat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat of als de gemeente aansprakelijk is voor een bedrag indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Instellingen waarmee alleen een subsidierelatie is aangegaan zonder dat het hiervoor beschreven bestuurlijk en financieel belang aanwezig is, vallen buiten de definitie van verbonden partij.

Visie en kaders

De BUCH-gemeenten willen meer sturen op resultaten van de gemeenschappelijke regelingen en streven, met andere aangesloten gemeenten, naar omvorming van de huidige begroting van de gemeenschappelijke regelingen naar een *output*begroting (*output*financiering van producten).

Met het systeem van outputfinanciering kan meer grip worden gehouden op de gewenste resultaten en kunnen er resultaatverplichtingen worden afgesproken.

Wensen van individuele gemeenten kunnen worden gerealiseerd door middel van dienstverleningsovereenkomsten (DVO).

Om deze wensen van de gemeenten in toekomstige samenwerkingsverbanden te waarborgen, willen de BUCH-gemeenteraden in vroeg stadium participeren in het proces van de samenwerking.

Op 28 januari 2016 is de nota Verbonden Partijen door uw raad vastgesteld. In deze nota zijn de uitgangspunten opgenomen voor sturing, beheersing en evaluatie van de samenwerkingsverbanden. Ook zijn de rollen van en verantwoordelijkheden van de raad en het college benoemd. Voor meer informatie wordt verwezen naar deze nota.

Verbonden partijen gemeente Bergen

In 2017 nam Bergen deel in 16 verbonden partijen. In onderstaande figuur en het schema hebben we alle verbonden partijen opgenomen. Ook is sprake van bestuurlijke samenwerking Regio Alkmaar en in Noord-Holland Noord.

Verbonden partijen Bergen NH 2017

Ontwikkelingen landelijk

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

De gemeenteraadsverkiezingen in 2018 leiden tot bestuurswisselingen in gemeenschappelijke regelingen.

Ontwikkelingen (boven)regionaal

Mutaties in verbonden partijen 2017

Bergen neemt sinds 1 januari 2017 deel aan een nieuwe gemeenschappelijke regeling genaamd 'Werkorganisatie BUCH'. De houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop van Noord Holland is in 2017 geliquideerd.

Onderzoek samenwerkingsverbanden

In artikel 28 van de Gemeenschappelijke regeling werkorganisatie BUCH is bepaald dat alle, op het moment van inwerkingtreding van de GR, bestaande privaatrechtelijke of publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden van de gemeenten afzonderlijk of gezamenlijk met derden bestaan. Dit tot het moment waarop ieder van de colleges van de gemeenten, na een gezamenlijke inventarisatie daarvan met het bestuur, besloten heeft welke van de per gemeente geïnventariseerde samenwerkingsverbanden door de betreffende gemeente gehandhaafd of opgezegd moet worden. Deze inventarisatie is

eind 2017 afgerond en in het eerste kwartaal 2018 door het bestuur van de werkorganisatie aangeboden aan de vier colleges. Advies voor Bergen is om alle samenwerkingsverbanden (voorlopig) ongewijzigd te continueren en in enkele gevallen is het advies gegeven om de samenwerking nader te onderzoeken. Zodra een dergelijk onderzoek leidt tot wijzigingen, zal de raad hierover geïnformeerd worden.

Informatievoorziening en uw kaderstellende rol

Medio 2016 is door de gemeenteraden in Noord-Holland Noord - via de presidia - opdracht gegeven aan de griffiers om te komen met een set aan voorstellen en deze te ontwikkelen in samenwerking met de GR-en. De voorstellen richten zich op informatievoorziening en zijn ervoor bedoeld om gemeenteraden te ondersteunen bij de kaderstellende en controlerende rol in GR-en. Voor de uitvoering van de opdracht is de werkgroep informatievoorziening ingesteld. De resultaten van de werkgroep zijn op 26 april 2018 in uw raad behandeld.

Toezicht verbonden partijen

Het op afstand zetten van één of meerdere taken in verbonden partijen, brengt het organiseren van toezicht voor de gemeente met zich mee. De ene verbonden partij brengt meer risico's met zich mee dan een ander, het benodigde toezicht per verbonden partij verschilt daardoor.

Instrument risico-inventarisatie

Per gemeenschappelijke regeling wordt jaarlijks een risico-inventarisatie op zeven deelgebieden uitgevoerd. Dit gebeurt in ambtelijke regionale samenwerking regio Alkmaar.

In de risico-inventarisatie worden de volgende deelgebieden onderscheiden: omgeving, politiek-bestuurlijk belang, governance, financieel belang, organisatie, control en kwaliteit en flexibiliteit.

Qua risicoscores worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

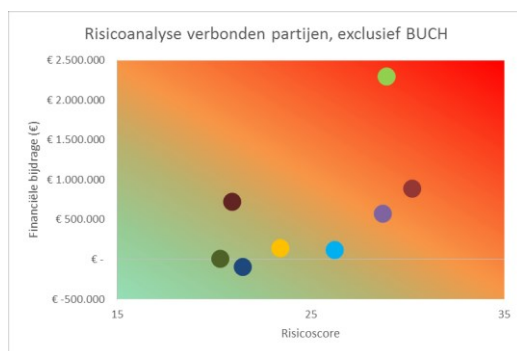
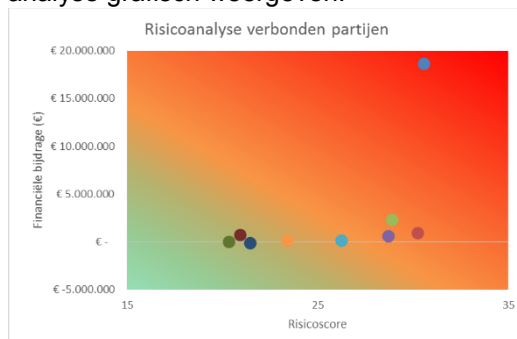
Laag risico	Gemiddeld risico	Hoog risico
<25	25-30	>30

De meerwaarde van het instrument (dat in 2015/2016 in Regio Alkmaar verband gezamenlijk is opgezet) wordt momenteel geëvalueerd. De uitkomsten van de evaluatie worden vertaald in de begroting 2019.

Uitkomsten risico-inventarisatie

Uitkomsten risico-inventarisatie

In naastgelegen schema is de juridische en financiële informatie van alle verbonden partijen op een rij gezet. In de onderstaande grafiek is de risico analyse grafisch weergegeven.

	Verbonden partij	Rechtspersoon	Publiek/ privaat	Risico- score	Financiële bijdrage (€)
1	Werkorganisatie BUCH (BUCH)	Bedrijfsvoerings-organisatie	Publiek	30,57	€ 18.660.000
2	Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)	Openbaar lichaam	Publiek	30,24	€ 891.000
3	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN)	Openbaar lichaam	Publiek	28,90	€ 2.294.000
4	Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD)	Openbaar lichaam	Publiek	28,71	€ 575.000
5	Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)	Openbaar lichaam	Publiek	26,24	€ 116.000
6	Werkvoorzieningsschap Noord-Kennemerland (WNK)	Openbaar lichaam	Publiek	23,43	€ 140.000
7	Vuilerbrandingsinstallatie (VVI)	Openbaar lichaam	Publiek	21,48	€ -97.000
8	Cocensus	Openbaar lichaam	Publiek	20,95	€ 725.000
9	Geestmerambacht (GA)	Openbaar lichaam	Publiek	20,33	€ 6.000
10	ISOB-raad	Gemeenschappelijk orgaan	Publiek		
11	ISOB	Stichting	Privaat		
12	Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs NHN (SOVON)	Stichting	Privaat		
13	Cooperatief stimuleringsfonds Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar U.A. (DECRA)	Coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid	Privaat		
14	Ontwikkelingsbedrijf Noord Holland Noord (ONHN)	Naamloze vennootschap	Privaat		
15	Bank Nederlandse gemeenten (BNG)	Naamloze vennootschap	Privaat		
16	Houdstermaatschappij Gaskop Noord-Holland	Naamloze vennootschap	Privaat		

Nadere uitwerking vier hoogste risicoscores

Uit deze risico-inventarisatie komen vier regelingen naar voren met een hoog risico profiel, te weten de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN), de GGD Hollands Noorden (GGD) en werkorganisatie BUCH (BUCH). Onderstaand geven we van deze vier regelingen een nadere duiding van het risicoprofiel.

Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord

Aan de RUD worden complexe eisen gesteld vanuit wet- en regelgeving, dit vraagt veel van de organisatie en genereert een hoge werkdruk. Budgettaire kaders staan daardoor ook onder druk. De ICT omgeving is momenteel niet adequaat voor een toereikende taakuitoefening. Een voorstel transitie ICT RUD is recent aangenomen.

Vraagstukken die aandacht behoeven zijn:

- De vraag of de RUD voldoende kwaliteit in huis heeft om bedrijfsvoering (nieuw ICT omgeving) en nieuwe wet en regelgeving op orde te krijgen;
- Het adequaat onderkennen van milieurisico's;
- Risico's op budgettaire overschrijding.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

De issues die bij de VRNHN spelen zijn zowel inhoudelijk, als op bedrijfsvoering. Voor de nabije toekomst liggen de grootste risico's vooral op de bedrijfsvoering. Vraagstukken die aandacht vragen hebben betrekking op:

- Aanrijtijden;
- Taakstellingen;
- ICT omgeving;
- Centrale meldkamer in Haarlem;
- Materieel.

Gezondheidsdienst Hollands Noorden

Het takenpakket is door gewijzigde wet- en regelgeving in beweging. Dit leidt tot langere wachtlijsten en vraagt om een meebewegende organisatie en bijbehorende ICT omgeving. Aandachtspunten voor de GGD zijn:

- Mutaties in cruciale functies (directeur en concern controller);
- Een eerder mislukte ICT aanbesteding;
- De vraag in welke mate nieuwe taken effect in de begroting hebben op de gemeentelijke bijdrage en op de ontwikkeling in wachtlijsten en klantbeleving;
- De afzonderlijke dienstverleningsovereenkomst en wachtlijsten voor Veilig Thuis (valt buiten de gemeenschappelijke regeling).

Werkorganisatie BUCH

De organisatie is vanaf 1 januari 2017 officieel van start gegaan. Het 5e huis is in 2017, met een jaar vertraging, deels gerealiseerd. Verdere implementatie volgt in 2018. Ondanks de hoge inzet van de medewerkers van de organisatie blijven twee speerpunten van het bedrijfsplan achter op schema ('wenkend perspectief' op dienstverlening en structureel besparings-oordeel). Door de aantrekkende economie en verhoogd ziekteverzuim wordt de werkdruk als hoog ervaren. Eind 2017 is een verbeterplan opgesteld dat in 2018 aan de raden van de deelnemende gemeenten is aangeboden voor zienswijze. Voor informatie wordt verwezen naar het bestuurlijk besluit van 21 februari 2018.

Verdiepende informatie per verbonden partij

Op de volgende pagina's vindt u van alle verbonden partijen een overzicht met informatie over onder meer het doel van de regeling, ontwikkelingen, bestuurlijke en financiële belangen.

Hulpmiddel financiën

Als hulpmiddel bij de financiële gegevens is een verkeerslichten-model toegevoegd voor een snelle weergave van de ontwikkeling.

Legenda verkeerslichtenmodel ontwikkelingen:

			
Aandelenkapitaal	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt
Impuls bijdrage	Daalt	Blijft gelijk	Stijgt
Exploitatiebijdrage	Daalt	Blijft gelijk	Stijgt
Eigen vermogen	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt
Vreemd vermogen	Daalt	Blijft gelijk	Stijgt
Exploitatieresultaat	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt

Publiekrechtelijke verbonden partijen-gemeenschappelijke regelingen

1. Werkorganisatie BUCH (BUCH)

Uitgeest	Bedrijfsvoerings-organisatie	Programma 4: Een financieel gezonde gemeente
Openbaar belang		
De regeling wordt getroffen t.b.v. het bewerkstelligen van een krachtige en professionele uitvoering van de door de gemeente opgedragen taken. De BUCH een kwalitatief hoogwaardige, efficiënte en innovatieve dienstverlening aan de 'klanten' van de gemeenten: inwoners, bedrijven en instellingen.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
De BUCH draagt bij aan de beleidsdoelstellingen voor een gezonde financiële positie, verantwoorde gemeentelijke lasten en optimale (werk)processen.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	De organisatie is vanaf 01-01-2017 officieel van start gegaan. Twee speerpunten van het bedrijfsplan blijven achter op schema ('wenkend perspectief' op dienstverlening en structureel besparings-oordeel). Door de aantrekkende economie en verhoogd ziekteverzuim wordt de werkdruk als hoog ervaren. Eind 2017 is een verbeterplan opgesteld en aan de raden van de deelnemende gemeenten aangeboden voor zienswijze.	
Financiële positie	- Stijging loonkosten door nieuwe cao gemeenteambtenaren - Wegens hoge werkdruk vertraging en onderbesteding budgetten. Verzoek om budgetten in 2018 op te nemen. - Verwachte besparingen worden niet gerealiseerd.	
Risico's	- Het uitvoeren van alle wettelijke taken, binnen de gestelde termijnen, terwijl de organisatie in opbouw is. - Complexiteit ICT infrastructuur - Hoog ziekteverzuim leidt tot hogere kosten en vertraging.	

de **BUCH**

Deelnemende partijen	Gemeente Bergen, Castricum, Heiloo en Uitgeest.		
Bestuurlijk belang			
Elk lid van het bestuur heeft één stem.	Portefeuillehouder Leden bestuur	H. Hafkamp J. Mesu	
	Stemverhouding	Bergen	25,0%
		BUCH	100,0%
Financieel belang			
Jaarrekening	2016	Concept 2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal		€ 0	
Impuls bijdrage		€ 0	
Exploitatiebijdrage		€ 18.659.000	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2016	Concept 31-12-2017	Ontwikkelingen
Eigen vermogen		€ 0	
Vreemd vermogen		€ 11.500.000	
Exploitatieresultaat		€ 0	

2. Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Alkmaar	Openbaar lichaam	Programma 1b: Een sociale en vitale gemeente-Samen-leven
Openbaar belang		
Het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
De GGD voert de taken uit die die Wet Publieke Gezondheid opdraagt aan de gemeenten.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Vanaf 1 januari 2017 is een nieuwe voorzitter van de RvB gestart. De maatstaf inwoner 0-19 is bijgesteld naar inwoner 0-18, zoals deze landelijk wordt gehanteerd. Ook treft de GGD voorbereidingen voor de invoering van de omgevingswet. In verband met dreigingen van antibioticaresistentie is specifieke kennis noodzakelijk.	
Financiële positie	Het bijstellen van de maatstaf inwoners heeft gevolgen voor de financiering via de gemeentelijke bijdrage. Er zijn herverdeeffecten voor individuele gemeenten. Dit wordt voor het eerst zichtbaar bij de begroting 2018.	
Risico's	Het risico dat de GGD onvoldoende aansluiting vindt bij de veranderende maatschappij. Het aandeel personele lasten in de begroting van de GGD is substantieel, wat de GGD minder flexibel maakt in haar mogelijkheden om op de ontwikkelingen in te spelen. De eerste aanbesteding van het digitaal dossier is niet geslaagd en vormt een risico voor de GGD. Eind 2017 is de opdracht opnieuw aanbesteed en gegund. Na een afname van de wachtlijsten veilig thuis, zijn ze toch weer opgelopen en vormt een financieel risico.	

Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel	
Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigt.	Portefeuillehouder	J. Mesu	
	Lid AB en DB	O. Rasch (plv)	
	Stemverhouding	Bergen	4,1%
		BUCH	13,7%
Financieel belang			
Jaarrekening	2016	Concept 2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	
Exploitatiebijdrage	€ 902.200	€ 891.000	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2016	Concept 31-12-2017	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 57.000	€ 133.000-	
Vreemd vermogen	€ 10.099.000	€ 10.490.000	
Exploitatieresultaat	€ 451.000-	€ 213.000-	

3. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN)

Alkmaar	Openbaar lichaam	Programma 1d: Een sociale en vitale gemeente-Een veilige gemeente
Openbaar belang		
Het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
Uitvoeren wettelijke taken uit de Wet veiligheidsrisico's. Dit wordt vormgegeven door het organiseren en operationeel hebben van de brandweerzorg, GHOR, meldkamer en het veiligheidshuis.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Hoofddoel uit het beleidsplan 2016-2019 is het voorkomen van Leed en Schade, uitgesplitst in <i>voorkomen en voorbereiden</i> en <i>coördineren en hulpverlening</i>. Door vertraging bij de vernieuwing van C2000 stijgen de projectkosten en slinken de besparingskansen. De VRNHN ontwikkelt zich steeds verder naar een stabiele organisatie waarin grip op begroting groter wordt en lange termijnplanning betrouwbaarder.	
Financiële positie	Een sluitend meerjarenperspectief voor 2018 e.v. is nog niet ontvangen	
Risico's	- door de verschillende (markt)ontwikkelingen ontstaat nieuwe druk op de bestaande organisatie - De ICT organisatie en de informatieveiligheid - Vertraging van de nieuwe centrale meldkamer - Het niet halen van de wettelijk vastgestelde aanrijtijden voor brandweer.	

Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Den-Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel		
Bestuurlijk belang				
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigt.	Portefeuillehouder Lid AB	H. Hafkamp J. Mesu (plv)		
	Stemverhouding	Bergen	5,7%	
		BUCH	13,4%	
Financieel belang				
Jaarrekening	2016	Concept 2017	Ontwikkelingen	
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0		
Impuls bijdrage	€ 0	€ 0		
Exploitatiebijdrage	€ 2.110.000	€ 2.294.000		
Financiële positie				
Jaarrekening	31-12-2016	Concept 31-12-2017	Ontwikkelingen	
Eigen vermogen	€ 6.568.000	€ 5.269.000		
Vreemd vermogen	€ 52.672.000	€ 55.995.000		
Exploitatieresultaat	€ 2.725.000	€ 106.000		

4. Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD)

Hoorn	Openbaar lichaam	Programma 3b: Een leefbare gemeente-Duurzaamheid en milieu
Openbaar belang		
De regeling wordt getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van vergunningsverlening, toezicht en handhaving (landelijke milieu- en Wabotaken), duurzaamheid en de nieuwe omgevingswet.		
Bijdrage beleidsdoestellingen		
Ondersteunen en uitvoeren projecten uit duurzaamheidsbeleid 2015 en Structuurvisie Buiten Gewoon Castricum (BGC) 2030.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	1. Als gevolg van de groeiende economie blijft de vraag naar adviezen, toetsingen en andere opdrachten groeien. 2. De VTH taken worden uitgevoerd op basis van risico en gedrag en niet meer op basis van aantal controles 3. De RUD is bezig met een professionaliseringsslag 4. De adviestermijnen staan onder druk	
Financiële positie	In 2017 is gestart met een onderzoek naar outputgerichte financiering als vervanging voor de huidige lumpsum financiering. In 2017 is een verbeterplan met bijbehorende begroting naar de raden gestuurd voor zienswijze. Voor 2017 en 2018 heeft dit nog geen financiële gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage.	
Risico's	- Door toenemende aanvragen en de druk op de begroting is de werkdruk de afgelopen periode flink gestegen. - Bij de RUD is niet of nauwelijks weerstandsvermogen aanwezig. - De bedrijfsvoering, met name ICT, behoeft de komende periode grote aandacht.	

Deelnemende partijen	Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en Provincie Noord-Holland		
Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een vastgesteld aantal stemmen, waarbij de stemverdeling voor de gemeenten is gebaseerd op inwoneraantal en ingebracht budget en het aantal stemmen voor de Provincie is gebaseerd op het in te brengen budget.	Portefeuillehouder	O. Rasch	
	Lid AB	J. Mesu (plv)	
	Stemverhouding	Bergen	4,0%
		BUCH	10,0%
Financieel belang			
Jaarrekening	2016	Concept 2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls bijdrage	€0	€ 0	
Exploitatiebijdrage	€ 566.000	€ 575.000	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2016	Concept 31-12-2017	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 902.000	€ 2.114.000	
Vreemd vermogen	€ 3.451.000	€ 5.393.000	
Exploitatieresultaat	€ 653.000	€ 1.233.000	

5. Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)

Alkmaar	Openbaar lichaam	Programma 1a: Een sociale en vitale gemeente-Inwoners en burgers
Openbaar belang		
Het in het samenwerkingsverband vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historisch bronnenmateriaal en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
Gericht op beleid voor en door onze inwoners, ondernemers en organisaties.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Digitale informatie van lokale overheden worden vanaf 2018 overgedragen aan elektronische bewaardepots (e-depots). In september is een presentatie geweest van de business case om over te gaan tot aanschaf en inrichting van een e-depot. Verder een uitbreiding van de adviesfunctie voor de overheidspartners voor het digitaal archiefbeheer en toenemende complexiteit en meer omvattende inspectietaak. Toenemende digitale dienstverlening (website, beeldbank en social media)	
Financiële positie	In vergelijking met andere vergelijkbare archiefdiensten is de personele en financiële ruimte krap, verhoging gemeentelijke bijdrage geeft RHCA om e-depot te realiseren. De ontwikkelingen t.a.v. het e-depot zijn financieel nog niet volledig uitgekristalliseerd.	
Risico's	- Ontwikkeling e-depot vertraagt of valt duurder uit. - Binnen RHCA is geen ruimte meer voor aanvullende bezuinigingstaakstellingen. - Inkomsten uit verhuur depotruimten voor langere termijn onzeker.	

Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Langedijk, Schagen, Texel en HHNK	
Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigt.	Portefeuillehouder	O. Rasch	
	Lid AB	J. Mesu (plv)	
	Stemverhouding	Bergen	6,3%
		BUCH	20,8%
Financieel belang			
Begroting	2018	Concept 2019	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	
Exploitatiebijdrage	€ 105.000	€ 116.000	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2016	Concept 31-12-2017	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 114.000	€ 196.000	
Vreemd vermogen	€ 505.000	€ 585.000	
Exploitatieresultaat	€ 10.000-	€ 99.000	

6. Werkvoorzieningsschap Noord Kennemerland (WNK)

Alkmaar	Openbaar lichaam	Programma 1.b: Een sociale en vitale gemeente-Samen leven
Openbaar belang		
Het schap heeft tot doel in haar rechtsgebied de Wet Sociale Werkvoorziening uit te voeren. Het schap behartigt de belangen van de gemeenten gezamenlijk en afzonderlijk m.b.t. de uitvoering van de Wet en richt zich op het behoud, herstel en bevordering van arbeidsbekwaamheid, alsmede het in dienst nemen van c.q. (bevorderen van) uitstroom naar arbeidsplaatsen bij andere werkgevers van personen met een arbeidsbeperking.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
Goed werkgeverschap voor onze inwoners met een WSW dienstverband.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Transitie van WNK bedrijven (productie) naar WNK personeelsdiensten (dienstverlening) is bijna afgerond. In 2017 is een onderzoek gestart naar een samenvoeging van de GR HalteWerk! en WNK.	
Financiële positie	Door natuurlijk verloop en stop instroom daalt het aantal SW-medewerkers en de loonkosten met circa 4% per jaar. Door instroom van nieuwe medewerkers o.b.v. de Participatiewet stijgen de loonkosten. De gemeentelijke bijdrage is vanaf 2017 € 0,-. Door geringe resultaatverwachting zal nog geen sprake zijn van terugbetaling transitiekosten.	
Risico's	- Verhouding opdrachtportefeuille van publieke en private opdrachtgevers - Verloopt afbouw van de rijksbijdrage gelijk aan afbouw van de WSW populatie in de komende jaren - Door modulaire afname van producten bij HalteWerk! heeft deze gr een hoog risicoprofiel. Mogelijk gevolgen voor gemeente bij samenvoeging WNK.	

Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo en Langedijk	
Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigt.	Portefeuillehouder	J. Mesu	
	Lid AB	O. Rasch (plv)	
	Stemverhouding	Bergen	14,3%
		BUCH	40,0%
Financieel belang			
Jaarrekening	2016	Concept 2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls bijdrage	€ 53.895	€ 140.000	
Exploitatiebijdrage	€ 19.521	€ 0	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2016	Concept 1-12-2017	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 13.000	€ 0	
Vreemd vermogen	€ 4.592.000	€ 6.484.000	
Exploitatieresultaat	€ 461.000-	€ 910.000-	

7. Vuilverbrandingsinstallatie e.o. (VVI)

Alkmaar	Openbaar lichaam	Programma 3c: Een leefbare gemeente-Duurzaamheid en milieu
Openbaar belang		
De gemeenschappelijke regeling wordt getroffen ter behartiging van het belang van de verwerking van de door de deelnemende gemeenten ingevolge de Afvalstoffenwet verkregen afvalstoffen. Gemeente Bergen is met omliggende gemeenten verbonden in de VVI, zij is aandeelhouder in de HVC.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
Toezicht en zeggenschap van deelnemende gemeenten beheren in HVC. Hiermee wordt invulling gegeven aan de gemeentelijke taken die voortvloeien uit de Afvalstoffenwet.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	- Meer inzetten op scheiding afval en verlaging aanbod huishoudelijk afval. - Inkomstendaling compenseren met import restafval uit Europa - Met het verbranden van restafval het opwekken van energie en warmte. - Gebruik vergistingsinstallatie bij verwerken GFT. - Bouw voorscheidingsinstallatie, waarmee afval uit ondergrondse containers gesorteerd kan worden.	
Financiële positie	- HVC wil aantal garant gestelde leningen door gemeenten terugdringen. De komende jaren zal de gemeente minder garantstellingsprovisie ontvangen. - Om voldoende weerstandsvermogen op te bouwen is het resultaat 2015 toegevoegd aan de algemene reserve en zal de komende jaren geen dividend uitgekeerd worden.	
Risico's	- Meer afvalscheiding dan afvalverwerking, hierdoor minder rendement verbrandingsovens. - Afhankelijkheid van olieprijs bij de HVC	

Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk, Uitgeest en Wormerland.		
Bestuurlijk belang				
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigt.	Portefeuillehouder Lid AB	P. van Huissteden H. Snabilie (plv)		
	Stemverhouding	Bergen	11,3%	
		BUCH	33,2%	
Financieel belang				
Jaarrekening	2016	Concept 2017	Ontwikkelingen	
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0		
Impuls bijdrage	€ 0	€ 0		
Exploitatiebijdrage ¹	€ 100.000-	€ 97.000-		
Financiële positie				
Jaarrekening	31-12-2016	Concept 31-12-2017	Ontwikkelingen	
Eigen vermogen	€ 24.000	€ 24.000		
Vreemd vermogen	€ 2.072.000	€ 2.473.000		
Exploitatieresultaat	€ 0	€ 0		

¹ Te ontvangen garantstellingsprovisie voor garantstelling leningen van HVC

8. Cocensus

Hoofddorp	Openbaar lichaam	Programma 4: Een financieel gezonde gemeente
Openbaar belang		
Het efficiënt uitvoeren van de Wet WOZ en de gemeentelijke heffingen door middel van een samenwerkingsverband. GR Cocensus verzorgt de heffing en inning van onroerendzaakbelasting, rioolheffing, afvalstoffenheffing, toeristenbelasting, forensenbelasting, precariobelasting en naheffing parkeerbelasting. Tevens verzorgt Cocensus de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en de behandeling van de bezwaar en beroepschriften.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
Bewerkstelligen risicoreductie en borging van de kwaliteit van de uitvoering van de werkzaamheden.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Cocensus is een uitvoeringsorganisatie en formuleert geen eigen beleid. Wel ondersteunt Cocensus de gemeenten desgevraagd bij de voorbereiding van beleid. Verder adviseert Cocensus de gemeenten over de uitvoering en het bijbehorende kosten en batenanalyse.	
Financiële positie	Cocensus heeft geen weerstandsvermogen.	
Risico's	De deelnemende gemeenten staan garant bij onverwachte, niet beïnvloedbare kosten. Het resultaat over 2017 is positief en de begroting over 2018 is sluitend. Er is geen aanleiding om een financieel risico op te nemen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit.	

Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Beverwijk, Den Helder, Haarlem, Haarlemmermeer, Heerhugowaard, Hillegom, Langedijk, Oostzaan en Wormerland		
Bestuurlijk belang				
Het aantal stemmen in het algemeen bestuur is afhankelijk van de jaarlijkse bijdrage aan de regeling.	Portefeuillehouder Lid AB	H. Snablie P. van Huissteden (plv)		
	Stemverhouding	Bergen	8,3%	
		BUCH	8,3%	
Financieel belang				
Jaarrekening	2016	Concept 2017	Ontwikkelingen	
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0		
Impuls bijdrage	€ 0	€ 0		
Exploitatiebijdrage	€ 714.000	€ 725.000		
Financiële positie				
Jaarrekening	31-12-2016	Concept 31-12-2017	Ontwikkelingen	
Eigen vermogen	€ 215.000	€ 200.000		
Vreemd vermogen	€ 6.956.000	€ 5.588.000		
Exploitatieresultaat	€ 49.000	€ 15.000-		

9. Recreatieschap Geestmerambacht (GA)

Noord-Scharwoude	Openbaar lichaam	Programma 2a: een aantrekkelijke gemeente-Cultuur, recreatie en toerisme
Openbaar belang		
Binnen een vastgesteld gebied: - het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en watersport - het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu - het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
Meer recreatief/cultuur aanbod voor bezoekers en meer werkgelegenheid voor inwoners.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Het recreatieschap voert het beheer en uitvoering over Geestmerambacht, de uitbreidingsgebieden en het Park van Luna. Provincie Noord-Holland en gemeente Schagen zijn per 1/1/2017 uitgetreden.	
Financiële positie	De bijdrage van gemeente Bergen is beperkt. Zij heeft een vaste jaarlijkse bijdrage.	
Risico's	Provincie Noord-Holland en de gemeente Schagen hebben besloten uit de gemeenschappelijke regeling GA te treden. De uittreding is per 1 januari 2017 geëffectueerd en een nieuwe gemeenschappelijke regeling is vastgesteld. Bergen heeft in een zienswijze op de jaarrekening 2016 aandacht gevraagd voor de actualisering van de risico's na de uittreding. Een werkgroep brengt de gevolgen van de uittreding in beeld. Er is opdracht gegeven aan drie bureaus om onderzoek te doen naar het onderhouds-niveau, de organisatie van het recreatieschap en de gebiedsmarketing. De resultaten van deze onderzoeken	

en verbetervoorstellen zijn in het najaar 2017 gepresenteerd aan het bestuur.

Deelnemende partijen	Gemeente Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en Langedijk		
Bestuurlijk belang			
Bergen heeft één lid in het AB, rest van de gemeente heeft twee leden. Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem, gemeente Alkmaar heeft twee stemmen per lid.	Portefeuillehouder Lid AB	O. Rasch J. Mesu (plv)	
	Stemverhouding	Bergen	11,1%
		BUCH	11,1%
Financieel belang			
Jaarrekening	2016	Concept 2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	
Exploitatiebijdrage	€ 6.000	€ 6.000	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2016	Concept 31-12-2017	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 5.805.000	€ 7.670.000	
Vreemd vermogen	€ 2.513.000	€ 2.453.000	
Exploitatieresultaat	€ 358.855-	€ 1.864.000	

10. Gemeenschappelijk orgaan Intergemeentelijk Stichting Openbaar Basisonderwijs (ISOB-raad)

Castricum	Gemeenschappelijk orgaan	Programma 1b: Een sociale en vitale gemeente-Samen leven
Openbaar belang		
De ISOB-raad coördineert en oefent de bevoegdheden van de raad uit als bedoeld in artikel 46 WPO en in de statuten van de stichting, met uitzondering van de opheffing van de scholen, de wijziging van de statuten of de ontbinding van de stichting of de terugvordering van de scholen.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
Uitvoeren gemeentelijk beleid voor onderwijs.		

Deelnemende partijen	Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Heiloo en Uitgeest.		
Bestuurlijk belang			
Elk lid van het bestuur heeft één stem.	Portefeuillehouder	J. Mesu	
	Lid bestuur	O. Rasch (plv)	
	Stemverhouding	Bergen	20,0%
		BUCH	80,0%
Financieel belang			
De gemeente draagt momenteel financieel niet bij aan de regeling. De gemeente heeft uit hoofde van de Wet primair onderwijs wel verplichtingen die zijn overgedragen aan de ISOB. Mocht de ISOB hierin tekort schieten, blijft de wettelijke verplichting voor de gemeente wel staan.			

Privaatrechtelijke verbonden partij

11. Intergemeentelijke Stichting Openbaar Basisonderwijs (ISOB)

Castricum	Stichting	Programma 1b: Een sociale en vitale gemeente-Samen leven
Openbaar belang		
Het in stand houden van openbare scholen voor primair onderwijs als bedoeld in artikel 48 van de WPO.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
Uitvoeren gemeentelijk beleid voor basis onderwijs.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	De ISOB heeft vanwege de structurele verlaging van de rijksinkomsten een bezuinigingsplan meerjarig vastgesteld, waarbij ieder jaar 4% wordt bezuinigd op het personeel. Dit houdt gelijke tred met de jaarlijkse daling van de rijksinkomsten als gevolg van de leerlingendaling.	
Financiële positie	Meerjarenbegroting is niet sluitend, waarin bovenstaande bezuiniging is verwerkt. Door het structurele negatieve resultaat zal de goede liquiditeitspositie en het hoge eigen vermogen snel afnemen.	
Risico's	- daling van de rijksinkomsten is structureel. De vraag is of het lukt om de bezuiniging op personeel conform planning uit te voeren. - Veel leegstand bij ISOB scholen. ISOB schrijft hiervoor een notitie. - Normvergoeding en premie worden met 20% verlaagd. In principe een budgetneutrale mutatie. Bij hoger ziekte verzuim leidt dit tot een nadeel bij de ISOB - De Inspectie van het Onderwijs heeft een bijzonder onderzoek ingesteld naar de rechtmatige verkrijging van de bijzondere bekostiging van de samenvoeging van de Paltrok en de Wissel in 2014.	

Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Heiloo en Uitgeest.		
Bestuurlijk belang				
De ISOB raad heeft het recht van zienswijzen op de begroting en de jaarrekening. Daarnaast heeft de ISOB raad informatierecht.	Portefeuillehouder	J. Mesu O. Rasch (plv)		
	Stemverhouding	Bergen	20,0%	
		BUCH	80,0%	
Financieel belang				
Jaarrekening	2015	2016	Ontwikkelingen	
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0		
Impuls bijdrage	€ 0	€ 0		
Exploitatiebijdrage	€ 0	€ 0		
Financiële positie				
Jaarrekening	31-12-2015	31-12-2016	Ontwikkelingen	
Eigen vermogen	€ 5.351.000	€ 5.057.000		
Vreemd vermogen	€ 2.813.000	€ 3.506.000		
Exploitatieresultaat	€ 167.000-	€ 300.000-		

12. Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland Noord (SOVON)

	- Bouwheerschap van nieuwbouw HHW.
--	------------------------------------

Alkmaar	Stichting	Programma 1b: Een sociale en vitale gemeente-Samen leven
Openbaar belang		
Het openbaar voortgezet onderwijs is een wettelijke taak voor de gemeente. Deze is gemandateerd aan SOVON en staat onder toezicht van de gemeente.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
Uitvoeren gemeentelijk beleid en instandhouding openbare scholen voortgezet onderwijs, voor de gemeente Bergen is dit de Berger Scholengemeenschap (BSG).		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	In Bergen wordt door RO een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs opgesteld. De gesprekken hierover zijn gaande. Onder externe begeleiding is er voor de voortgezet onderwijs scholen in regio Alkmaar voor 4 jaar een regionaal plan onderwijs opgesteld. Hierin worden afspraken gemaakt over aanbod ten aanzien van de krimp van leerlingen. Voor de komende jaren zijn er geen ingrijpende maatregelen nodig.	
Financiële positie	De cijfers van exploitatieoverzicht SOVON zijn gemiddeld positief. Uit de begroting blijkt dat er drie scholen zijn die een negatief vermogen hebben, waaronder de BSG. Meerjarenbegroting van SOVON laat een dalende trend zien, veroorzaakt door de verwachte leerlingendaling. SOVON neemt maatregelen om op onderstaande risico's te anticiperen. Het weerstandsvermogen is vooralsnog voldoende om negatieve resultaten op te vangen.	
Risico's	- Daling inkomsten door daling aantal leerlingen - Natuurlijkverloop blijft achter t.o.v. leerlingdaling. - Onvoldoende compensatie voor personele lasten - Aantrekken van goed gekwalificeerd personeel - Leegstand door daling leerlingen	

Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en Hollands Kroon.		
Bestuurlijk belang				
Besluitvorming op basis van unanimititeit.	Portefeuillehouder	J. Mesu		
	Stemverhouding	Bergen	25,0%	
		BUCH	25,0%	
Financieel belang				
Begroting	2017	Concept 2018	Ontwikkelingen	
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0		
Impuls bijdrage	€ 0	€ 0		
Exploitatiebijdrage	€ 0	€ 0		
Financiële positie				
Jaarrekening	31-12-2015	31-12-2016	Ontwikkelingen	
Eigen vermogen	€ 14.601.000	€ 15.834.000		
Vreemd vermogen	€ 10.640.000	€ 11.382.000		
Exploitatieresultaat	€ 1.944.000	€ 1.234.000		

13. Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar (DECRA)

Castricum	Coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid	Programma 3b: Een leefbare gemeente-Duurzaamheid en milieu
Openbaar belang		
De coöperatie heeft als doel te voorzien in bepaalde stoffelijke behoeften van haar leden krachtens met hen gesloten ledeninbreng overeenkomsten. In het bedrijf dat zij te dien einde te hunnen behoefte uitoefent of doet uitoefenen, met betrekking tot de doelen zoals opgenomen in artikel 2.1 van de oprichtingsakte van de coöperatie.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
Gericht op het, op termijn, energieneutraal maken van de gemeente, door de vraag naar energie te verminderen en overige energie opgewekt wordt met duurzame bronnen. Uitvoering aan projecten uit het duurzaamheidsbeleid 2015-2017 met een focus op projecten die het meest effectief CO2 helpen reduceren.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	De windmolen Boekel op de Boekelermeer is in september overgedragen aan de energiecoöperaties van Castricum, Alkmaar, Bergen en Heiloo. Inwoners van de regio kunnen deelnemen in de windmolen.	
Financiële positie	Het fonds is een revolverend fonds. Het fonds houdt zich na de eerste storting in stand met de winsten uit duurzame energie projecten. Door deze wijze van financiering behoudt het kapitaal van de coöperatie over een langere termijn zijn waarde. Publieke middelen worden optimaal ingezet en kan de regio blijven financieren in verschillende projecten.	
Risico's	Projecten sluiten niet/onvoldoende aan bij wensen en behoeften van de markt en burgers. Projecten leveren onvoldoende rendement op om de coöperatie in stand te houden.	

Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo, Uitgeest en NV HVC.		
Bestuurlijk belang				
Elk lid van de algemene vergadering heeft een aantal stemmen zoals vooraf in de oprichtingsakte is vastgesteld.	Portefeuillehouder Lid AV	O. Rasch		
	Stemverhouding	Bergen	10,0%	
		BUCH	35,0%	
Financieel belang				
Jaarrekening	2016	Concept 2017	Ontwikkelingen	
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0		
Impuls bijdrage	€ 0	€ 0		
Exploitatiebijdrage	€ 0	€ 0		
Financiële positie				
Jaarrekening	31-12-2016	31-12-2017	Ontwikkelingen	
Eigen vermogen	€ 462.000	€ 511.000		
Vreemd vermogen	€ 6.000	€ 4.000		
Exploitatieresultaat	€ 17.000-	€ 13.000		

14. Ontwikkelingsbedrijf NHN NV (ONHN)

Alkmaar	Naamloze vennootschap	Programma 2b: Een aantrekkelijke gemeente-Economische vitaliteit
Openbaar belang		
a. Het versterken van de strategische organisatie van en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen en lokale en provinciale overheden in de regio Noord-Holland Noord verder te ontwikkelen b. Het bevorderen van samenhang in Noord-Holland Noord, zodat de regio effectief kan handelen bij samenwerkingsmogelijkheden met andere regio's in Nederland of daarbuiten.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
Samenwerking met ondernemers aan uitvoering van projecten. Meer aanbod voor bezoekers en meer werkgelegenheid voor inwoners. Bevorderen aantrekkelijkheid winkelgebieden en werklocaties.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	De regionale economische samenwerking in Noord-Holland Noord wordt gecontinueerd en versterkt gedurende de periode 2018-2025. Hiervoor is een nieuwe dienstverlenings-overeenkomst en aandeelhoudersovereenkomst getekend door alle aandeelhouders. Dit betekent dat het ONHN ingezet wordt als uitvoeringsorganisatie voor deze regionaal economische samenwerking.	
Financiële positie	De bijdrage van ONHN is 50% van de provincie en 50% van de gemeenten o.b.v. inwoneraantal.	
Risico's	- Het ONHN bouwt de deelname in vastgoed- en participatieactiviteiten af. Twee deelnemingen vormen een financieel risico (Distriport en bedrijventerrein zuid). - Uittreding van één of meerdere partijen.	

Deelnemende partijen	Provincie N-H, Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.		
Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal aandeel de gemeente bezit.	Portefeuillehouder	O. Rasch J. Mesu (plv)	
	Stemverhouding	Bergen	1,8%
		BUCH	6,0%
Financieel belang			
Jaarrekening	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 1.029	€ 982	
Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	
Exploitatiebijdrage	€ 0	€ 0	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2015	31-12-2016	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 835.000	€ 890.000	
Vreemd vermogen	€ 2.487.000	€ 2.087.000	
Exploitatieresultaat	€ 222.000	€ 55.000	

15. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Den Haag	Naamloze vennootschap	Programma 4: Een financieel gezonde gemeente
Openbaar belang		
Het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlandse publiek en semipublieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders. Voorwaarden voor het realiseren van deze doelstellingen zijn het handhaven van de excellente kredietwaardigheid, het behoud van een scherpe inkooppositie en een zo effectief en efficiënt mogelijke bedrijfsvoering. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is inherent aan de kernactiviteiten van BNG.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
Een gezonde financiële positie en verantwoorde gemeentelijke lasten.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	In 2017 is de nettowinst gestegen met 6,5%. Het renteresultaat nam toe en de solvabiliteit is in 2017 verbeterd. In het najaar is de maatschappelijke vastgoedscan geïntroduceerd, waarmee gemeenten hun m2 maatschappelijk vastgoed in kaart kunnen brengen om te verduurzamen. Ook is het BNG duurzaamheidsfonds opgericht, waarbij leningen afgesloten kunnen worden tussen € 100.000 en € 2,5 mln. voor projecten die een bijdrage kunnen leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen van gemeenten en provincies.	
Financiële positie	Van de aandelen BNG Bank is 50% in bezit van het rijk en 50% van gemeenten en provincies. We hebben 10.530 aandelen in bezit met een nominale waarde van € 2,50 per stuk. In 2016 is over het jaarresultaat een dividenduitkering geweest van € 1,02 per aandeel.	
Risico's	Gevoeligheid van het renteresultaat als gevolg van politieke en economische ontwikkelingen binnen de Europese Unie.	

BANK

Deelnemende partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De staat is voor de helft aandeelhouder van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.		
Bestuurlijk belang			
Stemrecht is afhankelijk van het aandelenbezit van de gemeente	Portefeuillehouder	H. Snabilie P. van Huissteden (plv)	
	Stemverhouding	Bergen	0,02%
		BUCH	0,16%
Financieel belang			
Begroting	2017	Concept 2018	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 375.000	€ 375.000	
Impuls bijdrage	€ 0	€ 0	
Exploitatiebijdrage	€ 0	€ 0	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2016	Concept 31-12-2017	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 4.486.000.000	€ 4.953.000.000	
Vreemd vermogen	€ 149.514.000.000	€ 135.072.000.000	
Exploitatieresultaat	€ 369.000.000	€ 393.000.000	

16. Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop van Noord-Holland (GKNH)

Rotterdam	Naamloze vennootschap	Programma 4: Een financieel gezonde gemeente
Openbaar belang		
Gasbedrijf is houdster van de aandelen Alliander N.V. voor de deelnemende gemeenten. Zij beheert de aandelen en het stemrecht in de N.V.		
Bijdrage beleidsdoelstellingen		
Een gezonde financiële positie en verantwoorde gemeentelijke lasten.		
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Door de invoering van de vennootschapsbelastingplicht heeft de organisatie een grote belastingaanslag ontvangen. De organisatie zal deze aanvechten, maar een risico dat de aanslag gehandhaafd blijft, wordt ingeschat als reëel. Om toekomstige aanslagen te voorkomen is besloten om de houdstermaatschappij op te heffen en de aandelen over te dragen aan de deelnemende gemeenten. De aanslagen die ontvangen zijn, zullen nog steeds aangevochten worden bij de belastingdienst. Half december 2017 zijn de aandelen overgedragen aan de gemeente.	
Financiële positie	De gemeente Bergen ontvangt 240.741 aandelen in Alliander N.V. tegen een nominale waarde van € 5,- per aandeel.	
Risico's	Doordat de gemeente Bergen niet meer gezamenlijk participeert met andere gemeenten in Alliander N.V. is het stemrecht van de gemeente drastisch afgenomen.	

NV Houdstermaatschappij GKNH

Deelnemende partijen	Gemeente Alkmaar, Bergen, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel		
Bestuurlijk belang			
Stemrecht is afhankelijk van het aandelenbezit van de gemeente	Portefeuillehouder	P. van Huissteden	
	Stemverhouding	Heiloo	6,1%
		BUCH	10,0%

PARAGRAAF G: GRONDBELEID

Inleiding

In de onderstaande alinea's wordt ingegaan op hoe Bergen het grondbeleid heeft vormgegeven, uitgevoerd en welke instrumenten hierbij gebruikt zijn. Eerst wordt de visie en de beleidsvorming toegelicht. Vervolgens wordt verslag gedaan van de financiële positie van de projecten. Daarna wordt kort ingegaan op het verloop van de speerpunten voor de ruimtelijke projecten.

Wat is grondbeleid?

Grondbeleid is het samenhangende geheel van handelingen betreffende grondtransacties en -ontwikkeling. Het geeft aan welke mogelijkheden er zijn om een gebied tot ontwikkeling te brengen en welke rol de gemeente (actief/ faciliterend) hierin kan vervullen. Grondbeleid wordt gebruikt als sturingsinstrument om gemeentelijk beleid te realiseren op verschillende beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ordening, wonen, economische ontwikkeling, energietransitie, infrastructuur, duurzame leefomgeving en voorzieningen.

Visie Grondbeleid

In april 2006 is de nota grondbeleid door de raad vastgesteld. Deze nota geeft de kaders en uitgangspunten voor het grondbeleid.

De visie op het grondbeleid is dat het grondbeleid bijdraagt aan een gewenste ruimtelijke ontwikkeling waarmee een verantwoord woon- en werkklimaat kan worden behouden of versterkt.

Doel is dat de gemeente vanuit de regiefunctie de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen versterkt en het grondbeleid op een financieel transparante en op economisch verantwoorde wijze uitvoert.

Waarin is het gemeentelijk grondbeleid vastgelegd?

- Kadernota Grondbeleid april 2006
- Beleidsnotitie snippergroen februari 2008
- Strandnota juni 2008
- Beleidsnotitie Jaarrond exploitatie van strandpaviljoens 2009
- Nota gronduitgifte en grondprijzen februari 2010
- Nota Vastgoed Portefeuille Management 2013

Grondbeleid is geen doel op zich maar een instrument om gewenste ruimtelijke of maatschappelijke ontwikkeling te realiseren. Uitgangspunten zijn daarbij:

- De toedeling van schaarse grond (en overig vastgoed) aan beoogde functies vindt evenwichtig plaats;
- Bij nieuwbouwprojecten wordt ten minste 40 procent sociale woningbouw gerealiseerd;
- Een grondexploitatie is ten minste kostenneutraal.

De gemeente bepaalt per locatieontwikkeling zijn keuze voor actief of facilitair grondbeleid of voor een combinatie daarvan. Deze keuze is mede afhankelijk van de gemeentelijke grondpositie, van doelstellingen en ambities en van de risicoreserve.

Intentie is om de nota grondbeleid, in navolging van het advies van de Rekenkamercommissie BUCH, in 2018 te actualiseren

Projecten

a. *Bouwgrond in exploitatie*

In de huidige financiële administratie vormen projecten onderdeel van de exploitatie of ze zijn, zoals in het geval van Mooi Bergen, ondergebracht in een aparte door de raad vastgestelde gemeentelijke grondexploitatie.

De kosten (en opbrengsten) van projecten komen in het eerste geval direct ten laste of ten gunste van het financiële resultaat van het jaar waarin ze gerealiseerd worden.

Per jaar moet er dekking zijn voor de uitgaven. Nadeel van deze manier is dat minder inzichtelijk is welke kosten aan een project kunnen worden toegerekend.

Bij een aparte grondexploitatie wordt het financiële resultaat van een project direct in beeld gebracht. Gedurende de looptijd wordt het project blijvend geactualiseerd. Het treffen van een afboeking of een voorziening gebeurt bij een geprognosticeerd verlies direct ter grootte van dit volledige verlies. Voor tussentijds winst nemen, geldt de afweging tussen het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel. Het voorzichtigheidsbeginsel leidt er toe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat.

Belangrijke ontwikkelingen

- Regionale woonvisie en Regionaal actie plan
- Ontwikkelingen vastgoedmarkt
- De Wet ruimtelijke ordening
- Regionale samenwerking

Mooi Bergen

In Bergen centrum heeft de gemeente naast openbare ruimte de volgende vastgoedposities: de (voormalige) brandweergarage, Plein 1, Plein 7 en alle zes appartementen in de Bakemaflat.

Deze verwervingen zijn strategisch van aard en het is de intentie deze in een latere fase door te verkopen aan een ontwikkelaar. Het is niet de bedoeling zelf tot ontwikkeling over te gaan. Voor de

verwerving is/wordt de marktwaarde betaald. Het risico bestaat dat als de ontwikkelingen niet doorgaan met een verlies moeten worden verkocht. Voor de ontwikkeling van het plandeel Harmonielocatie heeft de raad op 9 november 2017 het bestemmingsplan vastgesteld.

€1,-*1.000 Bouwgrond exploitatie	Boekwaarde 31-12-2017	(Verlies) voorziening	Balanswaarde 31-12-2017	Prognose Einddatum
Mooi Bergen	3.561	3.037	524	2023

b. *Faciliterende projecten/ Lopende vastgoed gerelateerde projecten*

In de komende jaren wordt uitvoering gegeven aan enkele grotere ruimtelijke projecten en een heel aantal kleinere.

Voor (delen van) deze projecten worden in diverse soorten overeenkomsten de gemaakte afspraken vastgelegd (intentieovereenkomst, samenwerkingsovereenkomst, planschadeovereenkomst, huurovereenkomst en koopovereenkomst). Hieronder worden enkele projecten waar gemeentelijk bezit bij betrokken is, nader toegelicht.

Schoorl

De gemeenteraad heeft op 12 mei 2015 besloten tot het opknippen van project Schoorl Klopt in deelplan Buitenduin en deelplan Groene Hart Schoorl. In deze deelplannen is in meer of mindere mate gemeentelijk vastgoed betrokken. Eén van deze projecten is dat een visie wordt gemaakt voor het aangekochte perceel van de voormalige Rabobank, Heereweg 56, met als doel dit te verkopen ten behoeve van woningbouw in het huursegment.

Oosterkimschool

Ook voor de voormalige basisschool D'Oosterkim wordt de mogelijkheid voor herbestemming onderzocht. Als deze duidelijk is, kan het vastgoed worden verkocht.

Watertorenterrein Egmond aan Zee

Op het Watertorenterrein is een nieuwe sporthal en woningbouw in een landschappelijke setting beoogd. De gemeenteraad heeft op 8 maart 2018 het bestemmingsplan vastgesteld dat voorziet in de bouw van een sporthal, 19 vrije sectorwoningen en 15 woningen in het sociale segment voor het CPO-project. In 2019 is de start van de bouw voorzien.

Woningbouw Delverspad Egmond aan den Hoef

Bij deze ontwikkellocatie is in principe geen gemeentelijk vastgoed betrokken. De gemeente heeft een rol bij de planvorming, ontsluiting van de wijk en het in eigendom krijgen van de openbare ruimte.

Egmonden locatie voetbalfusievereniging

Ook de zoektocht naar een fusielocatie voor de drie Egmondse voetbalclubs is een apart en op zichzelf staand project geworden. De gemeenteraad heeft op 14 december 2017 het bestemmingsplan voor de fusielocatie vastgesteld. Tevens is op 14 december besloten de hiervoor benodigde gronden aan te kopen. Deze gronden zijn in 2017 aan de gemeente Bergen geleverd.

Slotkwartier Egmond aan den Hoef

Op één pand na betreft het hier gemeentelijk eigendom. Herbestemming van het Slotkwartier is opgenomen in de door de raad vastgestelde Programmabegroting 2015-2018. In het Collegeprogramma is daarover opgenomen: Het Slotkwartier is van onschatbare historische waarde. Het is de wens van velen om de mogelijkheden van dit unieke erfgoed beter te benutten. De gemeenteraad heeft op 1 februari 2018 de ruimtelijke en functionele kaders voor het Slotkwartier vastgesteld. De verdere verfijning en detaillering wordt in 2018 door het college, in overleg met de raad, ter hand genomen.

Rustenburg Egmond aan den Hoef

Bij deze herontwikkelinglocatie van sociale huur- en koopwoningen was er wat gemeentelijk vastgoed betrokken: er is grond verkocht en geruild. De omgevingsvergunningen zijn onherroepelijk. Het project is in 2017 opgeleverd.

Maritieme Driehoek Egmond aan Zee

In Egmond aan Zee speelt op een aantal locaties een herontwikkeling traject. Aan de boulevard is grond geleverd aan de KNRM om de realisatie van de Maritieme Driehoek mogelijk te maken. De opstellen die in gebruik zijn bij reddingsbrigades komen daardoor binnenkort vrij. Hiervoor start in 2018 een planontwikkeling.

Merici

Bij het Ursulinen-terrein in Bergen wordt een ontwikkeling gerealiseerd op grond die al in bezit is van een projectontwikkelaar. De gemeente ontvangt geen bedrag voor grond. In een exploitatieovereenkomst is vastgelegd dat de projectontwikkelaar de openbare ruimte inricht en overdraagt volgens onze voorschriften. Daarnaast wordt er in het bestaande Kloosterhof sociale woningbouw gerealiseerd. Het bestemmingsplan is vastgesteld en de verkoop van woningen is gaande. De eerste omgevingsvergunningen zijn verleend.

't Oude Hof

De raad heeft op 19 december 2017 het inrichtingsplan voor 't Oude Hof vastgesteld. Op basis van dit inrichtingsplan wordt een herziening bestemmingsplan door het college voorbereid.

Herontwikkeling BSV terrein

Op 1 februari 2018 heeft de gemeenteraad ingestemd met het stedenbouwkundig masterplan dat voorziet in de bouw van circa 88 woningen. Het college bereidt een ontwerpbestemmingsplan voor.

Overig beleid

Accommodatiebeleid

In 2017 wordt er gewerkt met een toetsingskader. Er wordt niet meer uitgegaan van “stenen” maar van gewenste voorzieningen. Waarin deze zijn gehuisvest is een afgeleide. De gemeente huurt ook locaties, het “in eigendom hebben” is geen doel op zich.

Huisvesting raad

Op 23 februari 2016 is het resultaat van het onderzoek naar huisvesting gepresenteerd aan de raad. In het najaar van 2016 zijn de verschillende onderzochte opties in de Beeck, inclusief de mogelijkheid in Frats aan de raad gepresenteerd, inclusief kosten. Door het verloren gaan van De Beeck, heeft er geen realisatie plaatsgevonden. Deze wordt meegenomen bij de herontwikkeling.

Afstoten gemeentelijk vastgoed

Eind 2016 zijn alle aangewezen woningen verkocht. Met af te stoten gronden is gestart in 2017. Het afstoten van de laatste woningen is vanwege de situatie van de bewoners een zorgvuldig en daardoor langdurig proces.

Een aantal objecten kan nog niet worden afgestoten zolang de mogelijkheden voor herbestemmen niet duidelijk zijn.

3. Jaarrekening

A OVERZICHT BATEN EN LASTEN

In dit deze tabel worden de baten en lasten per programma-onderdeel in beeld gebracht. Daarbij wordt de stand van de baten en lasten steeds gepresenteerd van de laatst vastgestelde begrotingscijfers, vervolgens van de daadwerkelijk gerealiseerde baten en lasten en ten slotte wordt het verschil tussen de begrote en gerealiseerde baten en lasten gepresenteerd. Het betreft hier in eerste instantie de verschillen in de exploitatie, waarbij geen rekening wordt gehouden met voorgenomen en gerealiseerde dotaties of onttrekkingen aan reserves.

Omschrijving	Aangepaste begroting 2017			Werkelijk 2017			Verschillen 2017					
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten		Lasten		Saldo	
Programma onderdeel	2017 gew	2017 gew	2017 gew	2017 W	2017 W	2017 W	2017	V/N	2017	V/N	2017	V/N
Prog 1a Inwoners en bestuur	880	3.432	-2.552	927	3.377	-2.450	47	V	55	V	102	V
Prog 1b Samen Leven	5.668	30.019	-24.351	5.702	27.916	-22.214	34	V	2.103	V	2.137	V
Prog 1c Kerngericht en ondersteunend	0	73	-73	0	54	-54	0	V	19	V	19	V
Prog 1d Een veilige gemeente	0	3.514	-3.514	20	3.542	-3.522	20	V	-28	N	-8	N
Totaal programma 1	6.548	37.038	-30.490	6.649	34.889	-28.240	101	V	2.149	V	2.250	V
Prog 2a Cultuur, recreatie en toerisme	748	1.983	-1.235	771	2.043	-1.272	23	V	-60	N	-37	N
Prog 2b Economische vitaliteit	221	254	-33	298	257	41	77	V	-3	N	74	V
Prog 2c Een bereikbare gemeente	25	544	-519	-16	521	-537	-41	N	23	V	-18	N
Totaal programma 2	994	2.781	-1.787	1.053	2.821	-1.768	59	V	-40	N	19	V
Prog 3a Wonen en leefomgeving	1.073	3.080	-2.007	1.595	3.339	-1.744	522	V	-259	N	263	V
Prog 3b Duurzaamheid en milieu	10.506	8.571	1.935	10.531	8.688	1.843	25	V	-117	N	-92	N
Prog 3c Beheer en onderhoud	3.937	8.523	-4.586	684	8.729	-8.045	-3.253	N	-206	N	-3.459	N
Totaal programma 3	15.516	20.174	-4.658	12.810	20.756	-7.946	-2.706	N	-582	N	-3.288	N
Prog 4a Algemene dekkingsmiddelen	48.006	956	47.050	47.932	575	47.357	-74	N	381	V	307	V
Prog 4b Overhead	702	12.236	-11.534	708	12.088	-11.380	6	V	148	V	154	V
Prog 4c Overig	3.809	184	3.625	4.602	259	4.343	793	V	-75	N	718	V
Prog 4d Onvoorzien	0	10	-10	0	0	0	0	V	10	V	10	V
Prog 4e VPB	0	0	0	0	0	0	0	V	0	V	0	V
Totaal programma 4	52.517	13.386	39.131	53.242	12.922	40.320	725	V	464	V	1.189	V
Saldo van baten en lasten	75.575	73.379	2.196	73.754	71.388	2.366	-1.821	N	1.991	V	170	V

Het saldo van baten en lasten leidt zoals hierboven is te zien tot een voordeling resultaat van € 170.000,- (V). Voor de bepaling van het rekeningresultaat moeten we ook rekening houden met het effect van de reservemutaties. Immers, een deel van de baten waren we voornemens te onttrekken uit reserves en deel van de lasten kwamen ten laste van de reserves. In onderstaande tabel zien we de reserve mutaties per programma onderdeel. Het saldo van reservemutaties is € 2.297.000,- voordelig. Door de saldi van baten en lasten uit beide tabellen bij elkaar op te tellen, ontstaat het totaal resultaat van 2.467.000,- (V).

Reserves

Omschrijving	Aangepaste begroting 2017			Werkelijk 2017			Verschillen 2017					
RESERVES	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten		Lasten		Saldo	
Programma onderdeel	2017 gew	2017 gew	2017 gew	2017 W	2017 W	2017 W	2017	V/N	2017	V/N	2017	V/N
Prog 1a Inwoners en bestuur	217	0	217	217	0	217	0	V	0	V	0	V
Prog 1b Samen Leven	1.622	4.369	-2.747	1.322	1.583	-261	-300	N	2.786	V	2.486	V
Prog 1c Kerngericht en ondersteunend	0	0	0	0	0	0	0	V	0	V	0	V
Prog 1d Een veilige gemeente	260	0	260	233	233	0	-27	N	-233	N	-260	N
Totaal programma 1	2.099	4.369	-2.270	1.772	1.816	-44	-327	N	2.553	V	2.226	V
Prog 2a Cultuur, recreatie en toerisme	15	32	-17	10	32	-22	-5	N	0	V	-5	N
Prog 2b Economische vitaliteit	0	0	0	0	0	0	0	V	0	V	0	V
Prog 2c Een bereikbare gemeente	0	0	0	0	0	0	0	V	0	V	0	V
Totaal programma 2	15	32	-17	10	32	-22	-5	N	0	V	-5	N
Prog 3a Wonen en leefomgeving	101	61	40	260	265	-5	159	V	-204	N	-45	N
Prog 3b Duurzaamheid en milieu	0	0	0	0	0	0	0	V	0	V	0	V
Prog 3c Beheer en onderhoud	0	256	-256	0	0	0	0	V	256	V	256	V
Totaal programma 3	101	317	-216	260	265	-5	159	V	52	V	211	V
Prog 4a Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	V	0	V	0	V
Prog 4b Overhead	0	0	0	0	0	0	0	V	0	V	0	V
Prog 4c Overig	4.687	5.353	-666	4.292	5.093	-801	-395	N	260	V	-135	N
Prog 4d Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	V	0	V	0	V
Prog 4e VPB	0	0	0	0	0	0	0	V	0	V	0	V
Totaal programma 4	4.687	5.353	-666	4.292	5.093	-801	-395	N	260	V	-135	N
Totaal reserves	6.902	10.071	-3.169	6.334	7.206	-872	-568	N	2.865	V	2.297	V
Saldo van baten en lasten na bestemming	82.477	83.450	-973	80.088	78.594	1.494	-2.389	N	4.856	V	2.467	V

B TOELICHTING OP OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Overzicht begrotingsafwijkingen t.o.v. realisaties

Hieronder volgt een overzicht van de begrotingsafwijkingen per programmaonderdeel. De voornaamste afwijkingen groter dan € 50.000,- op baten of lasten per programmaonderdeel worden kort toelicht.

Omschrijving	Verschillen 2017			
	Baten	Lasten	Saldo	
Programma onderdeel	2017	2017	2017	
Prog 1a Inwoners en bestuur	47 V	55 V	102 V	
Prog 1b Samen Leven	34 V	2.103 V	2.137 V	
Prog 1c Kerngericht en ondersteunend	0 V	19 V	19 V	
Prog 1d Een veilige gemeente	20 V	-28 N	-8 N	
Totaal programma 1	101 V	2.149 V	2.250 V	
Prog 2a Cultuur, recreatie en toerisme	23 V	-60 N	-37 N	
Prog 2b Economische vitaliteit	77 V	-3 N	74 V	
Prog 2c Een bereikbare gemeente	-41 N	23 V	-18 N	
Totaal programma 2	59 V	-40 N	19 V	
Prog 3a Wonen en leefomgeving	522 V	-259 N	263 V	
Prog 3b Duurzaamheid en milieu	25 V	-117 N	-92 N	
Prog 3c Beheer en onderhoud	-3.253 N	-206 N	-3.459 N	
Totaal programma 3	-2.706 N	-582 N	-3.288 N	
Totaal programma 4	725 V	464 V	1.189 V	
Saldo van baten en lasten	-1.821 N	1.991 V	170 V	

Omschrijving	Verschillen 2017			
	Baten	Lasten	Saldo	
Programma onderdeel	2017	2017	2017	
RESERVES				
Prog 1a Inwoners en bestuur	0 V	0 V	0 V	
Prog 1b Samen Leven	-300 N	2.786 V	2.486 V	
Prog 1c Kerngericht en ondersteunend	0 V	0 V	0 V	
Prog 1d Een veilige gemeente	-27 N	-233 N	-260 N	
Totaal programma 1	-327 N	2.553 V	2.226 V	
Prog 2a Cultuur, recreatie en toerisme	-5 N	0 V	-5 N	
Prog 2b Economische vitaliteit	0 V	0 V	0 V	
Prog 2c Een bereikbare gemeente	0 V	0 V	0 V	
Totaal programma 2	-5 N	0 V	-5 N	
Prog 3a Wonen en leefomgeving	159 V	-204 N	-45 N	
Prog 3b Duurzaamheid en milieu	0 V	0 V	0 V	
Prog 3c Beheer en onderhoud	0 V	256 V	256 V	
Totaal programma 3	159 V	52 V	211 V	
Totaal programma 4	-395 N	260 V	-135 N	
Totaal reserves	-568 N	2.865 V	2.297 V	
Saldo van baten en lasten na bestemming	-2.389 N	4.856 V	2.467 V	

Programmaonderdeel 2A Lasten € 60.000,- (N)

Er is € 57.000,- aan extra uitgaven gedaan zonder dat er een uitname uit het Toerisme en innovatie (T&I) fonds is aangevraagd via het college.

Dit betreft geen begrotingsonrechtmatigheid, hiervoor hoort een collegebesluit gevraagd te worden, past wel binnen bestaand beleid.

Programmaonderdeel 3A Lasten € 259.000,- (N)

In 2017 heeft een aankoop in het kader van de grondexploitatie (grex) plaatsgevonden € 295.000,- (N) deze stond later begroot. Dit is budgetneutraal aangezien de kosten vanuit de grex worden gedekt.

Dit is geen begrotingsonrechtmatigheid.

Programmaonderdeel 3B Lasten € 117.000,- (N)

Bijdrage aan voorziening Riool € 368.000,- (N)

Vanwege de lagere onderhoudskosten, lagere BTW doorbelasting en de hoge opbrengsten zijn de kosten lager dan de opbrengsten. Het verschil wordt extra aan de egalisatievoorziening toegevoegd waardoor dit als nadeel voor de exploitatie wordt getoond.

Dit is geen begrotingsonrechtmatigheid.

Programmaonderdeel 3C Baten € 3.253.000,- (N)

Door vertraging in de ontwikkeling is de verkoop van de gronden van het Watertorenterrein aan de ontwikkelaar en de CPO-groep totaal € 3.227.000,- (N) uitgesteld naar 2019.

Dit is geen begrotingsonrechtmatigheid.

Programmaonderdeel 3C Lasten € 206.000,- (N)

Wegen straten en pleinen 6210000 € 111.000,- (N)

Het tekort binnen Wegen straten en pleinen wordt vooral veroorzaakt doordat bij reconstructie van een aantal verkeersdrempels in Groet is gecombineerd met het groot onderhoud van de deklaag (asfalt), dit was vooraf niet begroot € 163.000,- (N).

Dit betreft een begrotingsonrechtmatigheid, hiervoor hoort vooraf budget aangevraagd te worden. Het is kostentechnisch wel logisch om dit te combineren. Het instellen van een voorziening onderhoud wegen kan dit probleem voorkomen.

Afwatering en waterkering € 81.000,- (N)

De overschrijding is het gevolg van areaaluitbreiding en veranderingen t.o.v. het maaien. Het maaisel moet nu worden afgevoerd en hier voor moet betaald worden, in het verleden werd dit gecompenseerd maar dat mag niet meer.

Dit betreft geen begrotingsonrechtmatigheid, wel hoort vooraf extra budget gevraagd te worden, past binnen bestaand beleid.

Reserves:**Programmaonderdeel 1B Baten € 300.000,- (N)**

Aankoop gronden en opstallen Fusie voetbal Egmond € 300.000,- (N)

Volgens aangepast BBV regels horen woningen/gronden die zijn gekocht maar waarvan bekend is dat weer worden verkocht niet onder vaste activa maar op de balans onder voorraden te worden opgenomen. Hierdoor wordt de voorgenomen uitname uit de algemene reserve met € 300.000,- verlaagd.

Dit is geen begrotingsonrechtmatigheid.

Programmaonderdeel 1D Lasten € 233.000,- (N)

Opheffen reserve niet gesprongen explosieven € 233.000,- (N)
 Dit stond abusievelijk geboekt onder programmaonderdeel 4. Dit valt weg tegen het voordeel van € 233.000,- (V) dat hierdoor ontstaat op reserves lasten programmaonderdeel 4 lasten.
Dit is geen begrotingsonrechtmatigheid.

Programmaonderdeel 3A Lasten € 298.000,- (N)

Verschil € 339.000,- (N)
 Betreft extra toevoeging aan de algemene reserve in verband met verlaging van de risicoreserve Mooi Bergen van € 200.000,- (N) en toevoeging van extra opbrengsten verkoop snippergroen aan de algemene reserve van €139.000,- (N).
Dit is geen begrotingsonrechtmatigheid aangezien dit past binnen bestaand beleid.

Programmaonderdeel 4 Baten € 395.000,- (N)

Betreft technische boekingsgang die budgetneutraal wegvalt tegenover het voordeel onder de lasten van dit programmaonderdeel.
Dit is geen begrotingsonrechtmatigheid.

Voor een verdere toelichting op de verschillen tussen de werkelijke baten en lasten en de begrote baten en lasten verwijzen wij u naar de financiële toelichting per programmaonderdeel in het jaarverslag zie het begin van dit boekwerk.

Overige verplichte toelichtingen op de baten en lasten:**Post onvoorzien:**

De post onvoorzien is een verplichte begrotingspost waar echter geen hoogte voor is vastgesteld. Conform de financiële verordening van gemeente Bergen is die vastgesteld op €10.000,-.
 In 2017 is geen gebruikt gemaakt van deze post

Overzicht structurele stortingen & onttrekkingen aan reserves:

	toevoeging	onttrekking
Algemene reserve		
verkoop snippergroen	20.000	
beheersen netto schuldquote	338.000	
rente algemene reserve	398.000	
Oprenting netto contante waarde Grote projecten		60.000
Overige reserves		
rente overige reserves	9.000	
Toerisme- en innovatiefonds	32.000	

OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Incidentele baten en lasten 2017				LASTEN			BATEN			
De bedragen zijn afgerond op € 1.000				PO	Prim Begr	Gew Begr	Werkelijk	Prim Begr	Gew Begr	Werkelijk
Exploitatie										
Actieplan inzet mantelzorgmedewerkers en vrijwilligers	1b				68.000	68.000	0			
budget maatschappelijke begeleiding vergunninghouders	1b				0	84.000	84.000			
Extra inkomsten via COA 15 statushouders	1b							0	36.000	31.000
Participatiebudget inburgering	1b				0	293.000	293.000			
Plankosten sporthal Egmond	1b				0	69.000	79.000			
Sportcomplexen Alkmaar Sport	1b				0	1.245.000	945.000			
Onderhoud strandpostERB	1d				14.000	14.000	14.000			
Nota kunst in t hart	2a				25.000	25.000	15.000			
Kunstwerk Camperduidn	2a				0	27.000	25.000			
Onderzoek subsidie Cinebergen	2a				0	10.000	8.000			
Strandborden voor honden en paarden	2a				8.000	8.000	8.000			
Aanduiding zonering strand beter zichtbaar maken	2a				7.000	7.000	7.000			
Rolstoelpad Camperduin	2a				10.000	10.000	0			
Hooguitzichtbalkon camperduin	2a				0	25.000	0			
Extra uitgaven m.b.t. Toerisme	2a				0	15.000	10.000			
Subsidie uitbreiding museum Egmond	2a				0	40.000	40.000			
Plankosten Oude Hof	3a				20.000	73.000	71.000			
Plan kosten Herontwikkeling watertorengebied	3a				19.000	19.000	0			
Plankosten Slotkwartier	3a				20.000	20.000	18.000			
Plankosten Groene Hart Schoorl	3a				50.000	50.000	32.000			
Plankosten Fusielocatie drie Egmondse voetbalclubs	3a				0	115.000				
Plankosten visie dorphart Schoorl	3a				0	30.000				
Vergoeding Regionaal actie programma	3a							0	53.000	66.000
Verbouwing en inrichting Molenweidje Dienstwoning	3a				0	32.000	30.000			
Uitvoering energieaudits RUD	3b				0	11.000	11.000			
Restitutie oprichtingskosten RUD	3b				0	-28.000	-28.000			

Incidentele baten en lasten 2017		LASTEN			BATEN		
De bedragen zijn afgerond op € 1.000	PO	Prim Begr	Gew Begr	Werkelijk	Prim Begr	Gew Begr	Werkelijk
Exploitatie							
Verbouwing en inrichting Molenweidje Uitvaartcentrum	3c	0	177.000	175.000			
Plankosten Eeuwige laan	3c	0	20.000	24.000			
Vergoeding oversteekplaats natuurmonumenten camperduin	3c				0	100.000	0
Extra onderhoudskosten Karel de Grotelaan	3c	8.000	8.000	1.000			
Herbestemming Oosterkimschool	3c	5.000	5.000	1.000			
Tijdelijk gebruik opstal BSV	3c	6.000	6.000	0			
Verkoop onroerend goed *)	3c				20.000	20.000	159.000
Opbrengst grondverkoop Watertoren (CPO)	3c				0	267.000	0
Opbrengst grondverkoop Watertoren	3c				0	2.960.000	0
Vervangen en onderhoud bruggen Bergen en Egmond	3c	0	5.000	5.000			
Transitiekosten BUCH	4b	0	118.000	118.000			
Extra ICT uitgaven werkorg BUCH	4b	0	511.000	511.000			
Wachtgelden en WW voormalig ambt personeel	4b	40.000	40.000	35.000			
TOTAAL INCIDENTEEL EXPLOITATIE		300.000	3.152.000	2.532.000	20.000	3.436.000	256.000
Reserves							
Uitname reserve transitiekosten BUCH	1a				0	108.000	108.000
Vrijval reserve transitiekosten BUCH	1a				0	109.000	109.000
Opbrengst grondverkoop Watertoren toe aan res afschr	1b				0	2.675.000	0
Herontwikkeling watertoreng gebied toe alg reserve	1b	0	100.000	0			
Participatiebudget inburgering uit alg res	1b		293.000	293.000			
Sportcomplexen Alkmaar Sport uit alg res	1b		1.245.000	945.000			
budget maatschappelijke begeleiding vergunninghouders uit alg reserve	1b				0	84.000	84.000
Aanvragen toerisme fonds	2a					15.000	10.000
Verkoop onroerend goed *)	3a	20.000	20.000	65.000			
Opbrengst CPO Watertoreng gebied toe aan alg reserve	3c	0	256.000	0			
Dekking extra ICT Werkorganisatie Buch uit alg reserve	1a		511.000	511.000			
TOTAAL INCIDENTEEL MUTATIES RESERVES		20.000	2.425.000	1.814.000	0	2.991.000	311.000
TOTAAL INCIDENTELE BATEN EN LASTEN		320.000	5.577.000	4.346.000	20.000	6.427.000	567.000

Opmerkingen: *) In de exploitatie op genomen lasten en baten waar stortingen of onttrekkingen tegenover staan zie het kopje reserves

Balans gemeente Bergen

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	2017	2016	PASSIVA (bedragen x € 1.000)	2017	2016
Vaste activa			Vaste passiva		
<u>Immateriële vaste activa</u>	4	29	<u>Eigen vermogen</u>	28.850	26.482
-Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	4	29	-Algemene reserve	23.829	19.877
<u>Materiële vaste activa</u>	97.614	96.070	-Bestemmingsreserves	3.527	2.824
-Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	51.110	49.826	-Gerealiseerde resultaat	1.494	3.781
-Overige investeringen met een economisch nut	23.916	27.032	<u>Voorzieningen</u>	7.260	6.179
-Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	22.588	19.212	-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.270	3.646
<u>Financiële vaste activa</u>	11.642	14.161	-Voorzieningen ter equalisering van kosten	2.500	2.042
-Kapitaal verstrekkingen aan:			-Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	490	491
-Deelnemingen	504	504	<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</u>	73.832	82.078
-Leningen aan:			-Onderhandse leningen van:		
-Woningcorporaties	3.462	5.163	-Binnelandse banken en overige financiële instellingen	73.703	81.945
-Overige langlopende leningen	6.584	7.102	-Overige binnenlandse sectoren	94	94
-Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.092	1.392	-Waarborgsommen	35	39
Totaal vaste activa	109.260	110.260	Totaal vaste passiva	109.942	114.739

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	2017	2.016	PASSIVA (bedragen x € 1.000)	2017	2016
Viottende activa			Viottende passiva		
<u>Voorraden</u>	824	94	<u>Netto-viottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar</u>	11.291	4.982
-Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	524	94	-Kageldleningen aangegaan bij openbare lichamen	5.000	
-Voorraad algemeen	300		-Banksaldi	1.973	938
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>	7.123	650	-Overige schulden	4.318	4.044
-Vorderingen op openbare lichamen	4.697	52	<u>Overlopende passiva</u>	4.030	5.353
-Overige vorderingen	2.426	598	-Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.645	
<u>Liquide middelen</u>	7	8	-De van de Europese en Nederlandse overheids-lichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotings-jaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:	325	
-Kassaldi	7	8	-Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.060	
<u>Overlopende activa</u>	8.049	14.061			
-Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruit-betaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen					
Totaal viottende activa	16.003	14.814	Totaal viottende passiva	15.321	10.335
Totaal-generaal	125.263	125.074	Totaal-generaal	125.263	125.074
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969			Gewaarborgde geldleningen	9.249	9.746
			Garantstellingen	96.444	85.194

D TOELICHTING OP BALANS PER 31 DECEMBER 2017

Toelichting op de balans per 31 december 2017

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan één jaar na ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

De post immateriële vaste activa bestaat uit:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	4	29
Totaal	4	29

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2017:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2016	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaard- deringen	Boekwaarde 31-12-2017
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	29	0	0	25	0	0	4
Totaal	29	0	0	25	0	0	4

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Investerings met een economisch nut	23.916	27.032
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	51.110	49.826
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	22.588	19.212
Totaal	97.614	96.070

Investerings met economisch nut:

-Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

-Specifieke investerings- bijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht, in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

-Op slijtende investerings wordt lineair afgeschreven, rekening houdende met de verwachte gebruiks- duur en met inachtneming van de in beleidsnota's ten

-Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investerings die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investerings afgeboekt.

De investerings met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Gronden en terreinen	575	581
Woonruimten	1	2
Bedrijfsgebouwen	17.818	20.151
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.348	2.459
Vervoermiddelen	715	645
Machines, apparaten en installaties	802	875
Overige materiële vaste activa	1.657	2.319
Totaal	23.916	27.032

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de overige investeringen met een economisch nut gedurende het jaar 2017:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2016	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaard- deringen	Boekwaarde 31-12-2017
Gronden en terreinen	581	842		848			575
Woonruimten	2			1			1
Bedrijfsgebouwen	20.151	278	-206	2.817			17.818
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.459	87		198			2.348
Vervoermiddelen	645	209		139			715
Machines, apparaten en installaties	875	204		277			802
Overige materiële vaste activa	2.319	91		753			1.657
Totaal	27.032	1.711	-206	5.033	0	0	23.916

De belangrijkste investeringen staan in het onderstaande overzicht:

Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2017	Cumulatief besteed t/m 2017
Verbouwing Frats tot raadszaal	-200	206	-200
Zonnepanelen gemeentewerf en brandweer Schoorl	25	29	29
Waterscooter SRB	20	26	26
ERB vervanging EGM139 rubberboot trailer en motor	32	35	35
SRB vervanging SRB3 rubberboot trailer en motor	29	29	29
Opleidingsboot SRB	15	15	15
Waterscooter Sea-Doo GTW155 en sled (ERB)	20	24	24
Verv. grote sneeuwplough	11	8	8
Verv. grote zoutstrooier	45	26	26
Grote Zoutstrooier (tractieplan)	31	32	32
Vervangen grote Sneeuwplough (tractieplan)	20	11	11
Aanpassing van de vier zoutstrooiers	28	28	28

Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2017	Cumulatief besteed t/m 2017
Aanschaf van de pekeltank	30	30	30
Vervanging 5 Parkeerautomaten	50	45	45
Planning De Beeck 2012, afschrijvingstermijn 10 jr	52	52	52
Planning De Beeck 2013, afschrijvingstermijn 5 jr	20	18	21
Onderlaag kunstgrasveld Berdos	395	24	376
Herinrichting voorterrein Kiefthoek	60	63	64
Vervanging Back stop The Bears (Honkbal)	17	16	16
Grond fusiesportcomplex Egmond	0	842	842
Vervangen Renault Master 98-VBF-3 (tractieplan)	45	49	49
Actie/Veiligheidswagen Schoorl (tractieplan)	12	11	11
Actie/Veiligheidswagen Egmond (tractieplan)	12	11	11
Actie/Veiligheidswagen Bergen (tractieplan)	12	11	11
ROM op aanhangwagen	21	21	21
JOEB-gebouw	269	208	400
Voorbereiding / implementatie invoering BGT 2014	110	48	101
Totaal	1.180	1.917	2.111

De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Bedrijfsgebouwen	58	66
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	50.781	49.673
Vervoermiddelen	203	0
Machines, apparaten en installaties	24	48
Overige materiële vaste activa	44	39
Totaal	51.110	49.826

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2016	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaard- deringen	Boekwaarde 31-12-2017
Bedrijfsgebouwen	66			8			58
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	49.673	2.357	57	1.192			50.781
Vervoermiddelen	0	203					203
Machines, apparaten en installaties	48			24			24
Overige materiële vaste activa	39	8		3			44
Totaal	49.826	2.568	57	1.227	0	0	51.110

De belangrijkste investeringen staan in het onderstaande overzicht:

Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2017	Cumulatief besteed t/m 2017
Rioolinvestering 2016 60 jr	2.599	-9	2.601
Rioolinvestering 2017 (60 jaar)	2.585	2.283	2.283
Rioolmaterieel	265	203	203
Rioolinvestering 2017 (15 jaar)	40	25	25
Ondergrondse milieucontainers 2010	74	8	74
Betonnen bakken ondergrondse verzamelcontainers	238	1	238
Totaal	5.801	2.511	5.424

Investerings met maatschappelijk nut:

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten, parken, openbare verlichting e.d. worden geactiveerd. Op deze activa wordt afgeschreven conform de in de beleidsnota's voor deze investeringen vastgestelde afschrijvingstermijnen. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd.

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Bedrijfsgebouwen	21	19
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	22.103	18.811
Machines, apparaten en installaties	80	51
Overige materiële vaste activa	384	331
Totaal	22.588	19.212

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2016	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaard- deringen	Boekwaarde 31-12-2017
Bedrijfsgebouwen	19	4		2			21
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	18.811	4.170		878			22.103
Machines, apparaten en installaties	51	32		3			80
Overige materiële vaste activa	331	86		33			384
Totaal	19.212	4.292	0	916	0	0	22.588

De belangrijkste investeringen staan in het onderstaande overzicht:

Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2017	Cumulatief besteed t/m 2017
Herinrichten Heereweg	286	417	703
Uitzichtpunt op het hoge duin met toel. wandelpad	20	2	2
Herstel bruggen Oude Hof	90	30	99
Bgn - Afkoppelen Bergen Centrum	65	56	65
Bgn - Trambaan/Van Reenenpark e.o.	371	218	375
EaZ - Noord oost	100	30	115
Ebi - Plan Mooy - Egmond Binnen	420	368	407
Bgn - Oranjebuurt (2015)	164	13	164
Sch - Plan Evendijk - Schoorl (2015)	439	1	439
Sch - Herinrichting Schoorl centrum Noord	40	6	6
Sch - Plan Oost 2016	854	60	795
Bgn - Oranjebuurt (2016)	507	216	507
Bgn - Kruidenbuurt (2016)	683	74	644
Sch-afwatering/herinr kruising Schoorlsezeeweg	120	2	122
EaZ-Emmastraat	112	59	112
Sch-plan Oost 2017	600	806	806
Bgn - Bergen Noord 3 2017	820	817	817
Bgn - afkoppelen Bergen Centrum	50	45	45
Bgn - Oranjebuurt (2017)	63	65	63
Bgn - Kruidenbuurt (2017)	0	1	1
BaZ - wegreconstructieprogramma	200	190	190

Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2017	Cumulatief besteed t/m 2017
BaZ - wegreconstructieprogramma	150	115	115
Aanleg fietspad (rest. deel) langs Hargerstrandweg	19	0	6
EaZ - Herinrichting Westeinde en Boulevard 2016	420	6	461
Grt- Pilot verkeersdrempels Groet	71	56	71
EaZ-Noord Oost	260	260	260
Ebi - Tymonskroft	0	16	16
EaH - reconstructie Weg naar de Oude Veert	165	16	27
Bgn - Herinrichting parkeerplaats Nero	138	91	110
Vervanging lichtarmaturen 2017	60	46	46
Vervanging lichtmasten 2017	30	18	18
Bgn- Parkeerplaatsen Duinweg	20	4	4
Sch afwatering - herinr kruising Schoorlsezeeweg	30	33	33
Fietsbrug Gardinines Monnetnes	23	18	18
Strandafgang BaZ Noord	50	22	49
Vervanging speeltoestellen 2015	30	30	30
Vervanging speeltoestellen 2016	38	33	33
Verbeteren ruiterroutes	50	50	50
Pamassiapark dierenverblijf	95	4	4
Totaal	7.653	4.294	7.828

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs wordt er afgewaardeerd. Een dergelijke afwaardering is niet noodzakelijk gebleken. De huidige waarde ligt boven de verkrijgingsprijs.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2017:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2016	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen/ Aflossingen	Afwaard- deringen	Boekwaarde 31-12-2017
Leningen aan:						
-Woningcorporaties	5.163			1.701		3.462
-Overige leningen	2.869			101		2.768
-Hypotheke ambtenaren	4.233			417		3.816
Totaal leningen aan:	12.265			2.219		10.046
Kapitaal verstrekkingen aan:						
-Deelnemingen	504					504
Uitzettingen:						
Welzijn looptijd > 1 jaar	594					594
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	798			300		498
Totaal kapitaalverstrekkingen en uitzettingen	1.896			300		1.596
Totaal	14.161	0	0	2.519	0	11.642

Viottende Activa

Voorraden

- De als onderhanden werk opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
- Winsten uit grondexploitatie worden slechts genomen indien en voorzover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Verliezen worden genomen zodra deze bekend zijn.
- Uitgangspunt bij onderhanden werk is de laatste herijkte, door de raad opnieuw vastgestelde, grondexploitatie.

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.561	3.071
Voorziening onderhanden werk	-3.037	-2.977
Voorraad algemeen	300	0
Totaal	824	94

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de bouwgronden in exploitatie gedurende het jaar 2017:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2016	Investe- ringen	Opbrengsten	Winst uitname	Boekwaarde 31-12-2017	Voorziening verlieslatend complex	Balans- waarde 31-12-2017
Complex A	3.072	571	-82		3.561	-3.037	524
Totaal	3.072	571	-82	0	3.561	-3.037	524

	Boekwaarde 31-12-2017	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (nominale waarde)	Geraamd eindresultaat (contante waarde)
Complex A	3.561	3.808	-3.634	-3.881	-3.446
Totaal	3.561	3.808	-3.634	-3.881	-3.446

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder is als volgt gespecificeerd:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2017	Balanswaarde 31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	4.697		4.697	52
Vorderingen overige debiteuren	1.447	22	1.425	637
Totaal debiteuren algemeen	6.144	22	6.122	689
Debiteuren belastingen park.verg.	10		10	20
Debiteuren belastingen Cocensus	463	46	417	557
Debiteuren belastingen Alkmaar	31		31	30
Totaal debiteuren belastingen	504	46	458	607
Debiteuren Welzijn	14	14	0	14
R/C Uitgeest	36		36	0
R/C Castricum	17		17	0
R/C Heiloo	-5		-5	0
R/C BUCH	495		495	0
Totaal rekening courant	543	0	543	0
Totaal	7.205	82	7.123	1.310

Buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

Omschrijving	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	0	2.884	171	79
Drempelbedrag	626	626	626	626
Ruimte onder drempelbedrag	626		455	547
Overschrijding van het drempelbedrag		2.258		

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Kassaldi	7	8
Totaal	7	8

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
-Nog te ontvangen bedragen	6.771	5.164
-Vooruitbetaalde bedragen	1.046	1.189
-Vooruitbetaalde bedragen BUCH	0	1.281
-Transitorische rente leningen u/g	232	271
Totaal	8.049	7.905

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en Provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Saldo 31-12-2017	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2016
EU:				
N.v.t.	0			0
Rijk:				
OAB	68	49		19
Provincie:				
ISV 2010-2014	209			209
Totaal	277	49	0	228

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Eigen vermogen	23.829	19.877
Bestemmingsreserves	3.527	2.824
Gerealiseerde resultaat	1.494	3.781
Totaal	28.850	26.482

Het verloop in 2017 wordt in het hierna opgenomen overzicht per reserve weergegeven:

Reserves	Boekwaarde 31-12-2017	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2016
Algemene reserve	23.829	5.844	1.892			19.877
Sociale woningbouw	403	8				395
Toerisme- en innovatiefonds	87	33	10			64
Wijkgericht werken	74					74
Mantelzorgwoningen	125					125
Niet gesprongen explosieven	0		233			233
Risico grote projecten	591		200			791
Transitiekosten BUCH	0		217			217
3d	2.246	1.321				925
Totaal bestemmingsreserves	3.526	1.362	660	0	0	2.824
Totaal reserves	27.356	7.207	2.552	0	0	22.701

Reserve	Toelichting op aard en reden van iedere reserve
Algemene reserve	De algemene reserve is het eigen vermogen van de gemeente waaraan geen bestemming is gegeven.
Sociale woningbouw	Het doel van de reserve is het ondersteunen van woningbouwprojecten met sociale woningbouw. Het is altijd lastig het deel sociale woningbouw te realiseren vanwege de meestal dure woningbouwlocaties (veel inbreidings- en herstructureringslocaties) en onder de huidige woningmarktontwikkelingen is het nog lastiger. Vanuit de reserve Sociale Woningbouw kan een bijdrage gedaan worden om (het
Toerisme- en innovatiefonds	Het toerisme en innovatiefonds geldt als een stimulans of aanmoediging voor bedrijven, instellingen, verenigingen en particulieren om initiatieven te ontwikkelen die bijdragen aan de aantrekkelijkheid en economische en toeristische ontwikkeling van onze gemeente. Innovatieve initiatieven versterken de concurrentiepositie van onze gemeente ten opzichte van andere kustgemeenten en toerisme blijft een belangrijke economische pijler in onze gemeente.
Reserve wijkgericht werken	Het doel is het creëren van meer leefbaarheid en sociale samenhang in de buurt door wijkinitiatieven van de wijkverenigingen. Jaarlijks wordt het restant exploitatiebudget wijkgericht werken gestort in de reserve. Besluitvorming over onttrekkingen vindt plaats door het college na ambtelijk advies met de beperking dat de maximale hoogte van de reserve € 75.000,- bedraagt.
Reserve mantelzorgwoningen	Het doel van de reserve is het vergoeden van woningaanpassingen in het kader van mantelzorgwonen in woningen van particulier eigendom voor huishoudens/bewoners van die woning met een bruto jaarinkomen van maximaal € 48.000,-. Dit geldt alleen voor mantelzorgwonen waarbij geen andere woning wordt achtergelaten. Deze criteria zijn vastgelegd in de uitvoeringsregels
Reserve niet gesprongen explosieven	Het doel van de reserve is het opvangen van kosten die verband houden met explosievenonderzoek bij zowel voormalig vliegveld Bergen als bij de waterberging Saenegheest. Na afronding van de projecten voormalig Vliegveld Bergen en Saenegheest wordt de reserve opgeheven
Risico reserve grote projecten	Het doel is om tegenvallers of onvoorziene kostenposten op te vangen.
Reserve transitie-kosten BUCH	Het doel is de implementatie en opstart van de ambtelijke fusie organisatie BUCH.
Reserve 3d	Het doel is om tegenvallers of onvoorziene kostenposten in het kader van de decentralisaties op te vangen. De reserve is ingesteld voor de periode tot en met 2018, met een plafond van maximaal € 3.000.000,-

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter actuariael tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud.

Het verloop van de voorzieningen in 2017 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2017	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2016
Wethouderspensioenen	3.797	540		92	3.349
Wachtgelden wethouder	16	16		64	64
Bodemsanering	168			65	233
Onderhoud gem gebouwen en woningen	2.331	575		286	2.042
Rioolheffing	524	511			13
Afvalstoffenheffing	424	0		54	478
Totaal	7.260	1.642	0	561	6.179

Toelichting op aard en reden van iedere voorziening:

Voorziening	Toelichting op aard en reden van iedere voorziening
Bodemsanering Oosterdijk	Voor het saneren van de voormalige vuilstortplaats gelegen aan de Oosterdijk 21-22 is een voorziening ingesteld. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op de geschatte kosten van de sanering.
Wethouders-pensioenen	Jaarlijks wordt door middel van actuariële berekeningen de hoogte van de pensioenvoorziening voor (gewezen) wethouders per balansdatum bepaald.
Wachtgeld / arbeids-ongeschiktheid	Deze voorziening is bestemd voor wachtgeld en arbeidsongeschiktheid. De omvang is bepaald op basis van een berekening van de per balansdatum bekende verplichtingen.
Onderhoud gemeentelijke gebouwen en woningen	Voor het uitvoeren van onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen en woningen wordt gewerkt met een onderhoudsvoorziening. De storting in deze voorziening is gebaseerd op een onderhoudsplanning voor de komende 10 jaar op basis van de NEN 2767 norm. De voorziening is toereikend voor het uitvoeren van het geplande onderhoud.
Rioolheffing	Deze voorziening is bedoeld voor egalisatie van de opbrengsten en kosten voor rioolheffing om fluctuaties in de tarieven aan de heffingsplichtigen te reduceren.
Afvalstoffenheffing	Deze voorziening is bedoeld voor egalisatie van de opbrengsten en kosten voor afvalstoffenheffing om fluctuaties in de tarieven aan de heffingsplichtigen te reduceren.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Onderhandse leningen		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	73.703	81.945
- Overige binnelandse sectoren	94	94
Subtotaal onderhandse leningen	73.797	82.039
Waarborgsommen	35	39
Totaal	73.832	82.078

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2017:

Omschrijving	Saldo 31-12-2017	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2016
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	73.703		8.242	81.945
Overige binnenlandse sectoren	94			94
Waarborgsommen	35	8	12	39
Totaal	73.832	8	8.254	82.078

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	11.291	4.982
Overlopende passiva	4.030	5.353
Totaal	15.321	10.335

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt worden weergegeven:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Kasgeldleningen aan gegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet fido	5.000	0
Banksaldi	1.973	938
Overige schulden	4.318	4.044
Totaal	11.291	4.982

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
-Nog af te dragen BTW	7	0
-Nog te betalen bedragen	1.245	3.659
-Vooruitontvangen bedragen specifieke uitkeringen	325	257
-Vooruitontvangen bedragen	249	108
-Transitorische rente leningen o/g	1.144	1.280
-Uitvoering Welzijn	1.060	49
Totaal	4.030	5.353

Vooruitontvangen bedragen specifieke uitkeringen

De in de balans opgenomen van Rijk, Provincies en overige Nederlandse overheid lichamen ontvangen voorschot-bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Saldo 31-12-2017	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2016
Rijk:				
OAB	68	49		19
Provincie:				
ISV 2010-2014	209			209
Overige Ned. Overheidslichamen				
Zwerfafval	48	19		29
Totaal	325	68	0	257

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 29 september 2016 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten cq. verkrijgingsprijs. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Het resultaat wordt bepaald door het verschil van baten en lasten die worden toegerekend aan het jaar waar zij betrekking op hebben.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercircularis van het boekjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdrage die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt – op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2017 van de commissie BBV – het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat voor het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen cq. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Toelichting stelselwijziging(en): Als gevolg van een wijziging van het BBV wordt met ingang van de jaarrekening 2017 investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte vanaf 2017 apart toegelicht.

BALANS

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- cq. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijving en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij de ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bedragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bedragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Nota activabeleid 2017

Bij besluit van 29 september 2016 heeft uw raad de nota Activabeleid vastgesteld. Hierna volgt de afschrijvingstabel (im)materiële vaste activa:

Nr.	Omschrijving	Soort	Nut	Max. Termijn
1	RIOLERING *)			
	- Drukriolering/persleiding	30	ENh	60
	- Aanleg IBA's (individuele behandeling afvalwatersysteem)	30	ENh	60
	- Bergbezinkbassin (bouwkundig)	30	ENh	45
	- Gemalen (bouwkundige voorzieningen)	20	ENh	45
	- Elektrisch/mechanisch gedeelte gemalen en bergbezinkbassins	50	ENh	15
2	WEGEN EN VOORZIENINGEN IN DE OPENBARE RUIMTE			
	- Stalen masten	50	MN	40
	- Wegen, fietspaden, parkeerplaatsen 1 ^e aanleg en reconstructies	30	MN	20**)
	- Verlichtingsarmaturen	50	MN	20
	- Groenvoorzieningen	30	MN	15
	- Abri's	50	MN	15
	- Parkeermeters, -automaat	60	MN	15
	- Speeltoestellen	50	MN	15
	- Verkeersborden	60	MN	10

*) Voor riolering betreft dit de maximale termijn. De te hanteren termijnen zijn de termijnen zoals opgenomen in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP).

**) De gemeente Bergen en Uitgeest hanteren hier een afschrijvingstermijn van 25 jaar. De gemeente Heiloo 30 jaar. Afschrijvingstermijnen van wegen zijn bijvoorbeeld afhankelijk van het gekozen onderhoudsniveau en ondergrond.

Nr.	Omschrijving	Soort	Nut	Termijn
3	MATERIEEL (TRACTIE EN AANVERWANTE MATERIALEN)			
	- Aanhangwagens	60	EN	15
	- Combiwagen gladheid en onkruidbestrijding (groundmaster)	40	EN	15
	- Snippermachine/takkenbreker	60	EN	15
	- Shovels	40	EN	15
	- Heftruck	40	EN	15
	- Vrachtwagens	40	EN	10
	- Tractoren	40	EN	10
	- Sneeuwplougen	60	EN	10
	- Zoutstrooiers	40	EN	10
	- (Motor)walsen	60	EN	10
	- Landmeetkundige apparatuur	60	EN	10
	- Tekentechnische apparatuur	60	EN	10
	- Pick-ups/4 wheeldrive's/bestelauto's	40	EN	7
	- (Elektrische) dienst(personen)auto's	40	EN	7
	- Maaimachines	40	EN	6
	- Veegmachines	40	EN	6
4	AUTOMATISERING			
	- Bekabeling	50	EN	10
	- Hardware	60	EN	5
	- Software	60	EN	5
5	OVERIGE VASTE ACTIVA			
	A Gronden ten terreinen			n.v.t.
	B Gebouwen			
	- Permanente bebouwing	20	EN	40
	- Renovatie investeringen	20	EN	25
	- Semipermanente bebouwing	20	EN	20
	C Installaties gebouwen			
	- Liften	50	EN	20
	- CV	50	EN	10
	- Elektronische installaties	50	EN	10
	- Energiebesparende maatregelen/klimaatbeheersing	50	EN	10
	D Inrichting gebouwen			
	- Inventaris	60	EN	10

Nr.	Omschrijving	Soort	Nut	Termijn
E	Reddingsbrigade			
-	Polyester Vletten (boten)	40	EN	15
-	Wegtrailer vaarttuig	60	EN	10
-	Redgereedschap	60	EN	8
-	Rubberboten met vaste bodem	40	EN	8
-	Strandtrailer boot	60	EN	8
-	Quad (off the road)	40	EN	7
-	Waterscooters	40	EN	7
-	Redpakken/redvesten	60	EN	5
-	Strandtrailer waterscooter	60	EN	5
-	Buitenboordmotoren	60	EN	4
F	Sportaccommodaties			
-	Kunstgrasvelden:			
-	Onderlaag	10	EN	30
-	Toplaag	10	EN	15
-	Veldverlichting	50	EN	30
-	Afrastering/veldmeubilair	50	EN	30
-	Drainage	30	EN	25
-	Grasvelden	10	EN	15
-	Beregening	50	EN	15
G	Reiniging			
-	Milieustraat / afvalbrengstation	50	ENh	20
-	Containers en dergelijke	50	ENh	10
H	Begraafplaatsen			
-	Uitbreiding/aanleg	10	ENh	40
-	Urmentuin en muur	10	ENh	40
-	Facilitaire voorzieningen, graflieten en dergelijke	50	ENh	15
6	IMMATERIELE ACTIVA			
A	Kosten geldleningen en disagio			n.v.t.
B	Kosten van onderzoek en ontwikkeling			5

Let op: de genoemde afschrijvingstermijnen zijn indicatief bedoeld. De werkelijke gebruiksduurverwachting zal per actief worden beoordeeld (en zo nodig bijgesteld).

Strategische gronden, voorheen Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG): Conform de notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV zijn NIEGG en bouwgronden in exploitatie (BIE) die

per 1 januari 2016 uit exploitatie zijn genomen, op basis van een overgangsbepaling tegen de boekwaarde per 1 januari 2016 (ingangsdatum Wijzigingsbesluit) geherrubiceerd naar de materiele vaste activa. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van vier jaar. Uiterlijk 31 december 2019 zal een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt daarbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan zal dat uiterlijk 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van deze gronden.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige levensduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven

welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens de andere systematiek.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten worden verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

De obligatieportefeuille is gewaardeerd tegen de verwachte aflossingswaarde. Het verschil met de destijds betaalde verkrijgingsprijs is als transitorische (rente)post in de balans opgenomen. Dit verschil wordt in het resultaat opgenomen in de (gemiddeld) resterende looptijd tot aflossing/uitloting.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Viottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen: 1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat. 2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht. 3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd). Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting cq. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de constante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Verplichting voortvloeiend uit leasing

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing vindt plaats tegen de constante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buitende balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

SISA BIJLAGE

 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties										
SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018										
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2017	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)				
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04				
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 19.109				
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag				
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08				
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2017 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)		
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06		
			€ 3.807.546	€ 163.708	€ 266.562	€ 0	€ 27.683	€ 0		
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)			
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12		
			€ 72.055	€ 2.136	€ 0	€ 57.814	€ 0	Ja		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2017 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob		
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06		
			€ 63.443	€ 23.500	€ 2.131	€ 7.407	€ 21.126	€ 0		
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee					
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09					
			€ 0	€ 0	Ja					

BEREKENING EMU-SALDO

Omschrijving	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2016
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	2.297
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	7.201
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.642
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	8.571
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	57
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	296
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	561
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	
11 Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	
Berekend EMU-saldo	1.769

WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT) GEGEVENS

. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking³ en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling⁴

bedragen x € 1	M. Pothast	M. Schroor	M. Veeger
Functiegegevens	gemeentesecretaris	gemeentesecretaris	griffier
Aanvang ⁵ en einde functievervulling in 2017	01/01 – 30/06	01/07 – 31/12	01/01 – 31/07
Deeltijdfactor in fte ⁶	1,0]	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris? ⁷	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking? ⁸	nee	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen ⁹	89.656	54.324	60.407
Beloningen betaalbaar op termijn ⁹	]		
<i>Subtotaal</i>	<i>89.656</i>	<i>54.324</i>	<i>60.407</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	90.500	90.500	105.583
-/- Onverschuldigd betaald bedrag ¹¹	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	90.500	54.324	60.407
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2016¹²			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01-31/12	nvt	1/9-31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0	[nvt	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	175.986	0	28.700
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	
Totale bezoldiging 2016	175.896	0	28.700

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking¹ in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1		S. Heerdink	
Functiegegevens		Grifier	
Kalenderjaar ³		2017	2016
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)		24/07 – 31/12	[dd/mm] – [dd/mm]
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar ⁴		5.25	[AANTAL MAANDEN]
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar ⁵		€ 176	€ 175
Maxima op basis van de normbedragen per maand ⁶		128.625	[BEDRAG2]
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12 ⁷		[BEDRAG1 + BEDRAG2] óf [aantal gewerkte uren x maximum uurtarief, als dit is overschreden]	
Bezoldiging			
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief? ⁸		€ 75	
Bezoldiging in de betreffende periode		45.188	[BEDRAG]
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12 ⁹		45.188	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag ¹⁰		N.v.t.	
Totale bezoldiging, exclusief BTW		45.188	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹¹		N.v.t.	

GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Taakveld	Omschrijving taakveld	PO	Programma-onderdeel	Bedrag begroot uitgaven	Bedrag werkelijk uitgaven	Bedrag begroot inkomsten	Bedrag werkelijk inkomsten
0.1	Bestuur	1a	Inwoners en bestuur	2.261.510,00	2.269.700,99	154.113,00	203.657,42
0.10	Mutaties reserves	1a	Inwoners en bestuur			217.023,00	217.045,00
0.10	Mutaties reserves	1b	Samen leven	4.368.500,00	1.583.113,00	1.621.600,00	1.321.600,00
0.10	Mutaties reserves	1d	Een veilige gemeente		232.759,00	259.759,00	232.759,00
0.10	Mutaties reserves	2a	Cultuur, Recreatie en toerisme	32.172,00	32.172,00	15.000,00	10.000,00
0.10	Mutaties reserves	3a	Wonen en leefomgeving	61.000,00	265.167,00	100.547,00	259.547,00
0.10	Mutaties reserves	3c	Beheer en onderhoud	255.750,00		0,00	
0.10	Mutaties reserves	4c	Overig	5.353.102,00	5.093.343,00	4.687.491,00	4.292.360,01
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	6	Saldo resultaat na bestemming			872.333,00	
0.2	Burgerzaken	1a	Inwoners en bestuur	1.142.364,00	1.081.774,43	725.800,00	722.892,21
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	3c	Beheer en onderhoud	610.993,00	604.912,43	3.312.380,00	162.741,03
0.4	Overhead	4b	Overhead	12.235.676,00	12.087.696,37	701.607,00	707.690,79
0.5	Treasury	4a	Algemene dekkingsmiddelen	73.835,00	-290.723,45	778.600,00	761.342,03
0.61	OZB woningen	4a	Algemene dekkingsmiddelen	398.577,00	400.341,05	5.866.000,00	7.161.753,22
0.62	OZB niet-woningen	4a	Algemene dekkingsmiddelen	21.000,00	21.000,00	2.356.000,00	1.084.200,49
0.63	Parkeerbelasting	4a	Algemene dekkingsmiddelen	302.134,00	317.588,57	4.413.542,00	4.288.301,94
0.64	Belastingen overig	4a	Algemene dekkingsmiddelen	149.808,00	116.158,73	2.242.500,00	2.251.052,74
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	4a	Algemene dekkingsmiddelen	11.000,00	11.000,00	32.349.393,00	32.385.497,10
0.8	Overige baten en lasten	4c	Overig	60.000,00	139.336,51	90.000,00	286.677,01
0.8	Overige baten en lasten	4d	Onvoorzien	10.000,00			
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	4e	VPB	0,00			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1d	Een veilige gemeente	2.542.130,00	2.558.073,59	0,00	9.572,81
1.2	Openbare orde en veiligheid	1b	Samen leven	20.282,00	21.263,80		
1.2	Openbare orde en veiligheid	1d	Een veilige gemeente	971.747,00	983.632,09		10.234,62
2.1	Verkeer en vervoer	2c	Een bereikbare gemeente	162.724,00	164.758,13	25.000,00	-15.619,67
2.1	Verkeer en vervoer	3c	Beheer en onderhoud	4.741.427,00	4.826.560,51	158.600,00	46.175,94
2.2	Parkeren	2c	Een bereikbare gemeente	381.587,00	356.028,73		0,00
2.4	Economische havens en waterwegen	3c	Beheer en onderhoud	353.876,00	435.269,34	200,00	18.340,67

Taakveld	Omschrijving taakveld	PO	Programma-onderdeel	Bedrag begroot uitgaven	Bedrag werkelijk uitgaven	Bedrag begroot inkomsten	Bedrag werkelijk inkomsten
2.5	Openbaar vervoer	3c	Beheer en onderhoud	24.500,00	25.556,38		
3.1	Economische ontwikkeling	2b	Economische vitaliteit	161.196,00	174.371,65		201,42
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2b	Economische vitaliteit	55.434,00	46.157,61	203.205,00	286.648,71
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2b	Economische vitaliteit	37.500,00	36.220,00	18.080,00	11.388,99
3.4	Economische promotie	2b	Economische vitaliteit	0,00			
3.4	Economische promotie	4c	Overig	123.667,00	119.538,00	3.818.900,00	4.315.657,06
4.1	Openbaar basisonderwijs	1b	Samen leven	1.160.041,00	613.244,20	165.300,00	26.068,00
4.2	Onderwijshuisvesting	1b	Samen leven	605.505,00	1.093.467,76	29.730,00	128.034,86
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1b	Samen leven	585.536,00	418.481,33	84.771,00	11.480,89
5.1	Sportbeleid en activering	1b	Samen leven	195.449,00	197.177,01		17.405,56
5.2	Sportaccommodaties	1b	Samen leven	4.647.642,00	4.442.468,10	662.485,00	656.626,52
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2a	Cultuur, Recreatie en toerisme	257.811,00	241.573,44	36.814,00	6.000,00
5.4	Musea	2a	Cultuur, Recreatie en toerisme	872.834,00	860.340,64	83.330,00	84.667,38
5.5	Cultureel erfgoed	2a	Cultuur, Recreatie en toerisme	263.784,00	230.339,67		2.250,00
5.6	Media	1a	Inwoners en bestuur	28.006,00	25.463,80		
5.6	Media	1b	Samen leven	678.282,00	676.915,80		
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1c	Kerngericht en ondersteunend	73.260,00	53.617,50		
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2a	Cultuur, Recreatie en toerisme	588.234,00	710.773,91	628.165,00	678.215,90
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3a	Wonen en leefomgeving	243.509,00	256.926,37		
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3c	Beheer en onderhoud	2.249.221,00	2.308.311,18	135,00	47.870,50
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1b	Samen leven	1.956.231,00	1.844.891,53	119.312,00	174.244,64
6.2	Wijkteams	1b	Samen leven	1.716.587,00	1.799.615,65		0,00
6.3	Inkomensregelingen	1b	Samen leven	6.006.709,00	5.825.282,44	4.451.169,00	4.596.100,78
6.4	Begeleide participatie	1b	Samen leven	1.840.803,00	1.758.222,75		
6.5	Arbeidsparticipatie	1b	Samen leven	434.356,00	352.217,96		
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1b	Samen leven	614.399,00	1.240.604,71	10.394,00	
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1b	Samen leven	4.812.582,00	3.310.736,11	131.602,00	91.340,17
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1b	Samen leven	3.165.652,00	2.970.306,26		
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1b	Samen leven	467.050,00	315.787,66		
7.1	Volksgezondheid	1b	Samen leven	1.111.668,00	1.034.897,04	13.469,00	500,00

Taakveld	Omschrijving taakveld	PO	Programma-onderdeel	Bedrag begroot uitgaven	Bedrag werkelijk uitgaven	Bedrag begroot inkomsten	Bedrag werkelijk inkomsten
7.2	Riolering	3b	Duurzaamheid en milieu	4.111.407,00	4.310.197,69	5.722.833,00	5.765.247,62
7.3	Afval	3b	Duurzaamheid en milieu	3.585.280,00	3.556.906,95	4.782.982,00	4.765.606,10
7.4	Milieubeheer	3a	Wonen en leefomgeving	8.454,00	9.159,94		
7.4	Milieubeheer	3b	Duurzaamheid en milieu	873.843,00	821.177,77		0,00
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	3c	Beheer en onderhoud	542.530,00	528.738,95	465.800,00	409.127,96
8.1	Ruimtelijke ordening	3a	Wonen en leefomgeving	1.658.840,00	1.650.583,28	54.103,00	73.756,16
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3a	Wonen en leefomgeving	444.732,00	733.171,95	286.548,00	571.353,27
8.3	Wonen en bouwen	3a	Wonen en leefomgeving	724.947,00	688.928,72	732.060,00	950.127,37
				83.448.675,00	78.593.297,53	83.448.675,00	80.087.741,22
				Verschil begroot min werkelijk	4.855.377,47		3.360.933,78
				Verschil lasten min baten			1.494.443,69